Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 12. Warszawa, dnia 31 lipca 1933 r. **Rok XVI.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 10-400** „Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu", zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.
Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Daniłowiczowska Nr. 1. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 4 lipca Nr. 47 Rok 1933

Poz. 375. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 10 maja 1933 r w sprawie ustalania przychodu z nieruchomości miejskich oraz niektórych budynków w gminach wiejskich na obszarze województwa śląskiego dla obliczenia nadzwyczajnej daniny majątkowej.

Poz. 376. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30 czerwca 1933 r. o wypuszczeniu biletów skarbowych Serji II.

Poz. 377. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 24 maja 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie ulg przy spłacie należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej.

Poz 378. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych i Ministrem Przemysłu i Handlu z dnia 17 czerwca 1933 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu z dnia 9 grudnia 1932 r. o dozorze nad mlekiem i jego przetworami.

Poz. 379. Obwieszczenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 17 czerwca 1933 r. o sprostowaniu błędu w załączniku do rozporządzenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 19 maja 1933 r. w sprawie taryfy pocztowej, telegraficznej i telefonicznej.

---

z 5 lipca Nr. 48 Rok 1933

Poz. 380. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1933 r. w sprawie dodatku drogowego i opłat od materjałów pędnych na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego.

Na podstawie art. 18 ust. 3 i art. 18a ust. 2 ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 81) w brzmieniu nadanem ustawą z dnia 29 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 254) zarządza się co następuje:

§ 1. Dodatkowi drogowemu do państwowego podatku od olejów mineralnych, określonemu w art. 18 ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 81), w brzmieniu nadanem ustawą z dnia 29 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 254) podlegają:

1) produkty, otrzymane z gazu ziemnego i oleju ziemnego (ropy naftowej) o ciężarze własnym do 0,810 przy + 15° C w wysokości 12 groszy od 1 kg;

2) produkty oleju ziemnego (ropy naftowej) o ciężarze własnym od 0,865 do 0,880 przy + 15° C — w wysokości 4 groszy od 1 kg

§ 2. (1) Opłacie, określonej w art. 18a ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 81) w brzmieniu nadanem ustawą z dnia 29 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 254) podlegają: spirytus etylowy (bezwodny, surowy i inny), przeznaczony do napędu pojazdów mechanicznych, benzol i syntetyczny spirytus metylowy — w wysokości 12 groszy od 1 kg.

(2) Zwolniony jest od opłaty spirytus etylowy skażony, przeznaczony do poruszania silników w rolnictwie, oraz benzol, przeznaczony dla celów wojskowych (materjały wybuchowe).

§ 3. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom Komunikacji i Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 381. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Skarbu z dnia 28 czerwca 1933 r. o wykonaniu przepisów ustawy o kartelach, dotyczących Sądu Kartelowego.

Poz. 382. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 lipca 1933 r. w sprawie zgłaszania uchwał i postanowień karteli.

Poz. 383. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 lipca 1933 r. o rejestrze kartelowym.

z 7 lipca Nr. 49 Rok 1933

Poz. 384. Traktat Przyjaźni, Handlowy i Praw Konsularnych między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonemi Ameryki, podpisany w Waszyngtonie dnia 15 czerwca 1931 roku. (Ratyfikowany zgodnie z ustawą z dnia 17 marca 1933 roku Dz. U. R. P. Nr. 24 poz. 193).

Poz. 385. Oświadczenie Rządowe z dnia 9 czerwca 1933 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Traktatu Przyjaźni, Handlowego i Praw Konsularnych pomiędzy Rzecząpospolitą Polską i Stanami Zjednoczonemi Ameryki, podpisanego w Waszyngtonie dnia 15 czerwca 1931 r.

Poz. 386. Rozporządzenie Ministra Skarbu wydane w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 6 czerwca 1933 r. w sprawie zmiany w statucie Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu.

Poz. 387. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 16 czerwca 1933 r. w sprawie zmiany w organizacji urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej Grodzkiej w Warszawie.

Poz. 388. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 czerwca 1933 r. w sprawie sprostowania błędów w rozporządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 maja 1933 r. o ustanowieniu granic uchybień obiegowych dla narzędzi mierniczych, znajdujących się w obrocie publicznym.

z 8 lipca Nr. 50 Rok 1933

Poz. 389. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o organizacji obwodowych władz szkolnych.

Poz. 390. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. w sprawie uchylenia przepisów o zwrocie opłat szkolnych.

Poz. 391. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o ustalaniu sumy listów zastawnych, podlegających umorzeniu w latach 1933 i 1934.

Poz. 392. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. w sprawie zniesienia sądu grodzkiego na Podgórzu w Krakowie, oraz zmiany okręgu sądu grodzkiego w Krakowie.

Poz. 393. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. w sprawie utworzenia sądu grodzkiego w Zakopanem, w powiecie nowotarskim, w okręgu sądu okręgowego w Nowym Sączu.

Poz. 394. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 13 czerwca 1933 r. o świadczeniach z powodu braku pracy dla pracowników umysłowych.

Poz. 395. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 czerwca 1933 r. o zasadach udzielania pomocy instytucjom, zawierającym układy z dłużnikami w zakresie wierzytelności rolniczych.

z 11 lipca Nr. 51 Rok 1933

Poz. 396. Ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznem.

---

z 13 lipca Nr. 52 Rok 1933

Poz. 397. Rozporządzenie Ministrów: Komunikacji i Skarbu z dnia 12 maja 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie wykonania ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym.

Na podstawie art. 14 ust. 6 pkt. c), 18 ust 1 i 25 ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 45, poz. 352) zarządza się co następuje:

§ 1. Wpływy Państwowego Funduszu Drogowego, ustanowione ustawą z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 45, poz. 352), nazywaną w dalszym ciągu „ustawą", będą wymierzane, pobierane, kontrolowane i ściągane w sposób, określony w rozporządzeniu niniejszem.

§ 2. (1) Opłatom (art. 6 i 7 ustawy) podlegają pojazdy mechaniczne za czas od początku miesiąca, w którym pojazd mechaniczny został dopuszczony do ruchu przez wydanie dowodu rejestracyjnego i znaków rejestracyjnych, do końca miesiąca, w którym pojazd mechaniczny został wycofany z ruchu przez zwrócenie dowodu rejestracyjnego i znaków rejestracyjnych. Jeżeli osoba, na którą pojazd mechaniczny jest zarejestrowany, nie jest w możności zwrócić dowodu rejestracyjnego i znaków rejestracyjnych, wycofanie pojazdu mechanicznego z ruchu przez tę osobę może być dokonane przez złożenie właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogólnej deklaracji o wycofaniu pojazdu mechanicznego z ruchu. W tym przypadku należy uzasadnić niemożność zwrócenia dowodu rejestracyjnego i znaków rejestracyjnych.

(2) Pojazdy mechaniczne instytucyj i zakładów użyteczności publicznej (art. 11, pkt. 4 ustawy) są wolne od opłaty, o ile ich niezbędność dla działalności tych instytucyj lub zakładów, zostanie stwierdzona przez właściwą powiatową władzę administracji ogólnej.

(3) Pojazdy mechaniczne własne drogowego personelu technicznego (art. 11, pkt. 5 ustawy) są wolne od opłaty, o ile przełożona władza służbowa posiadacza pojazdu zaświadczy, że są one używane do objazdów służbowych.

§ 3. (1) Pojazdy mechaniczne, używane do zarobkowego przewozu osób na obszarze jednej gminy, a tylko częściowo poza jej obszarem, podlegają opłacie, ustanowionej w art. 7 ust. 2 pkt. 1 b ustawy tylko za odcinek drogi, położony poza obszarem gminy.

(2) Za podstawę do ustalania dziennego przebiegu pojazdu mechanicznego (art. 7 ust. 2 pkt. 1 b) należy przyjmować, według zatwierdzonego rozkładu jazdy, ilość dni kursowania pojazdu mechanicznego oraz ilość kilometrów, jaką pojazd przebywa dziennie.

§ 4. W razie uszkodzenia kursującego pojezdu mechanicznego, posiadającego więcej niż 6 miejsc dla podróżnych, i zastąpienia go czasowo pojazdem rezerwowym, pobiera się opłatę, ustanowioną w art. 7 ust. 2 pkt. 1 ustawy według stawek, określonych w ust. 2 pkt. 2 b tegoż artykułu.

§ 5. (1) Opłaty (art. 6 i 7 ustawy uiszcza osoba, na którą pojazd jest zarejestrowany.

(2) Opłaty uiszcza się na rachunek czekowy Państwowego Funduszu Drogowego w P. K. O. od pojazdów mechanicznych zarobkowych— miesięcznie —, a od pojazdów mechanicznych niezarobkowych — kwartalnie, — zgóry, w pierwszym dniu miesiąca względnie kwartału, za który opłata przypada. Pierwszą opłatę uiszcza się przy rejestracji pojazdu mechanicznego i dopiero po zapłaceniu jej może być wydany dowód rejestracyjny i znaki rejestracyjne.

(3) Wojewódzka władza administracji ogólnej może zezwolić na uiszczanie opłat od pojazdów mechanicznych zarobkowych, używanych doraźnie (art. 7 ust. 2 pkt. 2 b ustawy), za każdy dzień przewozu według dziennych stawek wynoszących:

1) od pojazdu mechanicznego, posiadającego od 7 do 14 miejsc dla podróżnych—8 zł.

2) od pojazdu mechanicznego, posiadającego od 15 do 18 miejsc dla podróżnych — 10 zł;

3) od pojazdu mechanicznego, posiadającego od 19 do 22 miejsc dla podróżnych — 12 zł;

4) od pojazdu mechanicznego, posiadającego od 23 do 26 miejsc dla podróżnych — 14 zł;

5) od pojazdu mechanicznego, posiadającego od 27 do 30 miejsc dla podróżnych — 16 zł;

6) od pojazdu mechanicznego, posiadającego od 31 do 34 miejsc dla podróżnych — 18 zł;

7) od pojazdu mechanicznego, posiadającego ponad 34 miejsc dla podróżnych — 20 zł.

§ 6. (1) Obliczenie i pobór opłat od pojazdów mechanicznych (art. 6 i 7 ustawy) uskutecznia wojewódzka władza administracji ogólnej. Ściąganie opłat uskutecznia zarząd gminy.

(2) Opłaty od pojazdów mechanicznych (art. 6 i 7 ustawy) oblicza się jednorazowo za cały rok budżetowy (od 1 kwietnia do 31 marca) względnie od początku miesiąca, w którym powstał obowiązek płacenia (§ 2 ust. 1), do końca danego roku budżetowego.

(3) Wysokość opłat od pojazdów mechanicznych (art. 6 i 7 ustawy) ustala się w karcie kontroli opłat, która — po uskutecznieniu opłaty—służy jako dowód uiszczenia i powinna być okazywana organom kontrolującym na ich żądanie.

(4) W razie zmiany osoby, na którą pojazd mechaniczny jest zarejestrowany, przerejestrowanie pojazdu mechanicznego może nastąpić dopiero po uiszczeniu należnej opłaty od odnośnego pojazdu mechanicznego.

(5) Płatnikom, którzy uiszczą opłaty od pojazdów mechanicznych, określone w art. 6 i 7 ustawy, za cały rok zgóry, udziela się ulgi w wysokości 10%. Ulga powyższa nie przysługuje, jeśli płatnik korzysta z premji na podstawie art. 7 ustawy ż dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 81) lub na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 października 1932 r. o premjowaniu pojazdów mechanicznych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 784).

§ 7. (1) Dzienne stawki opłat, określonych w art. 9 ustawy, wynoszą:

1) od pojazdów mechanicznych osobowych, posiadających do 6 miejsc dla podróżnych, za pierwsze 3 dni 5 zł, i za każdy następny dzień 1 zł;

2) od pojazdów mechanicznych osobowych, posiadających do 25 miejsc dla podróżnych za pierwsze 3 dni 25 zł i za każdy następny dzień 10 zł;

3) od pojazdów mechanicznych osobowych, posiadających ponad 25 miejsc dla podróżnych, za pierwsze 3 dni 50 zł i za każdy następny dzień 15 zł;

4) od pojazdów mechanicznych ciężarowych i traktorów o ciężarze własnym:

a) do 2.000 kg — za pierwsze 3 dni — 10 zł i 2 zł za każdy następny dzień;

b) do 4.000 kg — za pierwsze 3 dni — 20 zł i 5 zł za każdy następny dzień;

c) ponad 4.000 kg — za pierwsze 3 dni — 40 zł i 10 zł za każdy następny dzień;

5) od motocykla bez przyczepki—za pierwsze 3 dni—1,50 zł i 40 gr—za każdy następny dzień,—od motocykla z przyczepką — za pierwsze 3 dni — 2 zł i 50 gr za każdy następny dzień;

6) od pojazdów konnych ciężarowych—za pierwsze 3 dni — 2 zł i 50 gr za każdy następny dzień.

(2) Przyczepki pojazdów mechanicznych, z wyjątkiem wymienionych w ust. 1 p 5, podlegają opłatom, określonym w ust. 1 p. 1 — 4 w zależności od ilości miejsc lub ciężaru własnego.

(3) Nie pobiera się opłat od pojazdów mechanicznych ani od przyczepek pojazdów mechanicznych straży ogniowych i ambulansów sanitarnych, wprowadzonych na czasowy pobyt zpoza obszaru Rzeczypospolitej, w celu niesienia pomocy.

(4) Zarejestrowanie pojazdu mechanicznego, wprowadzonego na czasowy pobyt zpoza obszaru Rzeczypospolitej, może nastąpić po uiszczeniu opłaty za czas pobytu, nieopłacony przy wjeździe.

(5) Rozpoczęty dzień liczy się za cały dzień.

§ 8. (1) Przy wjeździe uiszcza się opłaty od pojazdów mechanicznych (art. 9 ustawy) za okres najmniej 3 dni; przy wyjeździe zaś za każdy nieopłacony przy wjeździe dzień pobytu.

(2) Obliczenie, pobór i ściąganie opłat uskuteczniają organa, upoważnione do wykonywania odprawy celnej i kontroli skarbowej.

(3) Organ, pobierający przy wjeździe opłatę, obowiązany jest wydać płatnikowi kartę kontroli opłaty, która jest dowodem uiszczenia opłaty i w okresie swej ważności zwalnia od opłaty przy ponownem przekraczaniu granicy. Kartę tę należy okazywać organom kontrolującym na ich żądanie.

(4) Organ, pobierający przy wyjeździe opłatę, obowiązany jest wydać płatnikowi kwit na uiszczoną opłatę.

(5) Przekazywanie Państwowemu Funduszowi Drogowemu opłat, pobranych przez organa, wymienione w ust. 2, odbywa się w trybie, określonym w § 17 ust. 1 pkt. c).

§ 9. Od pojazdów, wprowadzonych na czasowy pobyt zpoza obszaru Rzeczypospolitej Polskiej (art. 9 ustawy), w celu wykonywania zarobkowego przewozu osób i towarów, można zamiast stawek opłat, określonych w § 7, uiszczać opłaty według stawek, określonych w art. 6, 7 i 8 ustawy.

§ 10. (1) Opłatom (art. 7 ust. 2 pkt. 3 i art. 8 ustawy), podlegają pojazdy konne za czas od dnia potwierdzenia przez właściwą władzę przemysłową zgłoszenia o rozpoczęciu wykonywania przewozów, stosownie do przepisów prawa przemysłowego, do dnia przyjęcia przez tę władzę zgłoszenia o zaprzestaniu wykonywania przewozów.

(2) Za doraźne przewozy, w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt. 3 ustawy, należy uważać przewozy, które nie podlegają zgłoszeniu u władzy przemysłowej, stosownie do przepisów prawa przemysłowego. Takie przewozy nie podlegają również opłatom, określonym w art 8 ustawy.

(3) Nośność pojazdu konnego (art. 8 ust. 2 ustawy) oblicza się według sumy szerokości obręczy wszystkich kół, przyjmując, że na 1 cm. tej szerokości przypada 100 kg. nośności pojazdu, a na obszarze województw: wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego i wołyńskiego 50 kg. nośności pojazdu.

§ 11. (1) Opłaty (art. 7 ust. 2 pkt. 3 i art. 8 ustawy), uiszcza osoba, ustalona w potwierdzeniu władzy przemysłowej o zgłoszeniu wykonywania przewozów.

(2) Opłaty wymierza się jednorazowo za cały rok budżetowy (od 1 kwietnia do 31 marca) względnie od dnia potwierdzenia przez władzę przemysłową zgłoszenia o rozpoczęciu wykonywania przewozów do końca danego roku budżetowego, a uiszcza się je na rachunek czekowy Państwowego Funduszu Drogowego w P. K. O. miesięcznie zgóry. Termin uiszczenia należnej opłaty upływa z ostatnim dniem miesiąca, za który opłata przypada.

§ 12. (1) Wymiar, pobór i ściąganie opłat (art. 7 ust. 2 pkt. 3 i art. 8 ustawy), uskuteczniają w gminach miejskich, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, — zarządy tych gmin, w innych gminach miejskich oraz w gminach wiejskich — właściwe wydziały powiatowe, na podstawie prowadzonych w tym celu rejestrów. Czynności te może wydział powiatowy przekazać gminie.

(2) Władze przemysłowe I instancji obowiązane są przesyłać właściwym władzom wymiarowym w ciągu pierwszych 10 dni każdego kwartału, wykazy osób, które w poprzednim kwartale otrzymały potwierdzenie zgłoszenia o uprawianiu przewozów lub potwierdzenie o zaprzestaniu uprawiania przewozów pojazdami konnemi, podlegającemi opłacie.

(3) Osoby, uprawiające zarobkowy przewóz osób lub towarów pojazdami konnemi, obowiązane są na żądanie organów, wymienionych w ust 1, składać w terminach przez te organa określonych deklaracje, zawierające dane potrzebne do wymiaru opłaty.

§ 13. Płatnikom, którzy uiszczą opłaty, określone w art. 7 ust. 2 pkt 3 i w art. 8 ustawy za cały rok zgóry, udziela się ulgi w wysokości 10%.

§ 14. (1) Dodatek drogowy do państwowego podatku od olejów mineralnych (art. 14 ustawy), uiszcza osoba wprowadzająca do obrotu oleje mineralne, podlegające dodatkowi drogowemu, łącznie z państwowym podatkiem od olejów mineralnych.

(2) Przedsiębiorcy wytwórni i wolnych składów olejów mineralnych obowiązani są wykazywać należności z tytułu dodatku drogowego do państwowego podatku od olejów mineralnych w rubryce 36 (uwagi) księgi wywozu przetworów naftowych za opłatą podatku, prowadzonej stosownie do postanowienia § 105 p. d) rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 13 października 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 862).

(3) Wymiar, pobór, ściąganie, kredytowanie, odpisywanie z powodu nieściągalności oraz kontrolę poboru dodatku drogowego do państwowego podatku od olejów mineralnych uskuteczniają władze skarbowe, przy zastosowaniu odpowiednich przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o podatku od olejów mineralnych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 252) oraz rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z dnia 13 października 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 862).

§ 15. Kasy urzędów skarbowych oraz kasy urzędów celnych na podstawie wymiarów, dokonanych przez urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych względnie urzędy celne, pobierają dodatek drogowy do państwowego podatku od olejów mineralnych równocześnie z państwowym podatkiem od olejów mineralnych.

§ 16. (1) Opłaty drogowe od spirytusu etyłowego, przeznaczonego do napędu pojazdów mechanicznych uiszczają:

a) w razie gdy spirytus ten jest wypuszczony do obrotu w postaci mieszanek napędowych przez zakłady produkujące te mieszanki — zakłady produkcji mieszanek, przyczem uiszczenie opłaty drogowej powinno nastąpić przed wprowadzeniem mieszanek do obrotu;

b) w razie sprzedaży przez Dyrekcję Państwowego Monopolu Spirytusowego tego spirytusu innym odbiorcom, aniżeli wymienionym pod lit. a) niniejszego ustępu, opłatę drogową obowiązany jest wpłacić odbiorca na rachunek czekowy Państwowego Funduszu Drogowego w P. K. O.; opłata powinna być uiszczona przed pobraniem spirytusu;

c) w razie zwalniania spirytusu przez Dyrekcję Państwowego Monopolu Spirytusowego opłatę uiszczają przedsiębiorcy gorzelni w drodze wpłacania odpowiedniej kwoty na rachunek czekowy Państwowego Funduszu Drogowego w P. K. O.; opłata powinna być uiszczona przed dokonaniem skażenia tego spirytusu.

(2) Przepisy pkt. b) i c) ust. 1 nie dotyczą spirytusu, zwolnionego od opłaty drogowej, przeznaczonego do poruszania silników w rolnictwie, z wyjątkiem spirytusu, przeznaczonego do napędu pojazdów mechanicznych, służących do lokomocji (samochody, motocykle i t. p.).

(3) Wymiar, pobór, ściąganie, kredytowanie, odpisy z powodu nieściągalności oraz kontrolę poboru opłat drogowych od zakładów, wymienionych w ustępie 1 lit. a), uskuteczniają władze skarbowe, zgodnie z przepisami § 14 ustępu 3 rozporządzenia niniejszego; władze te przeprowadzają także kontrolę poboru opłat drogowych, uiszczanych przez odbiorców, wymienionych w ustępie 1 lit. b) i c).

§ 17. (1) Wpływy z dodatku drogowego (art. 14 ustawy), z opłat od materjałów pędnych (art. 15 ustawy) i z opłat od pojazdów, wprowadzonych na czasowy pobyt z poza obszaru Rzeczypospolitej (art. 9 ustawy), zarachowują organa skarbowe oraz celne do sum obrotowych i zapisują do osobnych wykazów szczegółowych (kont) sum obrotowych, zatytułowanych:

a) „Wpływy dodatku drogowego do państwowego podatku od olejów mineralnych na rachunek Państwowego Funduszu Drogowego";

b) „Wpływy z opłat od materjałów pędnych na rachunek Państwowego Funduszu Drogowego";

c) „Wpływy z opłat od pojazdów, wprowadzonych na czasowy pobyt z poza obszaru Rzeczypospolitej, na rachunek Państwowego Funduszu Drogowego".

(2) Izby skarbowe zakładają w księdze sum obrotowych osobne konta, zatytułowane w sposób wymieniony w ust. 1 i na konta te zapisują miesięczne sumy wpływów dodatku drogowego do państwowego podatku od olejów mineralnych, z opłat od materjałów pędnych i z opłat od pojazdów, wprowadzonych na czasowy pobyt z poza obszaru Rzeczypospolitej, ustalają ogólną sumę tych wpływów za ubiegły miesiąc i sumę tę do dnia 10 następnego miesiąca przelewają ze swego konta na konto Państwowego Funduszu Drogowego w P. K. O.

§ 18. Mieszanki napędowe, sprowadzane z poza obszaru Rzeczypospolitej, z wyjątkiem przeznaczonych do napędu pojazdów, wprowadzonych na czasowy pobyt i w ilościach zwolnionych od cła przywozowego, podlegają jako całość opłacie (art. 15 ustawy) według stawki dla olejów mineralnych o gęstości do 810° przy 15° C.

§ 19. (1) Opłaty od benzolu, syntetycznego alkoholu metylowego i innych materjałów, niewymienionych w § 16, a podlegających opłacie (art. 15 ustawy), uiszczają wytwórcy w dniu 1 i 16 każdego miesiąca w stosunku do materjałów, sprzedanych na rynku wewnętrznym w ciągu ubiegłych 15 dni. Opłaty uiszczać należy na rachunek czekowy Państwowego Funduszu Drogowego w P. K. O, wskazując na blankiecie nadawczym tytuł wpłaty i ilość sprzedanych materjałów.

(2) O ile opłaty nie zostały zapłacone w terminie lub zostały zapłacone niezgodnie z art. 15 ustawy, oraz ust. 1 paragrafu niniejszego, wymiar, pobór i ściąganie opłat uskuteczniają organa, wymienione w § 12 ust. 1.

(3) Opłaty od sprowadzanych z zagranicy materjałów, wymienionych w ust. 1, uiszcza osoba, na której rachunek odbywa się odprawa celna — przy odprawie celnej, zaś od takich materjałów, sprowadzanych z W. M. Gdańska osoba, dla której według dowodów przesyłka jest przeznaczona — przy odbiorze w urzędach przekazowych.

§ 20. Wytwórnie materjałów, wymienionych w § 19 ust. 1, podlegają w zakresie obrotu materjałów i uiszczania przypadających opłat, kontroli władz wymiarowych (§ 12 ust. 1). Wytwórnie te obowiązane są:

1) prowadzić księgi kontroli produkcji i sprzedaży materjałów, w których zapisywać należy bezzwłocznie każdą ilość wyprodukowanych materjałów, oraz każdą ilość tych materjałów, sprzedanych z wytwórni z podaniem imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania nabywcy;

2) wystawiać nabywcy kwit na każdą ilość sprzedanych materjałów, podlegających opłacie;

3) składać właściwej władzy wymiarowej (§ 12 ust. 1), do dnia 15 każdego miesiąca deklaracje o ilości materjałów, podlegających opłacie, wysłanych w ciągu ubiegłego miesiąca na rynek wewnętrzny i na wywóz do obszaru W. M. Gdańska lub zagranicę, z przedstawieniem dowodów wywiezienia;

4) przedstawiać funkcjonarjuszom, uprawnionym do wykonywania kontroli, do wglądu księgi kontroli produkcji i sprzedaży oraz udzielać im wszelkich potrzebnych wyjaśnień co do produkcji i obrotu materjałów, podlegających opłacie.

§ 21. (1) Zwolnione są od dodatku drogowego i od opłaty (art. 14 i 15 ustawy) materjały pędne używane do napędu silników statków powietrznych cywilnych, jeśli są nabywane wyłącznie dla celów lotniczych, w wytwórniach (wolnych składach) tych materjałów przez przedsiębiorstwa żeglugi powietrznej, działające na podstawie koncesyj. Materjały te będą wysyłane z wytwórni (wolnego składu) w sposób stosowany przy przesyłaniu artykułów podatkowych pod węzłem podatku t. j. pod zamknięciem urzędowem i za świadectwem przewozowem według wzoru ustalonego w załączniku 1 do § 105 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 13 października 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 862).

(2) Przedsiębiorstwa, wymienione w ust. 1, mogą na podstawie upoważnienia Ministra Komunikacji odstępować wyłącznie dla celów lotniczych materjały pędne, zwolnione od opodatkowania, klubom lotniczym i właścicielom statków powietrznych, wpisanych do państwowego rejestru statków powietrznych w Polsce. Przedsiębiorstwa, uprawnione do pobierania materjałów zwolnionych od opodatkowania, powinny prowadzić wykazy otrzymywanych oraz zużytych i odstępowanych materjałów pędnych.

(3) Osoby, nabywające materjały pędne dla celów lotniczych od przedsiębiorstw, wymienionych w ust. 2, obowiązane są prowadzić wykazy otrzymanych i zużytych materjałów pędnych.

(4) Używanie do innych celów niż lotniczych materjałów pędnych, zwolnionych od opodatkowania w myśl ust. 1 i 2, jest zabronione.

§ 22. (1) Opłaty od materjałów wymienionych w § 19, z wyjątkiem opłat, wymienionych w punkcie 3 tego paragrafu, mogą być kredytowane. Kredytowane opłaty płatne są najpóźniej 15 dnia czwartego miesiąca, następującego po miesiącu, w którym wydano materjały do wolnego obrotu z wytwórni, a 15 dnia drugiego miesiąca po wydaniu materjałów do wolnego obrotu z wolnego składu, wraz z odsetkami w wysokości 6% w stosunku rocznym.

(2) Kredytowanie załatwia wojewódzka władza administracji ogólnej na wniosek władzy wymiarowej.

(3) Kredytowane uzależnia się od zabezpieczenia należności.

(4) Z kredytu nie mogą korzystać wytwórnie, znajdujące się w stanie upadłości lub pod nadzorem sądowym.

(5) Kredytowane należności zabezpiecza się:

1) przez wpisanie do ksiąg gruntowych (wieczystych) hipoteki kaucyjnej;

2) przez solidarną porękę zakładów kredytowych, których zdolność poręki zostanie uznana przez Ministrów Komunikacji i Skarbu. Kredyt gaśnie, gdy poręczająca instytucja wstrzymała lub zawiesiła wypłaty, albo, gdy została ogłoszona upadłość odnośnego zakładu;

3) przez zastaw papierów wartościowych, przyjmowanych pod zastaw przez Bank Polski.

6) Inne formy zabezpieczenia mogą być przyjęte za zezwoleniem Ministrów Komunikacji i Skarbu.

7) Osoba, dająca zabezpieczenie, wymienione w ust. 5 pkt. 2, obowiązana jest wystawić dokument poręki.

8) Na terenie mocy obowiązującej kodeksu Napoleona i Tomu X Cz. I Zbioru Praw b. Ces. Ros. dokument zastawu ma być sporządzony w formie notarjalnej.

§ 23. Do podania o udzielenie kredytu za zabezpieczeniem hipotecznem należy dołączyć wyciąg z wykazu hipotecznego, obejmujący wszystkie działy względnie karty i oszacowanie odnośnej nieruchomości, dokonane przez władze sądowe bądź wojewódzkie władze administracji ogólnej lub też przez banki państwowe i zakłady kredytu długoterminowego (towarzystwa kredytowe ziemskie i miejskie). Kredytu udziela się do wysokości 50% szacunku gruntów i budynków bez ich wewnętrznego urządzenia, po potrąceniu z tej sumy wszystkich długów hipotecznych. Uwzględnia się tylko budynki murowane, kryte w sposób ogniotrwały, mieszkalne i przemysłowe. Z kredytu korzystać można dopiero po zapisaniu prawa zastawu względnie hipoteki kaucyjnej na sumę o 20% wyższą od kredytowanej należności i po dostarczeniu dowodów zapisania kaucji oraz — o ile nieruchomość podlega ubezpieczeniu od ognia — po dostarczeniu polisy asekuracyjnej, opiewającej na sumę nie mniejszą niż suma kaucyjna oraz cesji względnie dowodu scedowania na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego sumy ubezpieczenia, płatnej na wypadek pożaru. Za-

pis kaucyjny ma figurować na pierwszem miejscu hipoteki; na dalszych miejscach zapis może być przyjęty tylko za zgodą Ministra Komunikacji i Skarbu.

§ 24. (1) Od kredytowanej należności pobiera się odsetki w wysokości 6% w stosunku rocznym.

(2) Kredytowane kwoty płatne są najpóźniej w dniu upływu terminu kredytu, a jeśli płatność kredytowanej należności przypada w dzień świąteczny, wówczas należność uiszcza się w następnym dniu powszednim.

(3) Nieuiszczenie kredytowanej należności w oznaczonym terminie powoduje natychmiastową wymagalność nietylko płatnych w tym terminie zaległości, lecz również wszelkich późniejszych płatnych rat z tytułu kredytowanej należności. W tym przypadku ulega ściągnięciu w drodze przymusowej całkowita należność, przypadająca od dłużnika, zwiększona o odsetki za kredytowanie, obliczone do daty uchybionego terminu płatności, od której to należności, zwiększonej o wymienione w ust. 1 odsetki, pobierana będzie nadto kara za zwłokę w wysokości jak dla podatków bezpośrednich, z wyjątkiem podatku gruntowego, za czas od uchybionego terminu płatności do czasu wyegzekwowania lub uiszczenia należności. Nadto nieuiszczenie kredytowanej należności w terminie powoduje utratę prawa korzystania z kredytu, które może być przywrócone jedynie za zgodą Ministrów Komunikacji i Skarbu.

(4) Kary za zwłokę należeć się będą z samego prawa bez potrzeby wzywania i skargi sądowej.

§ 25. (1) Opłacie (art. 16 ustawy) podlegają wszelkie reklamy (znaki, szyldy, napisy), wywieszane, wyświetlane lub pokazywane poza granicami administracyjnemi miast, o ile wskutek swej widoczności z drogi stanowią one reklamą drogową, za czas od pierwszego dnia następnego miesiąca po ustawieniu reklamy do końca miesiąca, w którym reklama została usunięta.

(2) Opłacie nie podlegają reklamy własne przedsiębiorstw wywieszane, wyświetlane lub pokazywane na własnych zabudowaniach tudzież reklamy instytucyj, upoważnionych do ustawiania znaków drogowych, o ile reklamy te są wywieszane, wyświetlane lub pokazywane łącznie ze znakiem drogowym.

§ 26. Opłata roczna od reklam wynosi:

1) od reklam, podających adresy: stacyj materjałów pędnych, smarów, obsługi pojazdów mechanicznych, warsztatów naprawy pojazdów mechanicznych, składów części zamiennych pojazdów mechanicznych, pogotowi lekarskich, tudzież od reklam, podających informacje turystyczne instytucyj społecznych — zależnie od zajmowanych przez te reklamy powierzchni — od każdego metra kwadratowego:

przy powierzchni do 2 m^2 po 10 zł.
„ „ ponad 2 m^2 po 15 zł.

2) od innych reklam po 25 zł. za każdy $metr^2$; powierzchnie mniejsze od 1 $metra^2$ liczy się za 1 $metr^2$.

§ 27. (1) Opłaty od reklam uiszczają ich właściciele w terminie do dnia 30 kwietnia na rachunek czekowy Państwowego Funduszu Drogowego w P. K. O. jednorazowo z góry za cały rok budżetowy od 1 kwietnia do 31 marca, a w przypadkach gdy obowiązek zapłaty powstał w ciągu roku, jednorazowo zgóry za pozostałe miesiące roku budżetowego, w ciągu trzydziestu dni po umieszczeniu reklamy. Na blankiecie nadawczym powinno być wskazane przeznaczenie wpłaconej sumy i okres czasu, za który opłatę uiszcza się.

(2) O ile opłata nie zostanie uiszczona w terminie lub została uiszczona niezgodnie z art. 16 ustawy albo niezgodnie z §§ 25 i 26 i ust. 1 paragrafu niniejszego, wymiar i pobór opłaty uskutecznia właściwy wydział powiatowy, który też obowiązany jest przy pomocy swoich organów drogowych wykonywać kontrolę poboru opłat. Ściągania opłat dokonywuje zarząd gminy.

§ 28. (1) Do postępowania władz wymiarowych w sprawie opłat, określonych w art. 6, 7, 8, 15 i 16 ustawy — z wyjątkiem opłaty od spirytusu etylowego (§ 16) — mają odpowiednie zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341), przyczem w przypadkach gdy wymiar w myśl rozporządzenia niniejszego uskutecznia zarząd gminy m. st. Warszawy odwołanie rozstrzyga Komisarjat Rządu m. st. Warszawy. Komisarjat Rządu m. st. Warszawy sprawuje w tych przypadkach kontrolę wymiaru i poboru opłat.

(2) Do postępowania władz wymiarowych w sprawie opłat, określonych w art. 9 ustawy mają odpowiednie zastosowanie przepisy celne.

(3) Przez czas obowiązywania ustawy z dnia 10 marca 1932 r. o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 328) ściąganie opłat oraz dodatku drogowego do państwowego podatku od olejów mineralnych przeprowadzają, zamiast organów wymienionych w §§ 6, 12 i 27, urzędy skarbowe zgodnie z przepisami, dotyczącemi postępowania egzekucyjnego władz skarbowych. W postępowaniu tem organa, powołane do wymiaru i poboru opłat oraz dodatku drogowego, zastępują Państwowy Fundusz Drogowy jako wierzyciela, z tem, że koszty, jakie w postępowaniu egzekucyjnem ponosi wierzyciel, obciążają Państwowy Fundusz Drogowy.

(4) Ściągnięte opłaty powinny być wpłacane Państwowemu Funduszowi Drogowemu na konto czekowe P. K. O. do dni 15.

§ 29. Władze wymiarowe prowadzić będą dla każdego rodzaju opłat potrzebne księgi i używać odpowiednich druków.

§ 30. Za czynności, związane z wymiarem opłat, otrzymują władze samorządowe odszkodowanie w wysokości 5% od wymierzonych przez nie a wpłaconych Państwowemu Funduszowi Drogowemu opłat i kar (odsetek) za zwłokę. Należności z tego tytułu wypłaca się po upływie każdego roku budżetowego.

§ 31. (1) W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, wojewódzka władza administracji ogólnej może odraczać terminy płatności opłat, z wyjątkiem opłat wymienionych w § 19 ust. 3, oraz rozkładać spłaty należności na raty jak również umarzać nieściągalne należności.

(2) Nieściągalne należności, wymierzone na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 81), podlegają w całości lub w części odpisaniu na podstawie decyzji Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 32. Za przyczynienie się do wykrycia przestępstw, polegających na uszczupleniu dochodów Państwowego Funduszu Drogowego, (art. 6, 7, 8, 9, 14, 15 i 16 ustawy) przyznawane będą premje.

§ 33. (1) Premje można przyznawać osobom, które współdziałały w ujęciu przestępcy lub przedmiotów przestępstwa albo dokonały takich czynności, które niewątpliwie doprowadziły do wykrycia przestępstwa, w szczególności doniosły władzy o przestępstwie, udzielając jej takich wskazówek, że wykrycie przestępstwa należy przypisać ich doniesieniu. Premje mogą być przyznawane również organom władz, uprawnionych do poboru i kontroli opłat.

(2) Od otrzymania premij wyłącza się osoby, które przestępcę do popełnienia przestępstwa namówiły, albo zapewniły mu pomoc lub bierne zachowanie się przy popełnieniu przestępstwa lub w inny sposób uczestniczyły w popełnieniu przestępstwa.

§ 34. Premje mogą być przyznawane niezależnie od skazania przestępcy, a nawet przed rozstrzygnięciem sprawy karnej, o ile istnieją dostateczne podstawy do oceny rozmiaru popełnionego przestępstwa lub zasługi osoby, zgłaszającej się po premje.

§ 35. (1) Przy oznaczaniu wysokości premji należy uwzględniać wysokość szkody (wpływy uszczuplone lub na uszczuplenie narażone), a obok tego także stopień gorliwości i energji, z jaką odnośna osoba przyczyniła się do wykrycia przestępstwa, zwłaszcza zaś poniesione trudy i narażenie się na niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia.

(2) Ogólna wysokość premji za wykrycie jednego przestępstwa, w przypadkach gdy zachodzi możliwość dokładnego lub przybliżonego ustalenia szkody, może wynosić do 75% tej szkody, w przypadkach zaś, w których oznaczenie szkody nie jest możliwe, do 5.000 zł.

§ 36. (1) Premje w wysokości do 1.000 zł. przyznaje wojewódzka władza administracji ogólnej, ponad tę wysokość — Minister Komunikacji.

(2) Premje wypłaca się z Państwowego Funduszu Drogowego.

§ 37. Przyznawanie premij za przyczynienie się do wykrycia przestępstw, polegających na uszczupleniu dochodów Państwowego Funduszu Drogowego, a rozstrzyganych na podstawie przepisów ustawy karnej skarbowej, odbywa się na zasadach i w trybie, określonym dla nagród za przyczynienie się do wykrycia przestępstw, podlegających tejże ustawie, przyczem Państwowy Fundusz Drogowy uczestniczy w wydatkach na ten cel według stosunku wysokości pobranych opłat lub dodatku drogowego do należności skarbowych.

§ 38. Przedsiębiorstwa autobusowe mogą niesprzedane bilety autobusowe, odstępowane im za cenę opłaty, przypadającej Państwowemu Funduszowi Drogowemu na podstawie art. 18 ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 81) zwracać urzędom wojewódzkim w ciągu miesiąca po ogłoszeniu rozporządzenia niniejszego. Zwracającym niesprzedane bilety autobusowe zarachowywać będzie urząd wojewódzki opłaty, pobrane w cenie biletów, na poczet opłat, określonych w art. 6 i 7 ustawy.

§ 39. (1) Płatnikom, którzy nie zalegają w dniu 1 kwietnia 1933 r. z opłatami od pojazdów mechanicznych, wymierzonemi na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1931 r. o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 81), może być przyznana w okresie budżetowym 1933/34 przez wojewódzką władzę administracji ogólnej ulga w opłatach od pojazdów mechanicznych, określonych w art. 6 i 7 ustawy—w wysokości do 50%; ograniczenia, określone w § 6 ust. 5, stosuje się odpowiednio do tej ulgi.

(2) Płatnikom, którzy nie zalegają w dniu 1 kwietnia 1933 r. z opłatami od pojazdów konnych, wymierzonemi na podstawie ustawy, wymienionej w ust. 1, może być przyznana w okresie budżetowym 1933/34, przez władzę wymiarową ulga w opłatach, określonych w art. 8 ustawy — w wysokości do 50%.

§ 40. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministrów Robót Publicznych i Skarbu z dnia 3 października 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu, Sprawiedliwości oraz Poczt i Telegrafów w sprawie wykonania ustawy o Państwowym Funduszu Drogowym (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 716).

Poz. 398. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 czerwca 1933 r. w sprawie zmian organizacji komisyj odwoławczych do spraw podatku przemysłowego i dochodowego w okręgu Izby Skarbowej Grodzkiej w Warszawie.

Poz. 399. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 11 lipca 1933 r. o ważności niewykorzystanych pozwoleń Ministerstwa Skarbu, wydanych na podstawie rozporządzenia z dnia 28 kwietnia 1933 r. o ulgach celnych na sandacze, szczupaki i leszcze.

Poz. 400. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 lipca 1933 r. o wyłączeniu niektórych miast na obszarze województw pomorskiego i poznańskiego, nie wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, z pod nadzoru wydziałów powiatowych.

Na podstawie art. 96 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 294) zarządzam co następuje:

§ 1. Wyłącza się z pod nadzoru wydziałów powiatowych następujące miasta, nie wydzielone z powiatowych związków samorządowych: na obszarze województwa pomorskiego miasto Tczew, na obszarze województwa poznańskiego miasto Leszno i miasto Ostrów, i rozciąga się nad temi miastami bezpośredni nadzór wojewody z zachowaniem przepisów, zastrzegających współdziałanie z nim izby wojewódzkiej.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 13 lipca 1933 r. jako dniem wejścia w życie ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego.

---

z 15 lipca Nr. 53 Rok 1933

Poz. 401. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 9 maja 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wojskowych w sprawie obszarów, na których gospodarstwa osadników wojskowych są wolne od nadzwyczajnej daniny majątkowej.

Poz. 402. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 13 lipca 1933 r. w sprawie obliczenia i poboru nadzwyczajnej daniny majątkowej w 1933 roku.

Poz. 403. Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 14 czerwca 1933 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 7 maja 1924 r., dotyczącego wykonania ustawy z dnia 26 marca 1920 r. w przedmiocie urządzania loterji i założenia Polskiej Państwowej Loterji Klasowej tudzież ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej powyższej ustawy na obszar województw: śląskiego, wołyńskiego, poleskiego i nowogródzkiego, powiatów: grodzieńskiego i wołkowyskiego jak również gmin: białowieskiej, suchopolskiej i masiewskiej województwa białostockiego oraz powiatów: wileńskiego, oszmiańskiego, święciańskiego, trockiego, brasławskiego, dziśnieńskiego, duniłowiczowskiego i wilejskiego ziemi wileńskiej.

Poz. 404 Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 czerwca 1933 r. o uldze celnej na odpadki bawełniane.

Poz. 405. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 11 lipca 1933 r. w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 19 lipca 1932 r. o obrocie solą.

Poz. 406. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 lipca 1933 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie zbóż, produktów przemiału i słodu.

Poz. 407. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 czerwca 1933 r. o terminie wejścia w życie postanowień art. 1 punkty: 1, 10 — 14 i 53 ustawy z dnia 17 marca 1933 r. o zmianie ustawy z dnia 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym.

Poz. 408. Oświadczenie Rządowe z dnia 10 czerwca 1933 r. o wymianie not, dotyczących zatwierdzenia układu między Rzecząpospolitą Polską a Wolnem Miastem Gdańskiem celem uchylenia dwukrotnego opodatkowania w zakresie opłat stemplowych od weksli (podatku wekslowego), podpisanego w Gdańsku dnia 29 maja 1929 r.

Poz. 409. Układ między Rzecząpospolitą Polską a Wolnem Miastem Gdańskiem celem uchylenia dwukrotnego opodatkowania w zakresie opłat stemplowych od weksli (podatku wekslowego).

Poz. 410. Oświadczenie Rządowe z dnia 19 czerwca 1933 r. o wymianie not, dotyczących zatwierdzenia układu między Rzecząpospolitą Polską a Wolnem Miastem Gdańskiem celem uchylenia dwukrotnego opodatkowania w zakresie danin na przypadek śmierci, podpisanego w Gdańsku dnia 29 maja 1929 r.

Poz. 411 Układ między Rzecząpospolitą a Wolnem Miastem Gdańskiem celem uchylenia dwukrotnego opodatkowania w zakresie danin na przypadek śmierci.

z 19 lipca Nr. 54 Rok 1933

Poz. 412. Oświadczenie Rządowe z dnia 28 czerwca 1933 r. w sprawie nowego tekstu

załącznika I do konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznemi, podpisanej w Bernie dnia 23 października 1924 r.

z 21 lipca Nr. 55 Rok 1933

Poz. 413. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1933 r. o oznaczaniu miary przędzy wełnianej, półwełnianej i bawełnianej, przeznaczonej do detalicznej sprzedaży.

Poz. 414. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 24 maja 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o użytkowaniu Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej w związku z parcelacją gruntów państwowych.

Poz 415. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 30 maja 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie opłat i należności za wykonanie scalenia gruntów.

Poz. 416. **Rozporządzenie Ministrów: Opieki Społecznej i Skarbu z dnia 23 czerwca 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Komunikacji w przedmiocie zmian rozporządzenia Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 30 lipca 1931 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Komunikacji w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 21 marca 1931 r. o ograniczeniach w sprzedaży, podawaniu i spożyciu napojów alkoholowych (przeciwalkoholowej).**

Na podstawie art. 26 ustawy przeciwalkoholowej z dnia 21 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 423) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu z dnia 30 lipca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 595) wprowadza się następujące zmiany:

a) §§ 1, 2, 3, 14, 31 skreśla się;

b) określony w § 7 kontyngent miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych dla województwa śląskiego zmienia się na 2975 miejsc, dla m. st. Warszawy na 600;

c) końcowy ustęp § 7 skreśla się;

d) zdanie pierwsze § 8 otrzymuje następujące brzmienie:

„Podział ustalonych w § 7, wojewódzkich kontyngentów miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, na poszczególne miasta i gminy wiejskie oraz zmiany w tym podziale będą przeprowadzane w miarę potrzeby przez izby skarbowe w porozumieniu z właściwymi wojewodami, z którymi w tym zakresie współdziałają wydziały wojewódzkie względnie komisje do walki z alkoholizmem".

e) ustęp 2 § 8 skreśla się.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 417. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 31 maja 1933 r. w sprawie częściowej zmiany art. 15 rozporządzenia Ministrów: Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 11 czerwca 1920 r. o taryfie celnej.

Poz. 418. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 7 lipca 1933 r. w sprawie zwolnienia od opłat stemplowych pism, wiążących się z działalnością Banku Akceptacyjnego.

Poz. 419. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 lipca 1933 r. o dalszem przedłużeniu terminu ważności rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 1932 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie bekonów i szynek.

Poz. 420. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 lipca 1933 r. w sprawie zmiany instrukcji dla powiatowych wydziałów hipotecznych w województwach wschodnich.

Poz. 421. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministami Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 12 lipca 1933 r. w sprawie kosztów egzokucyjnych oraz taksy dla notarjuszów, prowadzących licytację nieruchomości, egzekwowanych we własnym zakresie przez Państwowy Bank Rolny.

Poz. 422. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 3 lipca 1933 r. w sprawie częściowego uzupełnienia taryfy telefonicznej.

Poz. 423. **Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28 czerwca 1933 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne.**

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 29 marca 1933 r. w sprawie zmian w ustawie z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne i w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich, parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań (Dz. U. R. Nr. 31, poz. 271) ogłaszam jednolity tekst ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 221) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1932 r. (Dz.

U. R. P. Nr. 94, poz. 816) i ustawą z dnia 29 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 271) oraz wynikających z rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 maja 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 480), a także z zastosowaniem nowej numeracji poszczególnych artykułów.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28 czerwca 1933 r. (poz. 423.)

USTAWA

z dnia 12 marca 1932 r.

o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne.

Art. 1.

Celem uzyskania środków pieniężnych na spłatę zaległości z tytułu podatków oraz uciążliwych długów właściciele nieruchomości ziemskich, dotknięci trudnościami płatniczemi, dającemi się usunąć drogą odprzedaży całości lub części gruntów, upoważnieni będą do przeprowadzenia parcelacji na oddłużenie w sposób, unormowany niniejszą ustawą, a to na podstawie zaświadczeń, stwierdzających potrzebę i celowość zamierzonej parcelacji.

Art. 2.

Przewidziane w art. 1 zaświadczenia wydawać będą właściwi wojewodowie, decydując według swobodnego uznania na podstawie opinji specjalnych komisyj z udziałem czynnika obywatelskiego i prezesa okręgowego urzędu ziemskiego; skład osobowy tych komisyj, ich organizację, zasady i tryb urzędowania ustali rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 3.

(1) Przy parcelacji, prowadzonej na obszarze mocy obowiązującej ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) w związku z przepisami art. 1 i 2 niniejszej ustawy, stosowany będzie tryb postępowania i zasady, przewidziane w powołanej ustawie o wykonaniu reformy rolnej z tem, że:

1) nie będą stosowane normy, przewidziane w drugiem zdaniu części pierwszej i w części drugiej art. 50 ustawy o wykonaniu reformy rolnej, natomiast maksymalne normy przy parcelacji, przeprowadzone w trybie ustawy niniejszej, w miarę potrzeby ustalać będzie Minister Rolnictwa i Reform Rolnych;

2) prawo nabycia działek w trybie art. 45 ustawy o wykonaniu reformy rolnej służyć będzie pracownikom folwarcznym, względnie gracjalistom o tyle tylko, o ile w ciągu miesiąca po wskazanym przez parcelującego terminie dla zgłaszania się nabywców płacą oni tytułem zadatku 10% ceny sprzedażnej; w razie wpłacenia zadatku przez tych nabywców właściciel parcelowanego majątku obowiązany będzie na ich żądanie rozłożyć spłatę reszty ceny kupna w kwocie, nieprzekraczającej 1.000 zł. na okres 10 lat z oprocentowaniem w stosunku 5 od 100 rocznie; za resztę ceny kupna uważa się część ceny sprzedażnej, jaka pozostanie do uregulowania po wpłaceniu zadatku i zaliczeniu na nabytą działkę ewentualnej wierzytelności instytucji kredytu długoterminowego. Pracownikom folwarcznym, którzy nie nabędą ziemi w trybie niniejszego artykułu, właściciel parcelowanej nieruchomości jest obowiązany wypłacić odprawę w kwotach następujących: tym, którzy pracowali u dotychczasowego właściciela parcelowanego majątku lub w tym majątku nie mniej niż 5 lat, a nie więcej niż 6 lat — 250 złotych; którzy przesłużyli nie mniej niż 6 lat, a nie więcej niż 7 lat 300 złotych; nie mniej niż 7 lat, a nie więcej niż 8 lat—350 zł.; nie mniej niż 8 lat, a nie więcej niż 9 lat — 400 złotych; nie mniej niż 9 lat, a nie więcej niż 10 lat — 450 złotych; nie mniej niż 10 lat, a nie więcej niż 25 lat — 500 złotych; więcej niż 25 lat według zasad części 3 artykułu 44 ustawy o wykonaniu reformy rolnej;

3) nie będzie wymagane przestrzeganie kolejności nabywców, przewidzianej w art. 51 i 53 ustawy o wykonaniu reformy rolnej;

4) decyzje, zatwierdzające projekt parcelacji oraz wykazy nabywców (cz. 3 art. 65 ustawy o wykonaniu reformy rolnej), będą ostateczne;

5) nie będą stosowane ograniczenia co do wysokości ceny sprzedażnej przy parcelacji (art. 71 ustawy o wykonaniu reformy rolnej);

6) nie będą wymagane zezwolenia urzędów ziemskich na parcelację (cz. 1 art. 65 ustawy o wykonaniu reformy rolnej), a zaświadczenia, wydawane na podstawie art. 1 i 2 ustawy niniejszej, zastąpią zezwolenia urzędów ziemskich, w szczególności stanowić będą podstawę do ujawnienia w księgach hipotecznych (gruntowych) ostrzeżeń o wszczęciu parcelacji w myśl ustawy z dnia 13 lutego 1932 r. (Dz. U R. P. Nr. 16, poz 95); w celu ujawnienia tych ostrzeżeń wojewoda, wydając zaświadczenie stronie, drugi egzemplarz tego zaświadczenia prześle równocześnie właściwemu okręgowemu urzędowi ziemskiemu;

7) jeżeli nabywcami są wierzyciele hipoteczni, których prawa zabezpieczone zostały na parcelowanej nieruchomości przed dniem 1 stycznia 1933 r., lub wierzyciele z tytułu należności uprzywilejowanych — ponadto:

a) obszar gruntu, nabywanego przez wierzyciela, może przekraczać normy, wynikające z podstawowych norm władania, ustalonych w art. 4 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej;

b) grunty mogą być nabywane przez kilku wierzycieli na wspólną własność;

c) grunt, nabyty przez wierzyciela, który nie posiada kwalifikacyj rolniczych, przewidzianych w art. 52 ustawy z dnia 28

grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej, podlega w całości obowiązkowi parcelacji; wierzycielowi, który posiada te kwalifikacje, służy prawo wyłączenia gruntów od obowiązku parcelacji według art. 4 i 5 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej; w razie nabycia gruntu przez kilku wierzycieli na wspólną własność (pkt b), prawo do wyłączenia uzależnione będzie od posiadania kwalifikacyj przez wszystkich nabywców;

d) wierzyciel może w każdym czasie żądać od właściwego urzędu ziemskiego wydania decyzji, ustalającej, czy wierzyciel ten posiada kwalifikacje, przewidziane w art. 52 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu roformy rolnej.

(2) Przy parcelacji, prowadzonej w związku z przepisami art. 1 i 2, na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego:

1) ogólnie użyteczne przedsiębiorstwo osadnicze uprawnione będzie przejąć od pojedyńczych właścicieli większych majątków zaofiarowane grunty po cenie umownej;

2) grunty, rozsprzedawane przez właścicieli samych w drodze tej parcelacji, nie będą podlegały prawu pierwokupu ogólnie użytecznego przedsiębiorstwa osadniczego (§§ 4 — 11 niem. ustawy osadniczej), o ile okręgowy urząd ziemski zatwierdzi umowy kupna-sprzedaży, działając według swobodnego uznania;

3) rozparcelowane w tym trybie grunty nie będą zaliczane do obszaru, ustanowionego w § 12 niem. ustawy osadniczej z dnia 11 sierpnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 112, poz. 796).

Art. 4.

W wypadku prowadzonej w związku z przepisami art. 1 i 2 parcelacji gruntów, znajdujących się w posiadaniu dzierżawców, podlegających ochronie na mocy ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 741) w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 września 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 507), właściciel parcelowanej nieruchomości może wzamian za dotychczas posiadane działki dać drobnym dzierżawcom odpowiadające pod względem wartości rolniczej użytki na warunkach, przewidzianych w powołanej ustawie z dnia 31 lipca 1924 r. W tym wypadku dzierżawcy na skutek zarządzenia powiatowego urzędu ziemskiego muszą usunąć się z dotychczasowych działek i objąć w posiadanie dzierżawne wyznaczone im nowe działki.

Art. 5.

(1) Umowy przyrzeczenia sprzedaży gruntów z parcelacji, przeprowadzonej na zasadzie niniejszej ustawy, winny pod rygorem ich nieważności zawierać postanowienia, że wszelkie zadatki i wpłaty gotówkowe, uiszczone przez nabywców na poczet ceny kupna, muszą być składane do ich depozytów w Państwowym Banku Rolnym z tem, że depozyty te nie mogą być przez nabywców wycofane przed rozwiązaniem umowy przyrzeczenia sprzedaży, zaś sprzedawcy wypłacone być mogą tylko na zasadzie postanowień kontraktów kupna-sprzedaży po zatwierdzeniu tych kontraktów przez zwierzchność hipoteczną, względnie po dozwoleniu na ich podstawie wpisów hipotecznych, w razie zaś niedojścia sprzedaży z winy nabywcy na mocy wyroku sądowego, bądź zgodnego wniosku stron.

(2) Z powyższych depozytów podlegają, o ile Minister Skarbu nie zarządzi inaczej, potrąceniu kwoty na pokrycie zaległości podatkowych, określonych w art. 1.

Art. 6.

Wierzycieli, nabywających na mocy niniejszej ustawy grunty z parcelacji, nie dotyczy przewidziany w art. 5 obowiązek wpłacania ceny kupna do depozytu Państwowego Banku Rolnego, a to do wysokości ich należności, obliczonej z odsetkami do dnia przeniesienia tytułu własności na nabywców; należność ta może być zarachowana na cenę kupna.

Art. 7.

Przy parcelacji prowadzonej z zastosowaniem ustawy niniejszej opłaty w postępowaniu hipotecznem oraz stawki wynagrodzenia, ustalone w taksach dla pisarzy hipotecznych i notarjuszów, ulegają obniżeniu o 50%.

Art. 8.

Przy parcelacji, prowadzonej z zastosowaniem ustawy niniejszej opłata stemplowa od pism stanowiących tytuł przejścia własności (art. 52 i 58 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 41, poz. 413), wynosić będzie 1% dla gospodarstw powstałych w wyniku tej parcelacji, których obszar nie przekroczy 60 względnie 75 ha (cz. 2 art. 60 ustawy o wykonaniu reformy rolnej), dla pozostałych zaś gospodarstw opłata ta wynosić będzie 2%.

Opłaty stemplowe według stawek ulgowych wyżej wymienionych będą stosowane jedynie w przypadkach sporządzenia najpóźniej do końca 1933 r. pisma stanowiącego tytuł przejścia własności.

Art. 9.

Przepisy niniejszej ustawy odnoszą się również do majątków ziemskich, wymienionych w dziale IX ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1).

Art. 10.

Upoważnia się Radę Ministrów do ustalania w drodze rozporządzeń na wniosek Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych jakie przepisy niniejszej ustawy, na jakich obszarach Państwa i w jakich terminach tracą moc obowiązującą.

Art. 11.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Sprawiedliwości w zakresie ich właściwości.

Art. 12.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Poz. 424. Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28 czerwca 1933 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań.

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 29 marca 1933 r. w sprawie zmian w ustawie z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne i w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich, parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 271) ogłaszam jednolity tekst rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 654) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 29 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 271), a także z zastosowaniem nowej numeracji poszczególnych artykułów.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28 czerwca 1933 r. (poz. 424).

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 23 sierpnia 1932 r.

w sprawie segregacji wierzytelności na nieruchomościach ziemskich parcelowanych w celu spłaty uciążliwych zobowiązań.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

Postanowienia ogólne.

Art. 1.

1) W przypadkach stosowania ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających goospodarstwa rolne (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 221), wierzytelności hipoteczne na parcelowanej nieruchomości regulowane będą:

a) drogą bezciężarowego wydzielenia parcelowanej części nieruchomości w ramach obowiązujących przepisów prawnych;

b) drogą dobrowolnej segregacji obciążeń na mocy układu zawartego przez właściciela parcelowanej nieruchomości z wierzycielami;

c) o ile nie zachodzą warunki do regulacji wierzytelności w sposób określony w pkt. a), b)—drogą przymusowej segregacji obciążeń pomiędzy części nieruchomości, powstałe w wyniku parcelacji (poszczególne działki zbywane w drodze parcelacji i nie rozparcelowana część nieruchomości).

2) Za wierzytelności w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uznaje się wszelkie prawa rzeczowe, ujawnione w księdze hipotecznej (gruntowej), choćby przez zastrzeżenie (adnotację).

Art. 2.

O ile nie zachodzą warunki do regulacji wierzytelności w sposób określony w pkt. a) lub b) art. 1, właściciel parcelowanej nieruchomości winien po uzyskaniu zaświadczenia, przewidzianego w art. 2 ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne, złożyć okręgowemu urzędowi ziemskiemu wniosek o przeprowadzenie przymusowej segregacji obciążeń (pkt. c.) art. 1). Do wniosku należy dołączyć:

a) zaświadczenie wojewody, wydane w myśl art. 2 powołanej ustawy z dnia 12 marca 1932 r.;

b) pełny wyciąg hipoteczny (z wykazu księgi hipotecznej, gruntowej, rejestru wieczystego) parcelowanej nieruchomości;

c) wykaz wierzycieli, z podaniem ich miejsc zamieszkania; o ile w aktach hipotecznych podano prawne miejsce zamieszkania tych osób, należy ponadto dołączyć odpowiednie zaświadczenie władzy hipotecznej;

d) szkic nieruchomości z uwidocznieniem obszaru, przeznaczonego do parcelacji.

Art. 3.

1) Szacunek części nieruchomości, przeznaczonej do parcelacji, oraz części pozostałej ustalany będzie w porozumieniu z właścicielem parcelowanej nieruchomości i na jego koszt przez komisje, powołane w myśl art. 2 wymienionej ustawy z dnia 12 marca 1932 r. przy pomocy biegłych. Szacunek ten winien być ujawniany w zaświadczeniach, wydawanych przez wojewodów w myśl art. 2 wymienionej ustawy z dnia 12 marca 1932 r.

2) Przy sporządzaniu szacunku w myśl cz. 1 należy brać pod uwagę ceny możliwe do osiągnięcia przy parcelacji danej nieruchomości, przy równoczesnem uwzględnieniu przecięt-

nych cen sprzedażnych w pięcioleciu 1926/27—1930/31 w najbliższej okolicy za podobne nieruchomości.

Art. 4.

Przymusowa segregacja nie może być dokonana w przypadkach, w których suma obciążeń, istniejących na parcelowanej nieruchomości w dacie wpisu ostrzeżenia (adnotacji), o udzieleniu zezwolenia na parcelację, jest wyższa od sumy szacunku części nieruchomości nieulegającej parcelacji (art. 3) i cen sprzedażnych obszaru parcelowanego (cz. 2 art. 8).

Segregacja przymusowa.

Art. 5.

1) Podział wierzytelności z tytułu hipotek zabezpieczających listy zastawne lub obligacje oraz z tytułu pożyczek długoterminowych, udzielonych przez instytucje kredytu długoterminowego, winien być dokonany w ten sposób, aby w ramach postanowień statutu i przepisów szacunkowych danej instytucji oraz postanowień umownych, dotyczących lokaty papierów, emitowanych przez daną instytucję, możliwie największa część wierzytelności przypadła na działki zbywane w drodze parcelacji. Instytucja nie jest jednak obowiązana do przeniesienia części pożyczki na taką działkę, na którą przypadłaby suma niższa niż 1500 złotych.

2) Kredyty gotówkowe, udzielone przez banki panstwowe i zabezpieczone w pierwszej połowie wartości nieruchomości będą segregowane przez te banki.

Art. 6.

1) Segregacji wierzytelności instytucyj kredytu długoterminowego dokonywają te instytucje na żądanie parcelującego lub okręgowego urzędu ziemskiego. Segregacja winna być dokonana i operat dotyczący segregacji doręczony okręgowemu urzędowi ziemskiemu w ciągu miesiąca od daty złożenia instytucji kredytu długoterminowego projektu parcelacji, zatwierdzonego wykonalnem orzeczeniem.

2) W razie niedokonania segregacji w terminie określonym w cz. 1, parcelującemu służy prawo zwrócenia się do okręgowego urzędu ziemskiego, który opracuje projekt segregacji na koszt tych instytuzyj, przyczem tryb określony w art. 14 — 16 ma odpowiednie zastosowanie. Okręgowy urząd ziemski winien wezwać instytucję kredytu długoterminowego do wzięcia udziału przez swego przedstawiciela w opracowaniu projektu segregacji; nieobecność tego przedstawiciela nie wstrzymuje jednak czynności okręgowego urzędu ziemskiego.

3) Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do segregacji wierzytelności wymienionych w cz. 2 art. 5.

Art. 7.

Przy segregacji wierzytelności, niewymienionych w art 5, stosowana będzie zasada, że poszczególne wierzytelności przenosi się w całości na jedną z części nieruchomości, powstałych w wyniku parcelacji, lub o ile okaże się to niemożliwe, na najmniejszą ich ilość.

Art. 8.

1) Segregację wierzytelności, niewymienionych w art. 5, należy dokonywać w ten sposób: aby przy uwzględnieniu obciążenia poszczególnych części nieruchomości rozsegregowanemi wierzytelnościami instytucyj kredytu długoterminowego:

a) każda wierzytelność, zabezpieczona na parcelowanej nieruchomości w granicach $^1/_2$ sumy szacunku części nieruchomości nieulegającej parcelacji (art. 3) oraz cen sprzedażnych działek, powstałych w wyniku parcelacji, — mieściła się w $^1/_2$ ceny sprzedażnej działki, na którą przypadnie, a jeżeli zabezpieczona zostanie na nieparcelowanej części nieruchomości — w $^1/_2$ szacunku tej części;

b) każda wierzytelność zabezpieczona na parcelowanej nieruchomości w granicach $^2/_3$ sumy szacunku części nieruchomości, nieulegającej parcelacji (art. 3), oraz cen sprzedażnych działek, powstałych w wyniku parcelacji,—mieściła się w $^2/_3$ ceny sprzedażnej działki, na którą przypadnie, a jeżeli zabezpieczona zostanie na nieparcelowanej części nieruchomości—w $^2/_3$ szacunku tej części.

2) Za cenę sprzedażną w rozumieniu cz. 1 uważa się cenę wskazaną w zatwierdzonym projekcie parcelacji. Jeżeli jednak cena ta będzie wyższa od szacunku, przewidzianego w art. 3, okręgowy urząd ziemski może przy sporządzeniu segregacji przyjąć za podstawę cenę wszystkich lub niektórych działek, obniżoną stosownie do wysokości szacunku.

Art. 9.

Jeżeli na poszczególną część nieruchomości, powstałą w wyniku parcelacji przeniesiona zostanie więcej niż jedna wierzytelność, kolejność zabezpieczenia ustalana będzie w ten sposób, że wierzytelności, wymienione w pkt. a) cz. 1 art. 8 zabezpieczone będą z pierwszeństwem przed wierzytelnościami, wymienionemi w pkt. b) cz. 1 tegoż artykułu, te zaś wierzytelności zabezpieczone będą z pierwszeństwem przed wszelkiemi innemi wierzytelnościami. W obrębie każdej z tych grup wierzytelności pierwszeństwo hipoteczne będą miały te wierzytelności, które na parcelowanej nieruchomości miały wyższy stopień hipoteczny.

Art. 10.

Wierzycielom, w kolejności miejsc hipotecznych na nieruchomości parcelowanej, służy w granicach postanowień art. 7 prawo wyboru

części nieruchomości, powstałych w wyniku parcelacji, pod zabezpieczenie swoich wierzytelności.

Art. 11.

W przypadku, gdy na nabywcę części nieruchomości powstałej z parcelacji zatwierdzony został (cz. 3 art. 65 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej) wierzyciel hipoteczny lub wierzyciel z tytułu należności uprzywilejowanych, pozostali wierzyciele mogą korzystać z przewidzianego w art. 10 prawa wyboru działki o tyle tylko, o ile wykonanie tego prawa nie ograniczy możności przeniesienia na tę działkę, zgodnie z art. 8, wierzytelności nabywcy.

Art. 12.

1) Okręgowy urząd ziemski przystępuje do segregacji wierzytelności, niewymienionych w art. 5, po zatwierdzeniu wykonalnem orzeczeniem wykonalnem orzeczeniem projektu parcelacji, i po przeprowadzeniu segregacji wierzytelności, wymienionych w art. 5. O ile wszczęte zostało postępowanie sądowe, przewidziane w art. 18—19, okręgowy urząd ziemski wstrzyma czynności segregacyjne do czasu zakończenia tego postępowania.

2) Przed rozpoczęciem czynności segregacyjnych (art. 13) okręgowy urząd ziemski wystąpi do właściwego sądu hipotecznego z wnioskiem o dokonanie wpisu ostrzeżenia (adnotacji) o przystąpieniu do segregacji wierzytelności hipotecznych. Ostrzeżenie to (adnotacja) ma ten skutek, że od daty tego ostrzeżenia (adnotacji) wszelkie późniejsze zmiany stanu hipotecznego tak co do własności, jak i obciążeń pozostaną bez wpływu na przebieg postępowania segregacyjnego. Ostrzeżenie to (adnotacja) ulega wykreśleniu z chwilą ujawnienia w księdze hipotecznej (gruntowej) tytułów wymienionych w art. 16; za zgodą okręgowego urzędu ziemskiego ostrzeżenie (adnotacja) może być wykreślone w każdym czasie.

3) Segregacja sporządzona będzie według stanu księgi hipotecznej (gruntowej) w dacie wpisu ostrzeżenia (adnotacji), przewidzianego w cz. 2.

Art. 13.

Przystępując do sporządzenia segregacji, okręgowy urząd ziemski wezwie wierzycieli do stawienia się w określonym terminie, celem dokonania prawa wyboru części nieruchomości, powstałych w wyniku parcelacji (art. 10). Wezwania winny być doręczone co najmniej na siedem dni przed tym terminem. Wezwania te wysyłane będą listami poleconemi pod podanemi przez wierzycieli adresami. Niestawienie się w wyznaczonym terminie uważane będzie za zrzeczenie się prawa wyboru działki.

Art. 14.

1) Segregację, sporządzoną w myśl cz. 2 i 3 art. 6 i art. 7—13 ustala okręgowy urząd ziemski orzeczeniem. W treści tego orzeczenia winna być zawarta również segregacja wierzytelności hipotecznych, dokonana w myśl cz. 2 art. 5 i cz. 1 art 6.

2) Orzeczenia okręgowego urzędu ziemskiego są ostateczne i nie podlegają zaskarżeniu do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Jednak osoby interesowane, które uważają że prawa ich orzeczeniem okręgowego urzędu ziemskiego w części ustalającej segregację, sporządzoną w myśl cz. 2 i 3 art. 6 i art. 7—13 zostały naruszone, mogą w ciągu czternastu dni po doręczeniu im odpisu orzeczenia okręgowego urzędu ziemskiego zwrócić się do sądu o ponowne dokonanie segregacji. Po upływie tego terminu, o ile nie zgłoszono wniosku o wszczęcie postępowania sądowego (cz. 1 art. 15), orzeczenia okręgowego urzędu ziemskiego stają się wykonalnemi.

Art. 15.

1) Podania do sądu o ponowne dokonanie segregacji winny być w terminie wskazanym w cz. 2 art. 14 składane do okręgowego urzędu ziemskiego, który po dołączeniu akt postępowania przed urzędami ziemskiemi niezwłocznie przesyła sprawę do sądu.

2) W okręgach sądów apelacyjnych w Lublinie, Warszawie i Wilnie segregację przeprowadza sąd w trybie postępowania incydentalnego, na pozostałym zaś obszarze w trybie postępowania niespornego. Właściwym do przeprowadzenia segregacji jest sąd właściwy dla postępowania przy przymusowej sprzedaży parcelowanej nieruchomości. Sąd dokonywując segregacji, może za podstawę orzekania przyjąć wyniki postępowania przed urzędami ziemskiemi.

3) Od podań, wnoszonych w myśl cz. 1 pobierany będzie wpis stosunkowy w wysokości $^1/_2$% od łącznej sumy segregowanych wierzytelności, nie wyższy jednak niż od sumy szacunku części nieruchomości, zbywanej w drodze parcelacji. Powyższe wpisy będą pobierane w pierwszej i drugiej instancji, a w instancji kasacyjnej (rewizyjnej) połowa tych wpisów niezależnie od kaucji kasacyjnej.

Art. 16.

Wykonalne orzeczenie okręgowego urzędu ziemskiego (art. 14), jak również prawomocne orzeczenie sądowe (art. 15) stanowią tytuł do ujawnienia w księgach hipotecznych (gruntowych) wszelkich praw i zmian w istniejących prawach, zgodnie z treścią orzeczenia.

Koszty postępowania.

Art. 17.

1) Po wydaniu orzeczenia w myśl cz. 1 art. 14 lub po umorzeniu postępowania w myśl

art. 21, okręgowy urząd ziemski ustali koszty sporządzenia segregacji oraz koszty postępowania przed urzędami ziemskiemi; koszty te obciążają właściciela nieruchomości. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzenia ustalić ryczałtowe stawki opłat pobieranych przez urzędy ziemskie za dokonanie segregacji w myśl rozporządzenia niniejszego. Należności powyższe wpływają na dochód części parcelacyjnej funduszu obrotowego reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 26, poz. 236).

2) Okręgowy urząd ziemski może uzależnić wszczęcie postępowania, przewidzianego w rozporządzeniu niniejszem, od złożenia przez właściciela nieruchomości zaliczki na koszty określone w cz 1 w wysokości, oznaczonej przez okręgowy urząd ziemski.

Postępowanie sądowe, poprzedzające ustalenie stanu obciążeń.

Art. 18.

O ile na parcelowanej nieruchomości istnieją obciążenia wymienione w pkt. a) do g) niniejszego artykułu, wówczas w celu umożliwienia ścisłego ustalenia stanu obciążeń tej nieruchomości, właściciel po uzyskaniu zaświadczenia, przewidzianego w art. 2 ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań obciążających gospodarstwa rolne winien złożyć do sądu okręgowego, właściwego według miejsca położenia nieruchomości, podanie o dokonanie następujących czynności:

a) przerachowanie na złote zobowiązań hipotecznych, podlegających przerachowaniu w myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerachowaniu zobowiązań prywatno-prawnych (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 30, poz. 213);

b) oszacowanie praw rzeczonych (ciężarów), których wartość pieniężna nie jest ujawniona, przyczem oszacowanie winno być dokonane według zasad, ustalanych w rozporządzeniach Ministrów: Sprawiedliwości, Rolnictwa i Reform Rolnych, wydawanych na podstawie cz. 3 art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1927 r. o uregulowaniu ciężarów i wierzytelności, ciążących na przymusowo wykupionych nieruchomościach ziemskich (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 3. poz. 22);

c) zwolnienie części nieruchomości przeznaczonej do parcelacji od praw dożywotniego użytkowania, o ile stwierdzone będzie, że osoby, którym prawa te służą, są nieznane z miejsca pobytu i o ile właściciel nieruchomości udowodni lub uprawdopodobni, że osoby te przynajmniej od 10 lat z praw tych nie korzystały;

d) skreślenie służebności gruntowych, które wygasły lub stały się bezprzedmiotowe, o ile skreślenie to nie narusza kompetencji władz ziemskich, określonych w rozporządzeniach Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 lutego 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 74 i 75);

e) skreślenie kaucyj hipotecznych, zabezpieczających zobowiązania, co do których dłużnik odowodni, że wygasły lub wierzyciel nie udowodni, że powstały, nie dotyczy to jednak kaucyj hipotecznych, zabezpieczających zobowiązania, których termin wykonania jeszcze nie nastąpił;

f) zastąpienie wpisem hipoteki (prawa zastawu) kaucyj hipotecznych, zabezpieczających zobowiązania, z których tytułu powstało dla wierzyciela określone roszczenie;

g) ustalenie sumy zobowiązań, zabezpieczonych przez wpis zastrzeżenia, o ile suma ta nie została we wpisie ujawniona.

Art. 19.

Podania, składane w myśl art. 18, będą rozpatrywane przez sąd okręgowy jednoosobowo, poza zwykłą kolejnością spraw. Do właściwości sądowej oraz trybu postępowania mają zastosowanie postanowienia cz. 2 art. 15, przyczem w postępowaniu tem stosowane będą następujące uproszczenia;

a) postanowienie sądu, kończące postępowanie, podlega zaskarżeniu do sądu apelacyjnego w terminie czternastu dni; skarga kasacyjna (rewizyjna) od orzeczenia wydanego w II instancji nie służy;

b) w przypadkach, w których kodeks postępowania cywilnego przewiduje doręczenie przez obwieszczenie publiczne, doręczenie to uważa się za dokonane z upływem czternastu dni od wywieszenia w budynku sądowym.

Art. 20.

Od podań, wnoszonych do sądu w myśl art. 18 w sprawach wymienionych w pkt. b) do g), pobierany będzie wpis stały w wysokości 30 zł. od każdego prawa objętego podaniem — oddzielnie w każdej instancji (art. 19),—a w sprawie wymienionej w art. 18 w pkt. a) — według obowiązujących przepisów o opłatach sądowych w sprawach związanych z przerachowaniem wierzytelności prywatno-prawnych.

Postanowienia końcowe.

Art. 21.

W każdem stadjum postępowania, przewidzianego w rozporządzeniu niniejszem, właściciel parcelowanej nieruchomości może przedstawić układ, zawarty ze wszystkiemi osobami interesowanemi w przedmiocie dobrowolnej segregacji lub bezciężarowego wydzielenia parcelowanego obszaru. Układ ten powinien być złożony w formie wymaganej dla oświadczeń ujawnianych hipotecznie. Ujawnianie tego układu w księdze hipotecznej (gruntowej) następuje ze stopniem hipotecznym ostrzeżeń (adnotacyj), dokonanych w myśl art. 2 ustawy z 13 lutego 1932 r. o ujawnianiu hipotecznem zezwoleń na parcelację (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 95) lub cz. 2 art. 12 rozporządzenia niniejszego. Złożenie takiego układu powoduje umorzenie będącego w toku postępowania.

Art. 22.

1) Osoby, których wierzytelności ulegają przymusowej segregacji, mają prawo wystąpić do właściwego sądu z powództwem przeciwko właścicielowi nieruchomości:

a) bądź o zabezpieczenie części wierzytelności przypadających na parcelowaną część nieruchomości, na innym majątku właściciela tej nieruchomości;

b) bądź o spłatę części ich wierzytelności, przypadających na parcelowaną część nieruchomości, jeżeli spłata może być dokonana z posiadanych przez właściciela, poza parcelowanym majątkiem, środków bez zachwiania jego egzystencji gospodarczej;

— w obu przypadkach — jeśli przeprowadzenie segregacji utrudnia znacznie ściągnięcie wierzytelności.

2) Postępowanie, przewidziane w cz. 1, nie wstrzymuje postępowania, unormowanego rozporządzeniem niniejszem.

Art. 23.

1) W przypadku zastosowania rozporządzenia niniejszego nie mają mocy prawnej:

a) rygory, zakazujące segregacji wierzytelności;

b) rygory, zakazujące przedterminowej lub częściowej spłaty wierzytelności, przyczem postanowienie to nie dotyczy instytucyj kredytu długoterminowego.

2) Rygory, zakazujące zbywania obciążonego gruntu przed spłaceniem wierzytelności, nie mają mocy prawnej w razie zbycia gruntu w drodze parcelacji.

3) Toczące się postępowanie spadkowe nie przerywa postępowania, unormowanego w rozporządzeniu niniejszem i nie stanowi przeszkody do ujawnienia w księgach hipotecznych (gruntowych) zmian w istniejących prawach na podstawie tytułów, uzyskanych w trybie rozporządzenia niniejszego. W przypadku śmierci osoby, będącej stroną w postępowaniu, unormowanem rozporządzeniem niniejszem, sąd na wniosek okręgowego urzędu ziemskiego wyznaczy kuratora masy spadkowej, któremu służyć będą wszelkie uprawnienia kuratora spadku wakującego.

Art. 24.

Opłaty w postępowaniu hipotecznem oraz stawki wynagrodzenia, ustalone w taksie dla pisarzy hipotecznych za czynności, dokonywane na podstawie tytułów, uzyskanych w trybie rozporządzenia niniejszego, ulegają obniżeniu o połowę.

Art. 25.

1) Jeżeli wierzytelności, które w wyniku segregacji przypadną na działki zbyte w drodze parcelacji, lub poszczególne ich raty kapitalne, będą wymagalne już w dniu przepisania prawa własności na nabywców lub stałyby się wymagalne w okresie trzech lat od tej daty, — okręgowy urząd ziemski władny będzie na wniosek nabywcy odroczyć ich płatności na lat pięć, licząc od daty przepisania tytułu własności działki na nabywcę. Odroczenie to nie rozciąga się na odsetki od tych wierzytelności.

2) Od chwili wpisu ostrzeżenia (adnotacji) o udzieleniu zezwolenia na parcelację aż do jego wykreślenia, nie może być z wyjątkiem przymusowego prawa zastawu wszczęta egzekucja z nieruchomości, będącej przedmiotem postępowania, unormowanego w rozporządzeniu niniejszem, jednak wierzyciele hipoteczni mogą w celu przeprowadzenia egzekucji z części nieulegającej parcelacji, zgłosić wniosek o wydzielenie hipoteczne tej części nieruchomości, przyczem związane z tem koszty ponosi wnioskodawca.

3) Postanowienia cz. 1 i 2 nie dotyczą wierzytelności instytucji kredytu długoterminowego.

Art. 26.

Sumy, składane do depozytu Państwowego Banku Rolnego w myśl powołanej ustawy z dnia 12 marca 1932 r. oraz rozporządzenia niniejszego, podlegają oprocentowaniu w wysokości nie niższej, aniżeli wkłady składane na rachunek bieżący w tymże Banku.

Art. 27.

1) Z kwot wpłaconych przez nabywców do depozytu Państwowego Banku Rolnego w myśl art 5 ustawy z dnia 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne, mogą być za zgodą tych nabywców wypłacone właścicielowi na koszty parcelacji oraz na spłaty zaległych rat instytucyj kredytu długoterminowego lub innych uciążliwych zobowiązań sumy, jakie okręgowy urząd ziemski uzna na ten cel za niezbędne. Zgoda nabywców nie będzie wymagana, jeżeli sumy przez nich wpłacone, będą przez właściciela parcelowanej nieruchomości zabezpieczone w sposób, który okręgowy urząd ziemski uzna za dostateczny.

2) Parcelujący, który sum wpłaconych mu przez nabywców nie złoży do depozytu Państwowego Banku Rolnego w przeciągu czternastu dni od ich otrzymania, podlega karze aresztu do 6 tygodni i grzywny do 3.000 zł. albo jednej z tych kar. Rozpoznawanie tych przestępstw należy do władz administracyjnych.

Art. 28.

W przypadkach stosowania rozporządzenia niniejszego nie będzie miał zastosowania art. 57 ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. o wykonaniu reformy rolnej (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1).

Art. 29.

Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Skarbu w zakresie ich właściwości.

Art. 30.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

z 22 lipca Nr. 56 Rok 1933

Poz. 425. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1933 r. w sprawie zmiany taksy dla pisarzy hipotecznych.

Poz. 426. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1933 r. o likwidacji przedsiębiorstw państwowych: „Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Chorzowie i „Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Mościcach" oraz o utworzeniu i wydzieleniu z administracji państwowej przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą „Zjednoczone Fabryki Związków Azotowych w Mościcach i Chorzowie".

Poz. 427. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 czerwca 1933 r. w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 14 marca 1930 r. o postępowaniu celnem.

Poz. 428. Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1933 r. o wyrażeniu zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem.

Poz. 429. Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1933 r. o wyrażenie zgody Sejmu Śląskiego na wejście w życie na obszarze województwa śląskiego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych.

z 26 lipca Nr. 57 Rok 1933

Poz. 430. Międzynarodowa Konwencja radjotelegraficzna podpisana w Waszyngtonie dnia 25 listopada 1927 r.

Poz. 431. Oświadczenie rządowe z dnia 19 stycznia 1933 r. w sprawie złożenia przez Polskę dokumentu ratyfikacyjnego międzynarodowej konwencji radjotelegraficznej oraz regulaminu ogólnego i regulaminu dodatkowego, podpisanych w Waszyngtonie dnia 25 listopada 1927 r.

Poz. 432. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 lipca 1933 r. o zapewnieniu statkom morskim, służącym do przewozu pasażerów, obsługi łodzi i tratew ratunkowych oraz o świadectwach wioślarskich.

z 28 lipca Nr. 58 Rok 1933

Poz. 433. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 lipca 1933 r. o zmianie okręgów sądów okręgowych w Czortkowie i Stanisławowie.

Poz. 434. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1933 r. w sprawie trybu nadawania stanowisk w cywilnej służbie państwowej, samorządowej lub w przedsiębiorstwach państwowych wysłużonym podoficerom zawodowym wojska lub marynarki wojennej.

Poz. 435. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 14 czerwca 1933 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Komunikacji i Opieki Społecznej o uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 9 stycznia 1928 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych.

Na podstawie art. 17 i 112 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) zarządza się co następuje:

§ 1. Do rozporządzenia Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1928 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu i Komunikacji w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 167) wprowadza się następujące uzupełnienie:

Po § 215 dodaje się nowy § 215a następującej treści:

„Wojewoda za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych może zarządzić badanie i tuberkulinizację bydła rogatego na oznaczonym przez siebie obszarze.

Wykonanie powyższych czynności może być powierzone właściwym izbom rolniczym w myśl zasad załącznika Nr. 5".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 436 Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 10 lipca 1933 r. o wprowadzeniu w obieg znaczka pocztowego z reprodukcją fragmentu rzeźby Wita Stwosza z głównego ołtarza w kościele Marjackim w Krakowie.

Poz. 437. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 10 lipca 1933 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych oraz urzędów katastralnych.

Poz. 438. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 13 lipca 1933 r. w sprawie obowiązkowego zgłaszania zachorowań na twardziel (Rhinoscleroma).

Poz. 439. Obwieszczenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 28 czerwca 1933 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o potrąceniach z uposażenia i zaopatrzenia emerytalnego osób wojskowych oraz funkcjonarjuszów państwowych w administracji wojskowej.

Poz. 440. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 18 lipca 1933 r. o sprostowaniu błędu w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 11 lipca 1933 r. w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia z dnia 19 lipca 1932 r. o obrocie solą.

z 31 lipca Nr. 59 Rok 1933

Poz. 441. Rozporzadzenie Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1933 r. w sprawie podziału miejscowości na klasy czynszowe dla obliczania wynagrodzenia za kwatery stałe, dostarczane przez zarządy gminne na podstawie art. 12 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju.

Na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 681) zarządza się co następuje:

§ 1. Podział miejscowości na klasy czynszowe, ustanowiony w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 kwietnia 1930 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministów z dnia 11 lipca 1927 r. o wynagrodzeniu za kwatery stałe, dostarczane przez zarządy gminne na podstawie art. 12 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 380), przedłuża się na czas od dnia 1 kwietnia 1933 r. do dnia 31 lipca 1933 r.

§ 2. Na okres od dnia 1 sierpnia 1933 r. do dnia 31 marca 1936 r. ustanawia się następujący podział miejscowości na klasy czynszowe:

I. klasa:

Warszawa.

II. klasa:

Gdynia, Kraków, Lublin, Lwów, Łódź, Przemyśl.

III. klasa:

Biała Bielsko, Katowice, Poznań, Rawa Ruska, Stanisławów, Tarnów, Wilno, Włocławek, Zakopane, Żywiec.

IV. klasa:

Będzin, Brześć n/B., Ciechocinek, Cieszyn, Częstochowa, Drohobycz, Grodno, Jarosław, Jasło, Kalisz, Kielce, Krosno, Mława, Nowy Sącz, Piotrków, Przemyślany, Rzeszów, Tarnopol, Tomaszów-Rawski, Wieliczka, Włoszczowa, Złoczów, Żyrardów.

V. klasa:

Błonie, Bochnia, Borszczów, Borysław, Bydgoszcz, Chrzanów, Czortków, Gorlice, Gródek-Jagielloński, Grójec, Grudziądz, Horodenka, Koło, Konin, Kopyczyńce, Królewska Huta, Kutno, Lubaczów, Mielec, Mielnica, Myślenice, Mysłowice, Płock, Podhajce, Pszczyna, Przeworsk, Radom, Radziechów, Rybnik, Sambor, Sanok, Sieradz, Skierniewice, Skole, Sokal, Sosnowiec, Stryj, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Toruń, Wejherowo, Wieluń.

VI. klasa:

Aleksandrów Kujawski, Biała Podlaska, Białystok, Bóbrka, Brody, Brzeżany, Brzeziny, Chełm, Chojnice, Ciechanów, Dąbrowa, Dolina, Działdowo, Garwolin, Gniezno, Grodzisk, Hajduki Wielkie, Inowrocław, Kartuzy, Kobierzyn, Kolno, Kołomyja, Kozienice, Kraśnik, Lubliniec, Łańcut, Łask, Łęczyca, Łowicz, Łuków, Mińsk Mazowiecki, Mogilno, Nowy Targ, Olsza, Oświęcim, Ostrowiec, Pińsk, Prądnik Czerwony, Puck, Radomsko, Radzymin, Rembertów, Rohatyn, Ropczyce, Równe, Rypin, Sandomierz, Sarny, Siedlce, Skałat, Starogard, Szamotuły, Tczew, Tłumacz, Trębowla, Turka, Wierzbnik, Zagożdżon, Zamość, Żółkiew.

VII. klasa:

Augustów, Bielsk-Podlaski, Brodnica, Buczacz, Busk, Chełmno, Chełmża, Chmielnik, Dawidgródek, Dębica, Dubno, Gąbin, Głębokie, Gniew, Gostyń, Gostynin, Grajewo, Jabłonna-Legjonowo, Janów-Lubelski, Jarocin, Jaworów, Jędrzejów, Kałusz, Kamionka-Strumiłowa, Kobryń, Końskie, Kościan, Kościerzyna, Kowel, Krotoszyn, Krzemieniec, Leszno, Lida, Lubartów, Łagiewniki, Łomża, Łuck, Łuniniec, Maków Mazowiecki, Miechów, Międzyrzec, Niepołomice, Nieśwież, Nisko, Nowo-Wilejka, Nowo-Święciany, Nowy Dwór, (pow. warszawski), Olkusz, Opoczno, Ostrołęka, Ostróg, Ostrów Mazowiecka, Ostrów Wielkopolski, Oszmiana, Pińczów, Płońsk, Podbrodzie, Postawy, Prokocim, Puławy, Pułtusk, Przasnysz, Radoszkowice, Raków, Rawicz, Sierpc, Skała nad Zbruczem, Skawina, Słupca, Sochaczew, Sokołów, Stołpce. Suwałki, Szczakowa, Szczypiórno, Święciany, Troki, Turek, Wadowice,

Wąbrzeżno, Węgrowiec, Wilejka, Włodawa, Włodzimierz Wołyński, Września, Zaleszczyki, Zambrów, Zawiercie, Zbaraż, Zbąszyń, Zdołbunów, Zegrze, Żory, Żydaczów.

VIII. klasa:

Baranowicze, Benjaminów, Bereza Kartuska, Berezwecz, Biedrusko, Biłgoraj, Brasław, Chodzież, Dęblin, Dokszyce, Drohiczyn-Poleski, Góra Kalwarja, Hilmarshof, Horodzieja, Horochów, Hrubieszów, Hruszów, Iłża, Kazuń, Kępno, Kleck, Kosów, Korzec, Koźmin, Krasne, Krasnystaw, Lachowicze, Leśna, Lubicz, Łosice, Maków-Podhalański, Modlin, Mołodeczno, Nowogródek, Osowiec, Ostrzeszów, Pleszew, Pohulanka, Porubanek (Wilno), Praszka, Prużana, Radymno, Radziwiłłów, Radzyń, Różan, Siemiatycze, Słonim, Sokółka, Staszów, Stolin, Szubin, Śniatyń, Śrem, Środa, Świecie, Tarnobrzeg, Tomaszów Lubelski, Węgrów, Wołkowysk, Wołożyn, Zajezierze (Dęblin) i pozostałe niewymienione miejscowości, posiadające poniżej 5.000 mieszkańców.

§ 3. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą co do § 1 od dnia 1 kwietnia 1933 r., a co do § 2 od dnia 1 sierpnia 1933 r.

Poz 442. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1933 r. w sprawie rozmiaru rejonów bezpieczeństwa przy wojskowych zakładach amunicyjnych oraz składach amunicji i materjałów wybuchowych.

Poz. 443. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1933 r. o odstąpieniu gminie m. st. Warszawy gruntów państwowych na cele rozbudowy miasta.

Poz. 444. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1933 r. o odstąpieniu gminie m. Białegostoku gruntów państwowych kolonji „Marczuk“ na cele rozbudowy miasta.

Poz. 445. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 27 lipca 1933 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie niektórych przetworów mięsnych.

Poz. 446. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 27 lipca 1933 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie mięsa wieprzowego, wołowego, cielęcego i baraniego.

Poz. 447. Rozporządzenie Ministów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 27 lipca 1933 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie gotowych wyrobów włókienniczych.

Poz. 448. Rozporządzenie Ministrów: Poczt i Telegrafów, Skarbu i Spraw Wewnętrznych z dnia 22 lipca 1933 r. o przesyłkach listowych urzędowych oraz w postępowaniu cywilnem i karnem.

Na podstawie art. 17 ustawy z dnia 3 czerwca 1924 r. o poczcie, telegrafie i telefonie (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 12, poz. 57) w brzmieniu ustawy z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 275) zarządza się co następuje:

I. Urzędowe przesyłki listowe.

§ 1. 1) Do opłaty przesyłek urzędowych, a to listów i kartek, używane będą znaczki pocztowe, wprowadzone rozporządzeniem Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 19 maja 1933 r. o wprowadzeniu w obieg znaczków pocztowych do opłaty urzędowych przesyłek listowych (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 370) a mianowicie:

a) do opłaty zwykłych listów i kartek 1 znaczek fioletowy,

b) do opłaty poleconych listów i kartek 1 znaczek ciemno-oranżowy,

c) do opłaty zwykłych listów i kartek za zwrotnem poświadczeniem odbioru 2 znaczki fioletowe,

d) do opłaty zwykłych listów za dowodem doręczenia (nadawanych na obszarze województwa pomorskiego, poznańskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego) 2 znaczki fioletowe,

e) do opłaty poleconych listów i kartek za zwrotnem poświadczeniem odbioru 1 znaczek ciemno-oranżowy i 1 znaczek fioletowy.

2) Wartość znaczka fioletowago i ciemno-oranżowego ustali na każdy rok budżetowy rozporządzenie Ministrów: Poczt i Telegrafów, Skarbu i Spraw Wewnętrznych.

§ 2. Do nadawania korespondencji, opłaconej zapomocą znaczków pocztowych, wymienionych w § 1, są uprawnione:

a) władze i urzędy państwowe, samorządu terytorjalnego i gospodarczego w poruczonym zakresie działania, sądy i prokuratury w sprawach administracji sądowej oraz przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe“;

b) osoby lub instytucje dla listów i kartek zwykłych, wysyłanych w wykonaniu ustawowego obowiązku lub na wezwanie władz i urzędów tak państwowych jak samorządu terytorjalnego i gospodarczego w poruczonym zakresie działania; nie dotyczy to pism wysyłanych przez osoby lub instytucje w ich własnym interesie.

Korespondencję wysyłaną przez osoby lub instytucje, wymienione pod lit. b), doręcza się zapomocą książek odbiorczych. Opłatę pocztową za tę korespondencję uiszcza adresat, naklejając na książce odbiorczej, w pojedyńczej wysokości, odpowiednie znaczki pocztowe, wymienione w § 1.

§ 3. Zarząd Poczt i Telegrafów przesyła według zapotrzebowania urzędowe znaczki pocztowe (§ 1) właściwym władzom naczelnym, które rozdzielają je pomiędzy podległe im władze, urzędy, pomiędzy władze i urzędy samorządu terytorjalnego i gospodarczego oraz pomiędzy sądy i komorników.

§ 4. Należności za znaczki urzędowe, zużyte do dnia 31 marca 1934 r., ustali osobne rozporządzenie Ministrów: Poczt i Telegrafów, Skarbu oraz Spraw Wewnętrznych.

Począwszy od dnia 1 kwietnia 1934 r. będą pokrywały władze naczelne należności za dostarczone im urzędowe znaczki pocztowe z przeznaczonych na ten cel kredytów.

§ 5. Władze i urzędy, wymienione w § 2, zaopatrzą wysyłaną korespondencję odciskiem pieczęci, adresem, numerem nadanego pisma oraz napisem „Zwykła“ lub „Zwykła za zwrotnem poświadczeniem odbioru“ lub też „Zwykła za dowodem doręczenia“ albo „Polecona“ lub „Polecona za zwrotnem poświadczeniem odbioru“.

Na przesyłkach listowych, wysyłanych przez osoby i instytucje, wymienione w § 2 lit. b., należy na stronie zewnętrznej podać nazwisko (firmę) nadawcy, jego adres, oraz umieścić napis; „Na wezwanie urzędowe“ lub „W wykonaniu ustawowego obowiązku”.

§ 6. Jeżeli adresat, o którym mowa w ostatnim ustępie § 2, stwierdzi, że nadeszła przesyłka listowa powinna była być przez nadawcę opłacona, prześle kopertę, a przy kartkach odpis strony adresowej kartki, z podaniem adresu nadawcy-urzędowi pocztowemu, który pobierze od nadawcy podwójną normalną opłatę taryfową.

§ 7. Władza lub urząd jako nadawca może przerzucić na adresata uiszczenie opłaty pocztowej, jeżeli wysyłane pismo dotyczy wyłącznie interesu adresata. W tym celu należy na przesyłce umieścić dodatkową wzmiankę: „Sprawa urzędowa — opłatę uiści adresat“. Opłata ta pobrana będzie od adresata w pojedyńczej wysokości normalnej opłaty taryfowej dla danego rodzaju przesyłek. W razie niedoręczalności przesyłkę zwraca się nadawcy bezpłatnie.

II. Przesyłki listowe w sądowem postępowaniu cywilnem i karnem.

§ 8. Zamiejscowe pisma sądów i prokuratur, wysyłane w postępowaniu karnem i zamiejscowe pisma komorników w postępowaniu egzekucyjnem, wysyłane na polecenie sądów, podlegają opłatom, przypadającym za danego rodzaju przesyłkę — według przepisu § 1.

§ 9. Przesyłki listowe, wysyłane w sądowem postępowaniu cywilnem i karnem, z wyjątkiem wymienionych w § 8, opłacane będą według niżej podanej taryfy.

§ 10. 1) Miejscowe i zamiejscowe pisma sądowe, wysyłane w postępowaniu cywilnem, miejscowe pisma sądów i prokuratur, wysyłane w postępowaniu karnem, miejscowe pisma komorników, wysyłane w postępowaniu egzekucyjnem, bądź na polecenie sądów, bądź na żądanie stron, oraz zamiejscowe pisma komorników w postępowaniu egzekucyjnem, wysyłane na żądanie stron, podlegają następującym opłatom.

a) list zwykły za zwrotnem poświadczeniem odbioru . . . . . 35 gr.
b) list polecony za zwrotnem poświadczeniem odbioru . . . . 60 „

2) Miejscowe i zamiejscowe pisma sądowe, wysyłane w postępowaniu cywilnem w sprawach wszczętych przed dniem 1 stycznia 1933 r., miejscowe pisma komorników, wysyłane w postępowaniu egzekucyjnem, w sprawach, w których egzekucja wszczęta została przed dniem 1 stycznia 1933 r., podlegają następującym opłatom:

a) list zwykły . . . . 20 gr.
b) list zwykły za dowodem doręczenia nadany na obszarach sądów apelacyjnych w Poznaniu, Toruniu i Katowicach . . . . 45 „
c) list polecony za zwrotnem poświadczeniem odbioru . . . . 60 „

§ 11. Opłaty za pisma wymienione w § 8 i za pisma sądów i prokuratur, wymienione w § 10, są kredytowane i są uiszczane:

a) za pisma sądów i prokuratur wysyłane w postępowaniu karnem, oraz za pisma komorników, wymienione w § 8, — Ministerstwu Poczt i Telegrafów przez Ministerstwo Sprawiedliwości;

b) za pisma sądowe, wysyłane w postępowaniu cywilnem — właściwym terytorjalnie Dyrekcjom Poczt i Telegrafów przez właściwe sądy okręgowe.

Pisma komorników, wymienione w § 10, podlegają opłacie przy nadaniu normalnemi znaczkami pocztowemi.

Opłaty ustalone w § 10 nie mogą być przerzucone na adresatów.

III. Postanowienia końcowe.

§ 12. Przesyłki omówione w rozdz. I dopuszczone są w obrocie wewnętrznym, w obrocie z polskim urzędem pocztowym Gdańsk 1 oraz z W. M. Gdańskiem.

Przesyłki listowe omówione w rozdz. II dopuszczone są tylko w obrocie wewnętrznym.

§ 13. Specjalne świadczenia poczty oraz przesyłki listowe, nie wymienione w rozporządzeniu niniejszem, podlegają normalnym taryfowym opłatom pocztowym.

§ 14 Waga przesyłek listowych, unormowanych rozporządzeniem niniejszem, nie może przekraczać 500 g., a wymiary 45 cm. w każdym kierunku, rulony zaś 75 cm. na długość i 10 cm. średnicy. Wymiary kartek pocztowych nie mogą przekraczać 15×10.5 cm.

§ 15. Rozporządzenie niniejsze w niczem nie narusza postanowień ordynacji pocztowej.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1933 r.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą:

a) rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 21 maja 1931 r. o warunkach i zasadach, obowiązujących przy wysyłaniu przesyłek, zwolnionych od opłaty pocztowej (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 452);

b) z taryfy pocztowej, ogłoszonej w części pierwszej załącznika do rozporządzenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 19 maja 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 317) — przepisy dotyczące listów urzędowych z opłatą przerzuconą na adresata, zawarte w rozdziale I, lit. A, we wszystkich 3-ch punktach, oznaczonych lit. b), przepisy dotyczące tychże, listów, zawarte w rozdziale I, lit. B, w punkcie oznaczonym lit. b) oraz rozdział II.

Poz. 449. Oświadczenie rządowe z dnia 19 stycznia 1933 r. w sprawie złożenia przez Włochy dokumentu ratyfikacyjnego konwencji o pomierzaniu statków żeglugi śródlądowej, podpisanej wraz z protokółem podpisania w Paryżu, dnia 27 listopada 1925 r.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 1 lipca Nr. 148 Rok 1933

Poz. 189. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 czerwca 1933 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Lublinie.

z 3 lipca Nr. 149 Rok 1933

z 4 lipca Nr. 150 Rok 1933

Poz. 190. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 27 czerwca 1933 r. w sprawie nadania umowie zbiorowej z dnia 23 marca 1933 r. mocy obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu chemicznego, spożywczego (z wyłączeniem wyrobu i rafinerji cukru), spedytorskiego, włókienniczego, galanteryjnego oraz dla wszystkich zakładów handlowych w województwie poznańskiem z wyłączeniem miast: Bydgoszczy, Inowrocławia, Gniezna i Ostrowa oraz powiatów: bydgoskiego, wyrzyskiego, szubińskiego, inowrocławskiego, gnieźnieńskiego i ostrowskiego.

z 5 lipca Nr. 151 Rok 1933

Poz. 191. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 27 czerwca 1933 r. w sprawie nadania umowie zbiorowej z dnia 23 marca 1933 r. mocy obowiązującej dla wszystkich zakładów przemysłu metalowego w województwie poznańskiem z wyłączeniem miast: Bydgoszczy, Inowrocławia, Gniezna i Ostrowa, oraz powiatów: bydgoskiego, wyrzyskiego, szubińskiego, inowrocławskiego, gnieźnieńskiego i ostrowskiego.

z 6 lipca Nr. 152 Rok 1933

Poz 192. Obwieszczenie Ministra Skarbu oraz Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 1 lipca 1933 r. w sprawie trybu postępowania przy zwalnianiu od cła wywozowego towarów, wymienionych w poz. 267, 268, 269, 270, 271, 272 taryfy celnej.

z 7 lipca Nr. 153 Rok 1933

Poz. 193. Obwieszczenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1933 r. o wydzieleniu miast: Nowego Sącza i Tarnowa w woj. krakowskiem, Drohobycza, Przemyśla i Rzeszowa w woj. lwowskiem, Kołomyi Stanisławowa i Stryja w woj. stanisławowskiem oraz Tarnopola w woj. tarnopolskiem z powiatowych związków samorządowych.

z 8 lipca Nr. 154 Rok 1933

Poz. 194. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 30 czerwca 1933 r. w sprawie zwinięcia ekspozytury celnej w Nikiszowcu.

z 10 lipca Nr. 155 Rok 1933

Poz. 195. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 czerwca 1933 r. w sprawie składu Sądu Brackiego Rozjemczego w Katowicach.

z 11 lipca Nr. 156 Rok 1933

Poz. 196. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. w sprawie czasowego przymusowego zajęcia gruntów w majątku Obarów, w powiecie rówieńskim, na potrzeby wojskowe.

z 12 lipca Nr. 157 Rok 1933

z 13 lipca Nr. 158 Rok 1933

z 14 lipca Nr. 159 Rok 1933

Poz. 197. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 1 lipca 1933 r. w sprawie wyboru radców przez społeczne organizacje rolnicze do rady Wołyńskiej Izby Rolniczej.

z 15 lipca Nr. 160 Rok 1933

Poz. 198. Wykaz długów Państwa i przez Państwo przyjętych gwarancyj finansowych na dzień 1 lipca 1933 r.

z 17 lipca Nr. 161 Rok 1933

Poz. 199. Zarządzenie o nadaniu Bronzowego Krzyża Zasługi.

z 18 lipca Nr. 162 Rok 1933

z 19 lipca Nr. 163 Rok 1933

Poz. 200. Uchwała Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1933 r. w sprawie przyznania dodatkowego kredytu w budżecie Ministerstwa Komunikacji (Państwowy Fundusz Drogowy).

z 20 lipca Nr. 164 Rok 1933

Poz. 201. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 lipca 1933 r. o przeniesieniu siedziby urzędowej kancelarji notarjalnej na Podgórzu w Krakowie do Krakowa.

z 21 lipca Nr. 165 Rok 1933

z 22 lipca Nr. 166 Rok 1933

Poz. 202. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1933 r. o zatwierdzeniu statutu przedsiębiorstwa państwowego „Zjednoczone Fabryki Związków Azotowych w Mościcach i w Chorzowie".

z 24 lipca Nr. 167 Rok 1933

Poz. 203. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 17 lipca 1933 r. w sprawie umorzenia obligacyj 5% poż. konwersyjnej.

Poz. 204. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 14 lipca 1933 r. w sprawie umorzenia 5% poż. konwers. kolejowej.

z 25 lipca Nr. 168 Rok 1933

Poz. 205. Okólnik Ministerstwa Skarbu T. 20 z dnia 17 lipca 1933 r. o zakazie wwozu oliwy.

z 26 lipca Nr. 169 Rok 1933

Poz. 206. Okólnik Ministerstwa Skarbu T. 19 z dnia 5 lipca 1933 r. w sprawie clenia elektropomp.

---

z 27 lipca Nr. 170 Rok 1933

Poz. 207. Zarządzenie Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych, Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Sprawiedliwości, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Opieki Społecznej oraz Poczt i Telegrafów z dnia 14 lipca 1933 r. w sprawie zmiany instrukcji z dnia 23 lipca 1932 r. o stosowaniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych.

Na podstawie § 127 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W instrukcji z dnia 23 lipca 1932 r. o stosowaniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych („Monitor Polski" z dnia 26 lipca 1932 r. Nr. 169, poz. 200) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 5 otrzymuje brzmienie:

„Sumy ściągnięte na rzecz centralnych władz i urzędów państwowych wpłaca organ egzekucyjny na konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności Nr. 30.400 Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu.

Sumy ściągnięte na rzecz władz państwowycg I i II instancji, z wyjątkiem sądów oraz urzędów ziemskich, wpłaca organ egzekucyjny do kasy miejscowego urzędu skarbowego bezpośrednio lub za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności, bądź na konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności kasy właściwego urzędu skarbowego.

Sumy ściągnięte na rzecz sądów, urzędów ziemskich oraz pozostałych wierzycieli, a w szczególności na rzecz przedsiębiorstw i monopolów państwowych, banków państwowych oraz władz, urzędów, instytucyj i zrzeszeń niepaństwowych,— wpłaca organ egzekucyjny;

a) wierzycielom, posiadającym konta czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności, — na ich konta czekowe;

b) wierzycielom, nieposiadającym kont czekowych w Pocztowej Kasie Oszczędności,— do kas tych wierzycieli, o ile one znajdują się w miejscu pełnienia czynności organu egzekucyjnego, a nie zachodzą przeszkody, uniemożliwiające wpłacenie ściągniętej gotówki do tych kas;

c) w innych wypadkach—do kasy urzędu skarbowego na rachunek bieżący kierownika urzędu skarbowego;

2) przewidziane w §§ 2 i 3 druki zawiadomień według wzorów Nr. 2 i Nr. 3 otrzymują brzmienie, podane w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 sierpnia 1933 r.

z 28 lipca Nr. 171 Rok 1933

Poz. 208. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z Mieczami, Krzyża Niepodległości i Medalu Niepodległości.

z 29 lipca Nr. 172 Rok 1933

Poz. 209. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 20 lipca 1933 r. w sprawie umorzenia obligacyj Tow. Drogi Żelaznej Fabryczno-Łódzkiej.

Poz. 210. Obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 lipca 1933 r. o ustaleniu listy pierwszej sędziów kartelowych.

z 31 lipca Nr. 173 Rok 1933

Poz. 211. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 26 lipca 1933 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 212. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 22 lipca 1933 r. w sprawie wyboru radców przez społeczne organizacje rolnicze do rady Białostockiej Izby Rolniczej.

V.

Zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

150.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1933 r. o ustanowieniu na okres dwuletni 1933/1934 list przewodniczących i komisarzy egzaminacyjnych w komisjach egzaminacyjnych przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Na zasadzie rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 7.I.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 48), z dnia 16.I.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 103), i z dnia 13.V.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 424) ustanawiam na okres dwuletni 1933/1934 następujące listy przewodniczących i komisarzy egzaminacyjnych w komisjach egzaminacyjnych przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych:

I. Komisje egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska administracyjne I kategorji.

A) Lista przewodniczących:

Dyrektorzy Departamentów: Roman Hausner, Władysław Weissbrod i Witold Zbikowski.

B) Lista komisarzy egzaminacyjnych.

Naczelnicy wydziałów: Jerzy Alojzy Brzozowski, Władysław Czapiński, dr. Józef Drążek-Drawicz, dr. Piotr Igielski, inż. Stanisław Kucharski, Mieczysław Myśliński, Stanisław Podwiński, Gustaw Szymkiewicz, dr. Juljusz Żymirski, inspektorzy ministerjalni: Stanisław Jarecki, dr. Wincenty Kałuski oraz radcy ministerjalni: Jerzy Kowalczewski, Jerzy Grzymała Pokrzywnicki, Bolesław Trzebski, Aleksander Wojnar i Alfred Wotke.

II. Komisje egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska administracyjne II kategorji.

A) Lista przewodniczących:

Naczelnicy Wydziałów: Władysław Czapiński, dr. Józef Drążek-Drawicz, dr. Juljusz Żymirski i inspektor ministerjalny dr. Wincenty Kałuski.

B) Lista komisarzy egzaminacyjnych:

Inspektorzy ministerjalni: Henryk Brzezicki, Stefan Stosyk oraz radcy ministerjalni: Stanisław Bratkowski, dr. Bronisław Cetis, Antoni Hebrowski, Stefan Jacuk, Leonard Kowalewski, Stanisław Krakiewicz, Jerzy Libkind Lubodziecki, Karol Oksza-Orzechowski, dr. Marcin Wyród-Przyborowski, Stanisław Przestrzelski, Tadeusz Seruga, Edward Skarbek, Jan Szumiel i Piotr Typiak.

III. Komisje egzaminacyjne dla kandydatów na stanowiska administracyjne III kategorji.

A) Lista przewodniczących:

Naczelnicy wydziałów: dr. Józef Drążek-Drawicz, Stanisław Podwiński, inspektor ministerjalny dr. Wincenty Kałuski i radca ministerjalny Jerzy Kowalczewski.

B) Lista komisarzy egzaminacyjnych:

Inspektor ministerjalny Stefan Stosyk, radcy ministerjalni: Stanisław Bratkowski, dr. Bronisław Cetis, Antoni Hebrowski, Stefan Jacuk, Sławomir Lohman, Jerzy Libkind-Lubodziecki, Eugenjusz Minkiewicz, Karol Oksza Orzechowski, dr. Marcin Wyród-Przyborowski, Edward Skarbek, Jan Szumiel, Tadeusz Teliga, Piotr Typiak oraz adjunkci kancelaryjni: Bolesław Bilski i Stanisława Grabowska.

Za Ministra (—) *M. Dolanowski.*
Podsekretarz Stanu.

151.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 lipca 1933 r. w sprawie kursu specjalnego dla komendantów posterunków Policji Państwowej.

Na podstawie art. 44 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej, w brzmieniu obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5 z 1931 r., poz. 27), zarządzam utworzenie przy Śledczej szkole fachowej dla szeregowych w Warszawie

w terminie od dnia 30 września 1933 r. i 2 i półmiesięcznego kursu specjalnego dla komendantów posterunków Policji Państwowej.

Kurs liczyć będzie do 100 uczniów.

program kursu, jak w zarządzeniu z dnia 16 maja 1933 r. w sprawie kursu specjalnego dla komendantów posterunków Policji Państwowej.

Uczniowie, którzy ukończą kurs z wynikiem dodatnim, otrzymają odpowiednie zaświadczenia.

Wyznaczenie fachowo-naukowego kierownictwa kursu oraz jego personelu, wyznaczenie kandydatów na kurs, określenie sposobu oceny postępów w nauce, ustalenie wzoru zaświadczenia, jak również wydanie innych potrzebnych zarządzeń — powierzam Komendantowi Głównemu Policji Państwowej.

Za Ministra (—) *M. Dolanowski.*
Podsekretarz Stanu.

152.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 lipca 1933 r. w sprawie szkolenia zawodowego w Policji Państwowej.

Na podstawie art. 43 ustęp 1, art. 148 i art. 155 rozpo ządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej w brzmieniu obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5 z 1931 r., poz. 27) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Moc obowiązującą przepisów, zawartych w § 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 marca 1929 r. o wyszkoleniu zawodowem oficerów Policji Państwowej (Dz. Urz. M. S. W. Nr. 3, poz. 76) i w § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 marca 1929 r. o wyszkoleniu zawodowem oraz o zasadach doszkolenia szeregowych Policji Państwowej (Dz. Urz. M. S. W. Nr. 3, poz. 77) — wstrzymuję aż do odwołania.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *Bronisław Pieracki*

153.

Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 lipca 1933 r. w sprawie kompetencji dyscyplinarnej komendanta rezerwy szeregowych przy Komendzie Głównej Policji Państwowej w Żyrardowie.

Na podstawie art. 112 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej w brzmieniu obwieszczenia [Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5/31, poz. 27) zarządzam:

§ 1. Komendant Rezerwy Szeregowych przy Komendzie Głównej Policji Państwowej w Żyrardowie jest uprawniony do orzekania w stosunku do szeregowych kar dyscyplinarnych: nagany i aresztu do 5 dni.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister
(—) *Bronisław Pieracki*

154.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 lipca 1933 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1931 r. o organizacji szkół Policji Państwowej.

Na podstawie art. 43 ust. 1 i art. 155 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. w brzmieniu obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 27 z 1931 r.) zarządzam co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1931 r. o organizacji szkół Policji Państwowej (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3, poz 71), zmienione rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 16 października 1931 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 17, poz. 285) ulega następującej zmianie:

W § 5 liczbę „60" zastępuje się liczbą „70"

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister
(—) *Bronisław Pieracki*

VI.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

155.

Okólnik Nr. 62

z dnia 3 lipca 1933 r.

(Pers. 212/1) o świadectwach służby.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu w Warszawie, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Komendanta Głównego Policji Państwowej, P. Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu oraz Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Wobec tego, że w jednem z województw zdarzył się wypadek wystawienia przez starostę powiatowego zwolnionemu ze służby praktykantowi świadectwa o jego pracy w starostwie, wyjaśniam, że wydawane opuszczającym służbę funkcjonarjuszom państwowym na ich żądanie świadectwa służby mogą być wystawiane tylko przez władzę, powołaną do prowadzenia wykazu służbowego (art. 16 ustawy z dnia 17.II.1922 r. o państwowej służbie cywilnej w brzmieniu rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7.X 1932 r., Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 737 i art 50 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 6.III 1928 r. o Policji Państwowej w brzmieniu rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7.X 1932 r., Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 740).

156.

Okólnik Nr. 63

z dnia 10 lipca 1933 r.

(GL. 50-11-4) o ogłaszaniu ruchu służbowego w Dziennikach Wojewódzkich.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Postanowieniami rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7 października 1932 r. w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 87, poz. 737) między innemi uchylony został obowiązek ogłaszania o nominacjach na stanowiska w służbie państwowej.

W związku z tem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zamierza wystąpić na Radę Ministrów z projektem odpowiedniej nowelizacji rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 5 lipca 1928 r. o Dziennikach Wojewódzkich (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 648) w kierunku skreślenia p. 6 § 2 tego rozporządzenia.

Wobec jednak wyraźnego brzmienia odnośnego postanowienia powołanego na wstępie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 7 października 1932 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Pana Wojewodę (P. Komisarza Rządu) o zaniechanie ogłaszania w Dzienniku Wojewódzkim ruchu służbowego zarówno z zakresu własnego, jak i resortów zespolonych i niezespolonych.

Okólnik niniejszy uchyla postanowienia odnoszące się do ogłaszania ruchu służbowego, zawarte w Zbiorze Zarz. Min. Spr. Wewn., a mianowicie:

w okólniku Nr. 152 z r. 1928 (str. 218, poz. 5),

w piśmie okólnem z dn. 25 XI.1929 Nr. OL. 759/72 (str. 222, poz. 7),

w okólniku Nr. 17 z r. 1929 (str. 225, poz. 11),

w okólniku Nr. 126 z r. 1929 (str. 227 poz. 12).

157.

Okólnik Nr. 64

z dnia 10 lipca 1933 r.

(AP. 128/31) w sprawie wiz na paszportach dyplomatycznych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Nawiązując do okólnika Ministerstwa Spraw Wewnetrznych Nr. 25 z dnia 13.III.1933 r. Nr. AP. 128/52, Ministerstwo zawiadamia że:

1) zgodnie z porozumieniem polsko-rumuńskiem i polsko-węgierskiem, zostają zniesione na zasadzie wzajemności wizy na paszportach dyplomatycznych węgierskich i rumuńskich,

2) w myśl porozumienia polsko-estońskiego, konsularne wizy służbowe na paszportach służbowych obu krajów, będą *wystawiane na okres ważności paszportu* tak, że każde następne wznowienie ważności paszportu służbowego wznawia automatycznie i ważność tej wizy konsularnej.

Ministerstwo prosi o zarządzenie powiadomienia o tem organów kontroli paszportowej.

158.

Okólnik Nr. 65

z dnia 11 lipca 1933 r.

(GL. 36-15) o wykonaniu ustawy o częściowej zmianie samorządu terytorjalnego (sprawa podziału administracyjnego).

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego).

Przedmiotem niniejszego okólnika są zarządzenia, dotyczące zmian w podziale administracyjnym, jakie bezpośrednio lub pośrednio wynikają z postanowień ustawy z dnia 23.3. 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego.

I. Zagadnienia podziału administracyjnego dotyczą postanowienia następujące:

art. 10, który podaje kryterja obszaru gminy wiejskiej;

art. 15, który podaje kryterja podziału gmin wiejskich na gromady;

art. 16, który ustala właściwość w sprawie podziału administracyjnego na gromady i związanych z tem rozrachunków;

art. 33, dotyczący znoszenia niektórych miast;

art. 43, (ust. 1 lit. u.), który ustala właściwość rady gminy, w niektórych sprawach, dotyczących podziału administracyjnego;

art. 78, który dotyczy rozdziału majątku między gminami a gromadami, istniejącemi lub nowopowstałemi;

art. 79, który znosi ustrój gromadzki w gminach wiejskich, których obszar obejmuje tylko jedną miejscowość;

art. 81, rozciągający na obszar gminy masiewskiej i suchopolskiej moc obowiązującą dekretu z 4.2 1919 r. o samorządzie miejskim (więc i art. 4 tego dekretu oraz ustawa z 20.2.1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 92, o ile chodzi o zmianę granic miast), co w tej chwili nie spowoduje żadnych zmian na obszarze tych gmin;

art. 82, który dotyczy miast i miasteczek na obszarze województ południowych, podlegających dotąd ustawie z 3.7.1896 r.;

art. 83, który dotyczy zaliczania na obszarach województw południowych niektorych miejscowości w poczet miast;

art. 85, który na województwa południowe rozciąga dekret z 4.2.1919 r. o ordynacji powiatowej (a więc i art. 3 tego dekretu, w myśl którego miasta wyżej 25.000 mieszkańców są wyłączone ze związku powiatowego).

art. 91. dotyczy skasowania wójtowstw na obszarach województw zachodnich;

art. 92, dotyczący skasowania obszarów dworskich na obszarze województw zachodnich;

art. 99, rozciągający na województwo poznańskie ordynację powiatową z 13. 12. 1872 (a więc i § 4 tej ordynacji, dotyczący miast z ludnością powyżej 25.000 mieszkańców oraz częściowo § 3, dotyczący likwidacji spraw majątkowych), co w istotnym stanie rzeczy nic nie zmienia;

art. 102, dotyczący podziału na gminy wiejskie wogóle, a w wojew. południowych i zachodnich w szczególności;

art. 103, dotyczący tej samej sprawy;

art. 104, który gminy wiejskie w rozumieniu nowej ustawy poddaje m. in. przepisom dotychczasowym o zmianie granic;

art. 105, który nowelizuje ustawę z 22.9. 1922 r. o zmianie granic gmin wiejskich na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego;

art. 107, dotyczący podziału gmin wiejskich na gromady;

art. 108, dotyczący likwidacji spraw majątkowych gmin i gromad na obszarze wojew. południowych i zachodnich;

art. 109, pozostający w ścisłym związku z art. 82;

art. 114, który moc obowiązującą art. 15 na obszarze wojew. południowych i zachodnich czasowo zawiesza;

art. 115, który ustala terminy wyborów, z czem wiąże się sprawa ukonstytuowania się organów ustrojowych w dalszym ciągu wejścia w całości w życie niektórych przepisów. dotyczących podziału administracyjnego;

art. 128. który wskazuje sposób ustalania liczby mieszkańców;

art. 130, kasujący wyraźnie pewne normy dotychczasowe, które zawierały przepisy, regugulujące sprawy podziału administracyjnego, w szczególności pod lit. k) i l) ustępu 1 tegoż artykułu.

II. Z pośród wymienionych wyżej przepisów niektóre obowiązują na obszarze wszystkich województw—inne na obszarze niektórych województw lub ich części.

Na obszarze wszystkich województw obowiązują: art. 10, 15, 16, 33, 43 (1) p), u); 65 (1), (2), (3), 102 (1), 104, 115 (3) odnośnie do wyborów w miastach; 128 i częściowo art. 107.

Województw południowych dotyczą art.: 82, 83, 85, 102 (2); 103, 105, 107 (1), 108, 109, 114, 115 (1, 2) oraz ust. 3 odnośnie do wyborów w miastach.

Województw zachodnich dotyczą: art. 91, 92, 99, 102, 103, 107, 108, 114, 115, 125.

Województw centralnych z wyjątkiem części woj. białostockiego dotyczą art. 78, 79, 81, 107 (1 i 2), 115 (3).

Ministerstwo, podając do wiadomości powyższe wyczerpujące zestawienie przepisów, dotyczących podziału terytorjalnego, zaznacza, że w zestawieniu tem zawarte są wszelkie przepisy, dotyczące tego problemu, niezależnie od tego, czy według niniejszego okólnika i instrukcji mają być one przez P. P. Wojewodów niezwłocznie, czy też stopniowo, w miarę nasuwającej się potrzeby, stosowane.

Województw wschodnich oraz części woj. białostockiego dotyczy zdanie ostatnie art. 107 (1), które zostawia dla tych obszarów wyjątek od art. 107 (1).

III. Zestawienie przepisów wyżej przytoczonych z dotychczasowemi przepisami, regulującemi sprawy podziału administracyjnego wykazuje, że:

a) postanowienia ustawy z 23.III.1933 r. zajmują się tylko niektóremi zagadnieniami w tym przedmiocie;

b) wobec czego niektóre z przepisów dotychczasowych, regulujących sprawy podziału administracyjnego, pozostają nadal w mocy (dotyczy to m. in. dotychczasowych granic województw, ustawy z dnia 22 kwietnia 1926 r. Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 269 w spr. przyłączania gmin wiejskich z jednego województwa do innego, przepisów o zmianie i ustalaniu nazw jednostek administracyjnych poza wyjątkiem, wynikającym z art. 103 ustawy — i t. d. Wynika to zresztą, o ile chodzi o gminy wiejskie wyraźnie z art. 104 i 105 ustawy, poza tem zaś art. 130 (2).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opracowuje i poda w swoim czasie do wiadomości szczegółowe zestawienie *wszystkich* przepisów, obowiązujących obecnie w zakresie podziału administracyjnego.

IV. Ustawa z 23.III.1933 r. podaje szereg terminów, dotyczących wejścia względnie wprowadzenia w życie poszczególnych zmian w podziale administracyjnym. Terminy te winny posłużyć P.P. Wojewodom do rozplanowania wszystkich zarządzeń wykonawczych i ustalenie ich kolejności.

I tak:

1) W/g art. 130 ustawa wchodzi w zasadzie w życie „po upływie 60 dni od dnia następującego po ogłoszeniu“, czyli w dniu 13 lipca r. b.

2) Artykuł 115 w związku z art. 103 ustala terminy wyborów do organów nowoutworzonych lub utrzymanych w dotychczasowych granicach gmin wiejskich i gromad jako też miast i związków powiatowych. Oczywistą jest rzeczą, iż zarządzenia w sprawach podziału administracyjnego muszą przystosować się ściśle do powyższych terminów.

A) w województwach centralnych:

a) w/g art. 115 (3) wybory w miastach mają być zarządzone do dnia 13 lipca 1934 (czwartego) roku.

Wszelkie wnioski, dotyczące zmian w podziale administracyjnym na miasta, należy zatem tak przygotować i przedłożyć, ażeby mogły być w normalnym trybie załatwione do tego terminu, o ile sprawy, dotyczące miast będą na obszarze poszczególnych woj. aktualne. Dotyczy to w w szczególności:

aa) wniosków z art. 33 ustawy o skasowaniu miasta, liczącego mniej niż 3.000 mieszkańców;

bb) zmiany granic miasta (powyższa ustawa). W tym względzie w piśmie okólnem z 31.3.1933 r. Nr. SS. 1775/1/p. udzielono P.P. Wojewodom potrzebnych wskazówek:

cc) zniesienia w drodze ustawowej miasta, liczącego ponad 3.000 ludności (art. 33);

b) w/g art. 115 (3) wybory do organów ustrojowych gromad i gmin wiejskich mogą być zarządzone do dnia 13 lipca 1934 r.

Do tego czasu:

aa) stosownie do art. 102 (1) obszar gmin dotychczasowych, nieodpowiadających warunkom, ustalonym w art. 10 ma być odpowiednio zmieniony. Wobec dokonanego w ostatnich latach na obsz. b. zab. ros. uporządkowania granic gmin wiejskich, wnioski w tym zakresie mogą być zgłaszane wyjątkowo;

bb) stosownie do art. 107 (1) obszar gmin, obejmujących dwie lub więcej miejscowości, ma być podzielony w drodze rozporządzeń P. P. Wojewodów na gromady (stosownie do art. 16 ustawy), przyczem podział ten winien być dokonany do dnia 1.XI.1933, a to związku z koniecznością przyśpieszenia wyborów do rad gromadzkich, a następnie dokonania wyborów do rad gminnych:

cc) w myśl art. 15 (4) w gminach, obejmujących tylko jedną miejscowość, ustrój gromady będzie skasowany. Zwraca się uwagę, że postanowienia art. 15 (4) i art. 79 wchodzą w życie z dniem 13.7.1933;

c) według art. 115 (3) wybory do organów ustrojowych powiatowych będą zarządzone w 4 miesiące po zarządzeniu wyborów do gmin wiejskich i miast, czyli najpóźniej do 13 listopada 1934 (czwartego roku).

Do tego czasu musiałyby być załatwione ewentualne zmiany w podziale administracyjnym na powiaty, t. j. kasowanie istniejących powiatów, tworzenie nowych lub zmiany granic.

B) w województwach wschodnich oraz gminach białowieskiej i masiewskiej.

Do tego obszaru odnoszą się te same przepisy które wyszczególniono wyżej odnośnie do województw centralnych, z wyjątkiem ustępu (1) art. 107, który obszar województw wschodnich wyraźnie wyłącza.

C) w województwach południowych.

a) W/g art. 115 (3) wybory w miastach mają być zarządzone do dnia 13 lipca 1934 r. (czwartego roku): do tego czasu podział na gminy miejskie musi być całkowicie uporządkowany, w szczególności:

aa) stosownie do art. 85 z chwilą wejścia w życie ustawy zostają wyłączone ze związku powiatowego samorządowego miasta, liczące ponad 25.000 ludności. W tym względzie Min. Spraw Wewnętrznych powołuje się na swoje zarządzenie, wydane okólnikiem Nr. 51 z r. b.;

bb) stosownie do art. 82 (2) z dniem wejścia w życie ustawy miasta i miasteczka, obję-

te obecnie ustawą z 3.VII 1896 r., a liczące ponad 3.000 mieszkańców zostają podniesione do rzędu miast, objętych ustawą z 13.III.1889;

cc) stosownie do art. 82 (3) w ciągu roku Minister Spraw Wewnętrznych może i inne z pośród miejscowości, objętych ustawą z 1896 r. podnieść do rzędu miast.

dd) w myśl art. 33 Rada Ministrów może znieść miasto, liczące mniej, aniżeli 3.000 mieszkańców, przyczem Min Spraw Wewnętrznych nie przesądza w jakim rozmiarze przepis ten znajdzie praktyczne zastosowanie.

ee) w myśl art. 33 w drodze ustawodawczej może być zniesione miasto, liczące ponad 3.000 mieszkańców.

Upoważnienia ee) nie są zresztą co do terminu ograniczone.

ff) w terminie, o którym mowa pod a) należałoby również przygotować zawczasu wszelkie wnioski, dotyczące zmian granic gmin miejskich na podstawie ustawy z 1-go sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 719).

Szczegółowe instrukcje w tym względzie zawiera pismo okólne Min. Spr. Wewn. z 31.III 1933 r. Nr. SS.1775/1.

b) Według art. 103 (1) Minister Spraw Wewnętrznych w ciągu 18 miesięcy od wejścia w życie ustawy, t. j. do 13 stycznia 1935 (piątego) roku ma ustalić obszary gmin wiejskich, ich siedziby i nazwy.

W szczególności według art. 102 (2) mają być w tej drodze połączone w gminy większe te gminy dotychczasowe, które nie posiadają potrzebnej zdolności gospodarczej i finansowej.

Według art. 104, 105 tryb tych zmian opiera się w zasadzie na przepisach dotychczasowych.

Według art. 103 (2) Rada Ministrów może termin ostateczny przedłużyć do 13 stycznia 1936 r. (szóstego).

Przedłużenie to jednak ma charakter wyjątku, uzasadnionego odnośnie do „poszczególnych powiatów".

c) Według art. 107 (1) w ciągu 2 miesięcy po ogłoszeniu rozporządzeń Min. Spr. Wewn., o których mowa wyżej pod b) Wojewodowie dokonają podziału tych gmin wiejskich, które obejmują dwie lub więcej miejscowości — na gromady.

d) W ciągu tych samych 2 miesięcy mają być stosownie do art. 115 (1) zarządzone wybory do organów nowoutworzonych lub utrzymanych w dotychczasowych granicach gmin wiejskich, jako też do organów gromadzkich.

e) Ponieważ wybory do rad powiatowych w myśl art. 115 (2) mają być zarządzone w ciągu dalszych 4 miesięcy — po zarządzeniu wyborów gminnych, przeto w obrębie tych terminów musiałyby być załatwione ewentualnie zmiany w podziale na powiaty (patrz wyżej pod A. c).

D) Województwa zachodnie:

a) W/g art. 115 (3) wybory w miastach mają być zarządzone do dnia 13 lipca 1934 (czwartego roku). Do tego czasu podział na gminy miejskie musi być całkowicie uporządkowany, w sposób określony w piśmie okólnem z 13.3.1933 Nr. SS. 1775/1, w szczególności:

aa) w/g art. 99 ordynacja powiatowa z 13. 12.1872 zostaje z dniem wejścia w życie ustawy rozciągnięta na województwo poznańskie i w myśl § 4 powyższej ordynacji miasta, liczące ponad 25.000 mieszkańców mogą być wyłączone ze związku powiatowego, co w tej chwili nie wprowadza zmiany w stanie faktycznym;

bb) w/g art. 33 Rada Ministrów może miasta, liczące mniej niż 3.000 mieszkańców znieść w drodze rozporządzenia, co nie przesądza, w jakim zakresie Rząd z tego przepisu skorzysta;

cc) w/g tegoż artykułu miasta, liczące ponad 3.000 mieszkańców, mogą być zniesione w drodze ustawodawczej;

dd) na podstawie art. 104 rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) mogą być dokonywane zmiany granic gmin miejskich.

b) W/g art. 103 (1) Minister Spraw Wewnętrznych w ciągu 18 miesięcy od wejścia w życie ustawy, t. j. do 13 stycznia 1935 r. (piątego) ma ustalić obszary gmin wiejskich, ich siedziby i nazwy.

aa) w szczególności w/g art. 102 (2) mają w tej drodze być połączone w gminy większe te gminy dotychczasowe, które nie posiadają potrzebnej zdolności gospodarczej i finansowej;

bb) w/g art. 104 tryb tych zmian opiera się w zasadzie na przepisach dotychczasowych;

cc) w/g art. 103 (2) Rada Ministrów może termin ostateczny przedłużyć do 13 stycznia 1936 r. (szóstego). Przedłużenie to jednak ma charakter wyjątku uzasadnionego odnośnie do „poszczególnych powiatów".

c) Według art. 107 (1) w ciągu 2 miesięcy po ogłoszeniu rozporządzeń Min. Spraw Wewnętrznych, o których mowa wyżej pod b) Wojewodowie dokonają podziału tych gmin wiejskich, które obejmują dwie lub więcej miejscowości — na gromady.

d) Podział na gminy wiejskie i gromady na obszarze województw zachodnich w porównaniu z takiemi zmianami w województwach południowych, komplikuje się o tyle, że w myśl art. 91 i 92 następuje równocześnie skasowanie wójtostw oraz obszarów dworskich.

Skasowanie tych podziałów następuje już z mocy samej ustawy, jednak w myśl art. 91 i 92.

aa) wójtostwa i obszary dworskie mają funkcjonować aż do czasu wejścia w życie rozporządzeń Min. Spr. Wewn. z art. 103, t. j. ewentualnie do dn. 13 stycznia 1935 r. (piątego) względnie do 13 stycznia 1936 r. (szóstego);

SPROSTOWANIE do pozycji 158 w Okólniku Nr. 65 część IV lit. C) w województwach południowych (str. 335) lit e) winno mieć brzmienie następujące:

e) Ponieważ wybory do rad powiatowych w myśl art. 115 (2) mają być zarządzone w ciągu dalszych **2 miesięcy** — po zarządzeniu wyborów gminnych, przeto w obrębie tych terminów musiałyby być załatwione ewentualnie zmiany w podziale na powiaty (patrz wyżej pod A. c).

bb) Min. Spraw Wewnętrznych ma w myśl art. 92 (1) terytorja obszarów dworskich włączyć do gmin „wiejskich", powstałych w myśl art. 103.

e) W ciągu 2 miesięcznego terminu, o którym mowa wyżej pod c) mają być stosownie do art. 115 (1) zarządzone wybory do organów nowoutworzonych lub utrzymanych w dotychczasowych granicach gmin wiejskich, jako też do organów gromadzkich.

f) Ponieważ wybory do rad powiatowych w myśl art. 115 (2) mają być zarządzone w ciągu dalszych czterech miesięcy — po zarządzeniu wyborów gminnych — przeto w obrębie tych terminów musiałyby być załatwione ewentualne zmiany w podziale na powiaty. Postanowienie art. 104 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) daje ku temu potrzebne upoważnienia.

V. Załączona instrukcja normuje zasady, według których należy opracować wyszczególnione wyżej zmiany w podziale administracyjnym. Do postanowień tej instrukcji należy ściśle się stosować. W szczególności zwrócić należy uwagę na trzy momenty zasadnicze, których dokładne uwzględnienie jest niezbędne.

1) pierwszy moment stanowią kryterja, jakim mają odpowiadać jednostki nowego podziału administracyjnego; kryterja te zamieszczone są częścią w ustawie (np. art. 10), częścią wynikają z natury rzeczy i z dawniejszych okólników i instrukcyj M. S. Wewn. w sprawach podziału administracyjnego (porównaj Zbiór Zarz. M. S. Wewn. Tom II str. 1159;

2) drugim momentem są wszystkie wymagania prawne, przepisane w obowiązujących ustawach i rozporządzeniach, które normują właściwość w sprawach podziału administracyjnego, zarówno o ile chodzi o kompetencje do wydawania odnośnych norm, jak i współdziałania w formie opinij, wniosków i t. p., jako też formę prawną odnośnych aktów i sposób ich ogłaszania;

3) trzecim momentem jest przygotowanie poszczególnych elaboratów pod względem technicznym w sposób, umożliwiający czynnikom, do których należy decyzja, a w szczególności czynnikom centralnym, całkowity i łatwy wgląd we wszystkie szczegóły zagadnienia, takiej, czy innej zmiany w podziale administracyjnym.

Kryterja, o których mowa pod 1), są niezmiernie ważne z tego względu, ponieważ od nich zależy głównie, czy nowy podział administracyjny spełni swoje zadanie, dając w rezultacie takie gromady, gminy wiejskie, miasta i powiaty, które okażą się zdolne do spełnienia zadań, włożonych na nie przez ustawy, zgodnie z interesami lokalnemi i ogólnym interesem Państwa.

Kryterja, o których mowa pod 2) muszą być ściśle przestrzegane, ponieważ ich niezachowanie stanowić może w przyszłości przyczynę do obalenia odnośnych rozporządzeń w drodze skarg administracyjno-sądowych, m. in. z powodu wadliwości postępowania.

Kryterja, o których mowa pod 3) są konieczne dla uniknięcia zbędnej korespondencji, co nastąpić by musiało, gdyby Min. Spraw Wewnętrznych uznało za potrzebne poszczególne operaty zwracać do uzupełnienia, dołączenia brakujących ważnych załączników i t, p. Należy zresztą mieć na uwadze, że wszystkie zmiany w podziale administracyjnym, o których mowa w ustawie, są uzależnione od terminów prekluzyjnych, wobec czego w konkretnych wypadkach dodatkowe uzupełnienie lub przerobienie poszczególnych elaboratów może się okazać niemożliwem z powodu braku czasu.

Za najpilniejsze prace, które konieczne są dla przeprowadzenia reformy gminnej i z któremi nowa ustawa wiąże określone terminy, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa:

1) w wojew. *centralnych* podział gmin na gromady (art. 107 ust. 1), do którego należy przystąpić *bezzwłocznie*, ażeby na jesieni r. b. można już było zarządzić wybory do rad gromadzkich, a w następstwie potem — do rad gminnych (art. 115 ust. 3);

2) w wojew. *centralnych i wschodnich* sprawa uporządkowania granic miast w związku z nową ordynacją wyborczą do rad miejskich w szczególności podziałem miast na okręgi wyborcze (art. 39 ust. 2) oraz terminem wyborów do rad miejskich (art. 115 ust. 3);

3) na obszarze woj. *południowych* reforma ustroju gmin, objętych ustawą z dn. 3.VII 1896 r., a liczących nie więcej niż 3.000 mieszkańców, w szczególności nadesłanie wniosków i materjałów w celu wydania rozporządzeń, przewidzianych w ust. (3) art. 82 i wydania decyzji co do zaliczenia poszczególnych gmin do rzędu miast, bądź też co do poddania ich ustawie z dnia 12.VIII 1866 r.;

4) na obszarze woj. *południowych i zachodnich*—przygotowanie projektów nowego podziału administracyjnego powiatów na gminy wiejskie, ażeby rozporządzenia, przewidziane w art. 103 ust. (1) mogły być wydane dla *poszczególnych powiatów*, począwszy już od wiosny r. b.

5) zagadnienie ad 4) jest szczególnie pilne na obszarze woj. *południowych* w odniesieniu do tych powiatów, w obrębie których położone są gminy, liczące nie więcej niż 3.000 mieszkańców, a objęte ustawą z dn. 3.VII 1896 r., bowiem ze względu na art. 114 ustawy gminy, objęte cyt. ustawą, nie podniesione do rzędu miast, nie będą mogły być uruchomione aż do chwili przeprowadzenia reformy gminnej w myśl art. 103 ust. (1), ustawa zaś z 1896 r., któremi przejściowo się rządzą, traci moc obowiązującą z dniem 13.VII 1934 r. Jeśli więc do tego czasu reforma gminna nie zostałaby w odnośnych powiatach przeprowadzona, wówczas pozostałby w gminach powyższych stan ex lex, gdyż stare przepisy wygasną, a nowe nie mogłyby być wprowadzone w życie;

6) z zagadnieniem *reformy gminnej* na obszarze woj. zachodnich łączy się jako pilna sprawa, zniesienia obszarów dworskich i wój-

tostw (art. 91 i 92 ustawy), w szczególności potrzeba nadesłania ze strony P. P. Wojewodów wniosków w sprawie wykonania ust. (2) i (4) art. 91 ustawy.

Inne zagadnienia rewizji dotychczasowego podziału terytorjalnego, poza wyżej wymienionemi, będą na odnośnych obszarach rozważane i rozwiązywane *jedynie* w związku z reformą gminną i tylko w miarę potrzeby.

Natomiast na obszarze woj. *centralnych i wschodnich* nie jest aktualna generalna rewizja granic gmin wiejskich, kwestja zaś podnoszenia osad do rzędu miast i znoszenia miast może być jak dotychczas, traktowana indywidualnie w miarę nieodpartej konieczności.

Pan Wojewoda zechce wezwać właściwych urzędników, którym będzie poruczone przygotowanie wniosków w sprawach podziału administracyjnego, zarówno urzędników w urzędzie wojewodzkim jak i w starostwach, ażeby zapoznali się natychmiast dokładnie z odnośnemi przepisami ustawy z 23 marca 1933 r. oraz innych ustaw i rozporządzeń w tym przedmiocie, a przy załatwianiu tych spraw stosowali się ściśle do postanowień załączonej instrukcji.

Równocześnie Ministerstwo dołącza do wiadomości:

1) jeden egzemplarz „Kryterja podziału gmin wiejskich na gromady na obszarze województw centralnych".

2) „Kryterja nowego podziału terytorjalnego powiatu na gminy wiejskie w województwach południowych i zachodnich".

INSTRUKCJA Nr. 1

w sprawie podziału administracyjnego

(w związku z ustawą z 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego) *).

Uwagi ogólne.

1) *Zadania władz administracji ogólnej* w sprawie podziału administracyjnego w związku z ustawą z 23 marca 1933 r. (o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego) obejmują:

a) czynności i zarządzenia, wynikające *bezpośrednio* z postanowień ustawy;

b) czynności i zarządzenia *wtórne.*

Bezpośrednio z postanowień ustawy wynikają zmiany w podziale administracyjnym na gminy miejskie, wiejskie i gromady oraz skasowanie podziału na obszary dworskie i wójtostwa, jako też tworzenie powiatów miejskich dla celów administracji komunalnej;

jako zarządzenia wtórne mogą okazać się koniecznemi zmiany w podziale na województwa i powiaty rządowe.

2) Dyrektywy, dotyczące przeprowadzenia zmian, wynikających bezpośrednio z ustawy, a wspomnianych powyżej, zawarte są w *części szczegółowej* nininiejszej instrukcji. Co do ewentualnych zarządzeń, które określono wyżej jako „wtórne", *nie* jest zamiarem Ministerstwa dokonywanie, w związku z wykonaniem ustawy z 23 marca 1933 r., zasadniczych i daleko idących zmian w podziale na województwa i powiaty; wnioski dotyczące *zmian granic województw* winny być utrzymane w ramach upoważnień, wynikających z ustawy z 22 kwietnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 269).

Wnioski w sprawie *zmian w podziale na powiaty* dla celów administracji rządowej, nie mogą dotyczyć pomnożenia liczby istniejących obecnie powiatów, a mają realizować jedynie takie zmiany w podziale administracyjnym na powiaty, które są wynikiem bądź potrzeby usunięcia pewnych wadliwości w obecnie istniejącym podziale administracyjnym na powiaty, bądź spowodowane są tem, że po wydzieleniu miasta z powiatowego związku samorządowego, pozostały obszar powiatu ziemskiego okaże się pod względem finansowym niewystarczalnym i zajdzie konieczność wzmocnienia go kosztem sąsiednich powiatów.

3) Ostatecznem *zadaniem zmian w podziale administracyjnym* jest *naprawa* obecnego podziału administracyjnego w kierunku stworzenia jednostek, które zgodnie z podstawową ideą regjonalizmu administracyjnego reprezentują wspólność interesu publicznego na odpowiednim stopniu podziału, a równocześnie posiadają niezbędną zasobność w środki intelektualne i materjalne do wykonywania poruczonych im zadań.

Zamierzone zmiany winny dążyć do pogodzenia słusznych interesów ludności z wymaganiami prawidłowego biegu administracji rządowej i samorządowej. W razie *kolizji* tych *interesów* pierwszeństwo należy przyznać momentom samowystarczalności finansowo-gospodarczej.

3) Podział administracyjny na powiaty, gminy miejskie i wiejskie oraz gromady stanowi splot zagadnień wzajemnie się zazębiających.

Podobnie, jak w obrębie województwa nie da się oddzielić zmian granic jednego powiatu od zmian granic sąsiednich powiatów, tak i przy rozważaniu podziału administracyjnego w obrębie powiatów, nie można oddzielić podziałów na gminy miejskie i wiejskie, a nawet gromady, lecz wszystkie te podziały łączą się razem i ściśle zazębiają i dlatego, jakkolwiek wskazane jest w chronologicznym porządku ustalić najpierw granice miast (o czem mowa poniżej), to jednak ostatecznie podział administracyjny *całego powiatu*, zarówno na miasta, jak gminy wiejskie, musi być traktowany jako jedno łączne zagadnienie i opracowany według jednolitego planu, *jako całość.* Tylko w tym wypadku będzie on należycie sharmonizowany.

5) *Częste zmiany w podziale administracyjnym* są niepożądane, gdyż stwarzają chaos i są niedogodne zarówno ze stanowiska interesów administracji, jak ludność, wreszcie uniemożliwiają poważne prace statystyczne, o ile te opierają się na wynikach, gromadzonych odnośnie do poszczególnych jednostek

*) Artykuły cytowane w nawiasach wskazują przepisy ustawy z 23 marca 1933 r.

administracyjnych. Dlatego też Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zgóry zaznacza, że po dokonaniu obecnej rewizji podziału administracyjnego w związku z wejściem w życie ustawy z 23 marca 1933 r., *nie* będzie na terenie tych województw, w których obecnie podział administracyjny będzie przepracowany w sposób zasadniczy, — przez dłuższy czas brało pod rozwagę wniosków o zmianę tego podziału. Z tych powodów podział obecny powinien być *dobrze obmyślany* z uwzględnieniem wszystkich aktualnych na obszarze powiatu problemów.

Z drugiej strony jednak Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie uważa za wskazane, ażeby zarządzenia, dotyczące zmian w podziale administracyjnym, zwłaszcza odnośnie powiększania granic miast, szły bez istotnej potrzeby zbyt daleko i zgóry zaznacza, iż wniosków takich realizować nie będzie. Chcąc zatem uniknąć konieczności przerabiania i poprawiania projektów podziału administracyjnego powiatów, co byłoby nie tylko uciążliwe, ale i ze względu na ściśle terminy, zakreślone przez ustawę, niewskazane, należy utrzymać *wnioski* w sprawie podziału administracyjnego *w granicach istotnych potrzeb życiowych*.

6) Szczególniejszą wagę przywiązuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do tego, ażeby w sprawach podziału administracyjnego daną była *możność wypowiedzenia się* nietylko tym czynnikom, których opinja w myśl przepisów obowiązujących jes prawnie konieczna, ale i tych czynników, które w takim czy innym podziale administracyjnym są bezpośrednio zainteresowane, lub ze względu na znajomość stosunków miejscowych mogą całe zagadnienie w należyty sposób oświetlić. Związki samorządowe, o których granice w danym wypadku się rozchodzi, zbyt często niestety skłonne są kierować się podrzędnemi względami lokalnemi, nie traktując zagadnienia ze stanowiska ogólnego i w sposób dość bezstronny. Z drugiej strony opinje tych czynników, jako znających najlepiej stosunki lokalne, stanowią niekiedy cenny przyczynek do oświetlenia pewnych zagadnień pozornie podrzędnych, w istocie zaś bardzo ważkich. Będzie rzeczą urzędów wojewódzkich w każdym wypadku *wszystkie* przytoczone *argumenty pro i contra* zestawić, zbadać i krytycznie oświetlić, tak, ażeby decydujące czynniki centralne w nadesłanych aktach znalazły odpowiedź na wszystkie możliwe wątpliwości i zarzuty.

7) Doświadczenie wykazało, że wnioski, niekiedy nawet opracowane zupełnie racjonalnie i dokładnie zawierają luki (czasem bardzo drobne), które uniemożliwiają *sformułowanie tekstów* właściwej *normy* prawnej, t. j. roz porządzenia, przeznaczonego do publikacji. Dlatego też Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w okólniku Nr. 71 z 9 lipca 1923 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. Tom II str. 1162) poleciło, ażeby każdy wniosek w sprawach podziału administracyjnego był ujęty w formę konkretnego projektu rozporządzenia, tylko bowiem przy sposobności formułowania takiego projektu urzędy wojewódzkie mogą uświadomić sobie dokładnie ewentualne braki, które poprzednio uszły ich uwagi. Dotyczy to zwłaszcza niezbędnego w każdem rozporządzeniu dokładnego *określenia granicy* danej jednostki terytorjalnej, czy to sposobem opisowym, przez wskazanie biegu tej granicy w terenie, czy, przez wyliczenie percel, czy przez wskazanie nazwy miejscowości, o ile one stanowią całość dostatecznie rozgraniczoną.

Powyższy nakaz przedkładania gotowych projektów rozporządzeń *obowiązuje* także i przy przedkładaniu wniosków w związku z wykonaniem ustawy z 23 marca 1933 r.

8) Jest oczywiście pożądane, ażeby ilość tych rozporządzeń, przeznaczonych do opublikowania, nie była nadmiernie wielka. Pożądane i konieczne są wobec tego *wnioski kumulatywne*. Z niejednego względu byłoby pożądane, ażeby każdy powiat rządowy objęty był tylko jednym wnioskiem, któryby wyczerpywał cały podział wewnętrzny tego powiatu. Na przeszkodzie takiemu załatwieniu sprawy stoją jednak względy prawne, a mianowicie ten wzgląd, że niektóre podziały administracyjne należą do kompetencji Rady Ministrów, inne — Ministra Spraw Wewnętrznych, inne wreszcie—do kompetencji P.P. Wojewodów.

Ten stan prawny zmusza oczywiście do wydawania odrębnych rozporządzeń.

Nie mniej przeto każde z tych rozporządzeń powinno w miarę możności *łączyć większą ilość zmian*, tego samego gatunku, w obrębie tegoż samego powiatu, o ile zaś chodzi o zmianę granic powiatów, w obrębie całego województwa.

Nie należy kumulować zmian granic powiatów dla celów administracji rządowej ze zmianami granic miast, wydzielonych z powiatów samorządowych i nadawaniem miastom ustroju gmin wiejskich. Natomiast w pierwszym rzędzie do kumulowania w jednym wniosku nadaje się podział całego powiatu ziemskiego na gminy wiejskie, łącznie ze zmianą granic miast niewydzielonych.

Miasta.

9) Ustawa nie podaje definicji miasta, a zatrzymuje względnie wprowadza jedynie *kryterjum* statystyczne, o ile chodzi o podział miejscowości na miasta i gminy wiejskie. Tem kryterjum statystycznem jest liczba mieszkańców, przyczem miarodajne są wyniki „ostatniego urzędowego powszechnego spisu ludności" (art. 128).

Zasadniczo, *jako dolną granicę*, przyjmuje ustawa liczbę 3.000 mieszk. (art. 33), zastrzegając zniesienie miasta, liczącego powyżej 3.000 mieszk. dla drogi ustawodawczej. Tę samą liczbę 3.000 mieszk. wymieniają również art. 82 i 83.

Ustawa liczy się jednak z tem, że liczba 3.000 mieszk. może się okazać zbyt wysoką t. zn. że także niektóre miejscowości, mające *mniej* aniżeli 3.000 mieszk. mogą wykazywać warunki dla nadania im ustroju miejskiego (art. 82 ustęp

3), niezależnie od obowiązujących w tym względzie przepisów na obszarze b. zaboru rosyjskiego i pruskiego.

10) Pod „miastem" art 33 rozumie oczywiście miejscowość, posiadającą *ustrój* miejski. Z chwilą nadania miastu ustroju gminy wiejskiej, przestaje ono należeć do rzędu „miast". Jedynie na obszarze województw południowych (w myśl art. 82 ustęp 5) te miejscowości, które dotychczas objęte były ustawą z 3 lipca 1896 r., po rozciągnięciu na nie ustawy z 12 sierpnia 1866 r. zachowują posiadane historyczne nazwy „miast i miasteczek".

Z zestawienia powyższych przepisów sądzić należy a contrario, że wszystkie miejscowości, na które zostają lub będą rozciągnięte przepisy o ustroju miast, otrzymują nazwę „miasta". Wynika to m. in. z art. 82 ust. 2 i art. 83 ustawy, w myśl którego Minister Spraw Wewnętrznych może niektóre miejscowości „zaliczać do rzędu miast" — rozciągając na nie moc ustawy o ustroju miejskim.

11) Przystępując do rozważenia sprawy podziału administracyjnego każdego powiatu (t. j. powiatu dla celu administracji rządowej) należy *przedewszystkiem rozważyć zagadnienie miast*, ponieważ ustalenie granic miast wpłynie następnie w decydujący sposób na podział pozostałego, po wyeliminowaniu miast, terytorjum powiatu, na gminy wiejskie.

12) W pierwszym rzędzie należy ustalić granice *miast wydzielonych* ze związku powiatowego, czyli stanowiących osobne powiaty dla celów administracji rządowej.

Jako *kryterjum* dla miast wydzielonych z powiatów ustawa utrzymuje liczbę 25.000 mieszk. (art. 3 dekretu Naczelnika Państwa z 4 lutego 1919 r. o tymczasowej ordynacji powiatowej dla obszaru b. zaboru rosyjskiego Dz. P. P. P. Nr. 13, poz 141, który to dekret w myśl art. 85 ustawy z dniem wejścia w życie tej ustawy zostaje rozciągnięty na województwa południowe). Takie samo kryterjum statystyczne przyjmuje również ordynacja powiatowa z 13 grudnia 1872 r., obowiązująca w województwie pomorskiem, którą ustawa w art. 99 rozciąga z chwilą wejścia ustawy w życie, na obszar województwa poznańskiego.

13) Ustalenie granic miast wydzielonych ma szczególne znaczenie jako punkt wyjścia dla opracowania podziału administracyjnego całego obszaru pozostałego powiatu ziemskiego.

Planując podział administracyjny powiatu należy zatem *ustalić*, które miasta są wydzielone z powiatu i czy ewentualnie nie zachodzi nagląca konieczność zmiany ich granic.

14) Następnie należy rozważyć podział pozostałego obszaru powiatu ziemskiego na *gminy wiejskie i miejskie*.

W tym wypadku należy również planowanie rozpocząć od miast, przyczem należy rozważyć:

a) ile na obszarze powiatu ziemskiego jest miast niewydzielonych z powiatowego związku samorządowego, oraz wyjątkowo, granice którego z tych miast nie wymagają zmiany;

b) które miasta, nie posiadające warunków na prowadzenie gospodarki miejskiej, powinny być zniesione czy to:

aa) w drodze rozporządzenia Rady Ministrów (art. 33), jako liczące mniej niż 3.000 mieszkańców;

bb) czy to w drodze ustawodawczej (art. 33) co obecnie (ze względu na ustawę z dnia 17 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) nastąpićby mogło w drodze rozporządzenia Prezydenta R. P. z mocy ustawy).

c) Przy rozważaniu problemu granic miast należy mieć również na uwadze łączność tych spraw z zagadnieniami reformy rolnej. W tym względzie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powołuje się na treść okólnika Nr. 97 z 28 kwietnia 1927 r. oraz Nr. 214 z 2 grudnia 1927 r., a wreszcie Nr. 184 z 10 października 1928 r. (ogłoszone w Zb. Zarz. M. S. Wewn. Tom. II str. 1164, 1165 i 1167), przyczem uzgodnienie to wobec uzależnienia urzędów ziemskich od P. P. Wojewodów jest ułatwione.

15) Co do *strony formalnej wniosków*, dotyczących podziału administracyjnego na gminy miejskie, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pragnie zwrócić uwagę na to, że:

a) jakkolwiek art. 104 i 105 ustawy z 23 marca 1933 r. postanawiają jedynie w stosunku do gmin wiejskich, że w zakresie zmiany ich granic stosuje się dotychczasowe przepisy, to jednak niewątpliwie w związku z art. 130 ustawy należy przyjąć, że również co do zmian granic gmin miejskich należy stosować pod względem właściwości władz i trybu załatwiania *przepisy dotychczasowe* ze zmianami, wynikającemi z ustawy z 23 marca 1933 r.

b) wskazówki co do przygotowywania wniosków w sprawie zmian granic gmin wiejskich, co do konieczności zgromadzenia odpowiednich materjałów statystycznych, kartograficznych, budżetowych i t. p. wskazówki szczegółowe zawierają *instrukcje i okólniki*, zamieszczone w drugim tomie Zb. Zarz. M. S. Wewn. (w rozd. „podział terytorjalny" str. 1159 do 1168). Rozumie się samo przez się, — że treść tych okólników należy obecnie stosować w związku ze zmienionym wskutek ustawy samorządowej stanem faktycznym i tendencją ustawy.

c) Do zagadnienia podziału administracyjnego na gminy miejskie mają zastosowanie ogólne zasady traktowania problemu podziału administracyjnego w związku z ustawą z 23 marca 1933 r., o którym mowa we wstępie niniejszej instrukcji.

Gminy wiejskie.

16) Jednym z celów ustawy z 23 marca 1933 r. jest zorganizowanie *silnej gminy*, zdolnej sprostać pod względem intelektualnym i materjalnym tym zadaniom, jakie obowiązujące ustawy oraz cały ustrój administracji publicznej wyznaczają gminie.

W przeciwienstwie do miast, ustawa nie posługuje się *kryterjum* statystycznem, t. j. liczbą mieszkańców, lecz podaje kryterja ogólne. W szczególności według art. 10 ust. 2 wielkość obszaru gminy powinna:

a) odpowiadać naturalnemu, o ile możności, zasięgowi wspólnego zainteresowania lokalnemi sprawami publicznemi ogółu mieszkańców połączonych miejscowości,

b) jak również zapewnić gminie zdolność wykonywania ciążących na niej zadań.

Ta zdolność wykonywania zadań zależy od kilku momentów: od środków materjalnych, od zasobów intelektualnych, a niewątpliwie także od konfiguracji gminy i możliwości komunikacyjnych, które są warunkiem prawidłowej administracji.

17) Ustawa (art. 10 i 102) nie przesądza, czy powyższym kryterjom odpowiadać będzie *gmina „zbiorowa"*, czy też gmina, złożona z jednej tylko miejscowości (art. 15 ustęp 4). Oczywistą jest jednak rzeczą, że wobec nadmiernego rozdrobnienia w województwach południowych i zachodnich podziału na gminy, obecny podział w tych województwach będzie musiał być poddany daleko idącej rewizji w sensie tworzenia gmin wiejskich, zdolnych do życia, złożonych z większej liczby miejscowości.

18) Według art. 104 w sprawie zmian granic gmin wiejskich obowiązują nadal *dotychczasowe przepisy* ze zmianami, wynikającemi z ustawy z 23 marca. W szczególności na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego utrzymana jest wyraźnie w mocy ustawa z 22 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 770). Na obszarze b. zaboru pruskiego znajdzie zastosowanie art. 104 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) w brzmieniu rozp Prezydenta Rzeczypospolitej z 3 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895).

19) Na obszarach b. zaboru rosyjskiego, t. j. województw centralnych i wschodnich, problem obejmuje *rewizję obecnego podziału na gminy* z jednej strony celem zrewidowania granic gmin podmiejskich w stosunku do miast, z drugiej strony celem wprowadzenia najbardziej koniecznych poprawek do istniejącego obecnie podziału na gminy.

Bardziej skomplikowane jest zagadnienie na obszarze województw południowych, gdzie ilość gmin wynosi około 6.000, podczas gdy w 5-ciu województwach centralnych ilość gmin wiejskich = 1.305.

Jeszcze bardziej skomplikowanym jest problem podziału na gminy wiejskie w województwach zachodnich, w których dotychczas utrzymał się jeszcze podział na obszary dworskie oraz wójtostwa.

20) Według art. 92 *obszary dworskie* zostają zniesione, a terytorja ich Minister Spraw Wewnętrznych włączy do obszarów gmin wiejskich, które w trybie art. 103 będą przez tegoż Ministra utworzone. Ustawa w art. 92 postanawia, że terytorja obszarów dworskich mają być włączone do obszarów gmin „wiejskich", powstałych w myśl art. 103.

Jakkolwiek art. 92 nie wspomina, że zniesione obszary dworskie mogą być włączone w całości lub części także do miast, to jednak logiczna interpretacja tego art. nie wyklucza tej możliwości.

21) Art. 91 ustawy znosi *wójtostwa.* Zniesienie ich łączy się tylko pośrednio z zagadnieniem podziału administracyjnego, gdyż wójtostwa nie stanowią jednostek komunalnych, lecz są okręgami policyjnemi, dla celów sprawowania administracji rządowej. Przy kasowaniu wójtostw nie zachodzi zatem potrzeba podziału dotychczasowego ich okręgu (jak to ma miejsce np. w wypadku skasowania gminy, której terytorjum musi być podzielone między gminy sąsiednie), lecz skasowanie wójtostw pociąga za sobą jedynie potrzebę *podziału funkcyj.* Na tem stanowisku stoi także art 91, który przewiduje podział obowiązków wójtów między organa komunalne i rządowe.

Niemniej przeto skasowanie wójtostw *pośrednio* łączy się z problemem podziału administracyjnego, jak to wynika zresztą z brzmienia art. 91 ust. 3, który ustanie funkcyj wójtów łączy z uprzedniem załatwieniem sprawy podziału na gminy wiejskie (art. 103). Gdy bowiem wójtostwa były dotychczas ważnem ogniwem w zakresie administracji, zwłaszcza rządowej. a obenie część ich funkcyj mają przejąć gminy, przeto oczywistą jest rzeczą, że nowy podział na gminy musi liczyć się także z koniecznością zapewnienia należytego sprawowania i tych funkcyj.

W sprawie skasowania wójtostw Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyda osobne zarządzenie.

22) Jak poprzednio wspomniano, ustawa z 23 marca 1933 r., podając w art. 10 *kryterja* ogólne, dotyczące wielkości obszaru gminy. nie podaje kryterjów statystycznych. Takie kryterja wydedukować można jednak pośrednio z tych postanowień ustawy, które;

a) podają kryterja statystyczne odnośnie do miast,

b) ustalają liczbę radnych i organizacyj zarządu gminy w stosunku do liczby mieszkańców.

Jak poprzednio wspomniano, kryterjum statystyczne dla miast wynosi zasadniczo 3.000 mieszkańców z możnością przekroczenia tej cyfry nietylko (oczywiście) wzwyż, ale i w dół.

Jeżeli chodzi o liczbę radnych (art. 11), organizację zarządu gminy (art. 12) i organizację biura (art. 13), liczba mieszkańców brana w rachubę przekracza 10 000. Równocześnie, o ile chodzi o zaludnienie *gromady*, art. 19 bierze pod uwagę liczbę mieszkańców, przenoszącą 2.000.

Z zestawienia powyższych cyfr wynika, że gmina wiejska może liczyć powyżej 10.000 mieszkańców (art. 11), a gromada powyżej 2.000 (art. 19) zaś ustrój gminy wiejskiej może być ewentualnie nadany (art. 33) miejscowości, liczącej poniżej 3.000 mieszkańców, stąd płynie

wniosek, że kryterjum statystyczne należy stosować z dużą oględnością, *w pierwszym zaś rzędzie* należy brać pod uwagę kryterja ogólne, o których mowa w art. 10.

Odnośnie do województw *południowych i zachodnich*, wobec rozdrobnienia na tym obszarze podziału na gminy, ustawa (art. 102 ust. 2) zgóry liczy się z koniecznością łączenia dotychczasowych gmin wiejskich w *gminy większe*, odpowiadające postanowieniom art. 10. Nie stawia jednak ustawa powyższej zasady, jako bezwzględnej reguły, gdyż odnosi ten nakaz tylko do gmin „nieposiadających zdolności gospodarczej i finansowej do wykonywania zadań, ciążących nań z mocy ustaw". Zresztą i art. 15 ust. 4, mający zastosowanie na obszarze *wszystkich* województw, przewiduje wyraźnie, że mogą istnieć gminy wiejskie, których obszar stanowi *jedną* miejscowość. Na obszarze województw południowych przepis ten okaże się zapewne szczególnie aktualnym odnośnie do tych miast i miasteczek, które były objęte ustawą z 3 lipca 1896 r., a stosownie do art. 82 będą odtąd podlegały ustawie gminnej z 12 sierpnia 1866 r.

23) *Zadania gminy wiejskiej* wynikają z obowiązujących przepisów; pod tym względem również ustawa z 23 marca zawiera szereg przepisów, które przy rozpatrywaniu niniejszego zagadnienia muszą być brane w rachubę. Tu należy m. in. sprawa możliwości zorganizowania odpowiedniego aparatu administracyjnego, stojącego na wysokości zadania zarówno ze stanowiska interesów gminy, jak i sprawowanej przez nią administracji rządowej.

24) Ważne *wskazówki techniczne* odnośnie do opracowywania wniosków w sprawie podziału na gminy zawierają okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zamieszczone w tomie II Zb. Zarz. M. S. Wewn. w rozdz. „Podział terytorjalny" na str. 1159 do 1168, a szczególnie okólnik Nr. 140 z 15 maja 1920 r., które należy brać pod uwagę na tle zmienionego stanu prawnego i tendencji ustawy.

Co do strony formalno-prawnej, co do sposobu opracowywania rozporządzeń i t. d., mają analogiczne zastosowanie postanowienia tego rozdziału niniejszej instrukcji, który dotyczy podziału na miasta.

Gromady.

25) Według art. 107 ustawy, do kompetencji PP. Wojewodów należy ustalenie podziału obszarów gmin wiejskich na gromady. Na obszarze województw południowych, zachodnich i centralnych, z wyjątkiem powiatów grodzieńskiego i wołkowyskiego oraz gmin białowieskiej i masiewskiej, czynność ta ma być dokonana *w terminie*, w art. 107 podanym. Postanowienie wyjątkowe, zawarte w ostatniem zdaniu ustępu 1 art. 107, rozumieć należy w ten sposób, iż odnośnie do województw wschodnich oraz części województwa białostockiego, przeprowadzenie względnie ustalenie nowego podziału na gromady w terminie zakreślonym w art. 104 *nie* jest obligatoryjne. Nie wynika z tego jednak oczywiście, ażeby również na tym obszarze PP. Wojewodowie nie mogli lub niepowinni dokonać rewizji obecnego podziału na gromady. Nie są jednak w tym względzie w przeciwieństwie do innych PP. Wojewodów, związani ścisłym terminem, a to z tego powodu, ponieważ na terenie, na którym obowiązuje rozporządzenie Komisarza Generalnego Z. W. o samorządzie gminnym z 26 września 1919 r. (Dz. U. Z. C. Z. W. Nr. 21 poz. 215) podział gmin wiejskich na gromady naogół odpowiada wymaganiom ustawy.

W innych województwach natomiast ustalenie podziału na gromady w określonym terminie jest niezbędne, a to w województwach południowych i zachodnich ze względu na to, iż ustrój gmin zbiorowych i gromad ma być dopiero wprowadzony na tym terenie w województwach centralnych zaś, z wyjątkiem wschodniej części województwa białostockiego, dlatego, ponieważ ustrój gromady w tych województwach nie odpowiada ściśle wymaganiom ustawy z 23 marca 1933 r

26) Ustawa z 23 marca 1933 r. nie podaje ścisłych *kryterjów gromady*, wobec czego przy ustalaniu tego podziału należy kierować się kryterjami ogólnemi, wynikającemi z *przepisów ustawy* oraz z *natury rzeczy*:

a) w myśl wyraźnego przepisu ustawy (art. 15 ustęp 4) w gminach wiejskich, których obszar stanowi *jedną* miejscowowość, *niema* ustroju gromady;

b) obszar gminy wiejskiej (art. 15 ustęp 1), jeżeli nie stanowi jednej miejscowości, *dzieli się* na gromady;

c) gromadę wiejską (art. 15 ustęp 1), stanowi *„z reguły"* każda miejscowość;

d) jednak dopuszczalne jest (art. 15 ustęp 1), utworzenie *wspólnej gromady* z kilku miejscowości;

e) „miejscowością" jest: osiedle, wieś, sioło, kolonja, osada, miasteczko, zaścianek, folwark (art. 15 ustęp 1) i t. p.

Wynika z powyższego, że także „miasteczko" może mieć ustrój gromadzki, a nawet wchodzić w skład wspólnej gromady.

Ustawa nie podaje statystycznych kryterjów gromady, jednak art. 19 wymienia dopuszczalną liczbę mieszkańców ponad 2.000.

Jeżeli chodzi o tworzenie wspólnych gromad, to wypadki takie zajdą niewątpliwie wówczas, jeżeli poszczególna miejscowość nie będzie odpowiadała podstawowym kryterjom podziału administracyjnego, jakie w drodze analogji wynikają z ust 2. art. 10, t. j. zasięg wspólnego zainteresowania lokalnemi sprawami publicznemi, jako też zdolność wykonywania ciążących na tej jednostce zadań, będą uzasadniały połączenie jej w jedną całość z sąsiedniemi osiedlami.

KRYTERJA

podziału gmin wiejskich na gromady na obszarze województw centralnych (art. 107 ust. 1 ustawy samorządowej).

1) Każda wieś (osiedle) z reguły stanowić powinna oddzielną gromadę, jak tego chce art. 15 ust (1) ustawy samorz. Uzasadnione jest to również z tych względów, że gromada ma być najbardziej naturalną, opartą na stosunkach sąsiedzkich, komórką życia zbiorowego, samorządowego (art. 17 ust. 2 ust. sam.).

2) Wyjątek od zasady od 1) może być dopuszczony jedynie wówczas, gdy wioska jest zbyt mała i trudno byłoby znaleźć wśród jej mieszkańców kandydatów na sołtysów i podsołtysa. Również ważne miejscowe względy gospodarcze przemawiać mogą za łączeniem z sobą we wspólną gromadę dwóch lub kilku drobnych wsi *obok siebie* położonych np. wspólne urzędzenia gromadzkie.

3) Warunkiem łączenia wsi z sobą musi być to, żeby domostwa ich sąsiadowały z sobą, żeby jedno osiedle było przedłużeniem drugiego tuż obok położonego. Chodzi bowiem o zachowanie naturalnej podstawy działalności gromad, jaką są stosunki sąsiedzkie i potrzeby zbiorowe, wynikające z tych stosunków.

4) Gromada jest rejonem działalności sołtysa jako pomocnika wójta, w sprawach administracji państwowej, nie może więc być zbyt rozległą. Sołtys powinien mieć szybki i łatwy dostęp do każdego domostwa, powinien obsługiwać w równej mierze wszystkich, być stałym łącznikiem między *całością* gromady a gminą.

5) Granice obecnych gromad, t. j. dawnych organizacyj stanowo-włościańskich, nie mogą krępować Panów Wojewodów w ustalaniu podziału gminy na gromady. Konieczne jest jednak, ażeby grunta, objęte wspólnym aktem nadawczym i będące w użytkowaniu gospodarzy na mocy tabel likwidacyjnych, znalazły się w obrębie jednej gromady ze względu na art. 80 ust. samorz. Chodzi tu o to, że zarząd i rozporządzanie takiemi gruntami należy do zebrania uprawnionych gospodarzy, któremu przewodniczyć ma sołtys danej gromady. Przepis ten nastręczałby trudności w wykonaniu, gdyby grunta powyższe znajdowały się w obrębie dwuch lub więcej gromad.

KRYTERJA

nowego podziału terytorjalnego powiatu na gminy wiejskie w województwach południowych i zachodnich.

1) Zasada naturalności. Gmina powinna zasięgiem swych zainteresowań i prac obejmować możliwie najbardziej naturalny okręg terytorjalny. Radę gminną powinny łączyć możliwie wspólne zagadnienia gospodarcze i kulturalne. Powinno być najmniej rozbieżności i konkurencji pomiędzy poszczególnemi odcinkami terytorjalnemi (wsiami) w sprawach o pierwszeństwo zaspokojenia potrzeb.

a) ustalić ważniejsze zadania gminy w sprawach kulturalnych, gospodarczych i administracyjnych,

b) ustalić najbardziej celowy (naturalny) zasięg terytorjalny poszczególnych wspólnych zadań n. p. szkolnych, drogowych w sprawach podniesienia rolnictwa, czy to administracyjnych, jak w sprawach bezpieczeństwa publicznego i t. p.,

c) dostosować do powyższych zadań wspólny okręg działania gminy. Określić okręg gminy w ten sposób, aby pokrywał się przynajmniej w najważniejszych sprawach gminy z zasięgiem terytorjalnym poszczególnych zadań gminy.

2) Samowystarczalność.

a) społeczna, zależna od poziomu kultury miejscowej ludności. Chodzi tu o dobór ludzi miejscowych społecznie przygotowanych do pracy w samorządzie gminnym na stanowiskach przełożonego gminy, zastępcy, ławnika i t. p. Za wskazówkę służyć będzie doświadczenie, poczynione przez samorządy, władze nadzorcze i organizacje społeczne.

b) gospodarcza (finansowa). Obszar gminy musi zapewniać gminie odpowiednią ilość źródeł finansowych i wpływów, koniecznych do pokrycia jej wydatków zarówno na cele samorządowe, jak i na wykonywania zadań administracji państwowej, t. j. ustanowienie i opłacenie kwalifikowanego urzędnika.

Trzeba więc sporządzić próbny preliminarz wydatków i dochodów przyszłej gminy i zestawić go ze stanem obecnym, t. j. z wysokością dochodów, ustalonych na podstawie zamknięć rachunkowych poszczególnych gmin dotychczasowych, które wejść mają do obszaru przyszłej gminy zbiorowej. Ponadto liczyć się należy z możliwościami rozwojowemi gminy pod kątem przyszłych jej wydatków i dochodów.

3) Zagadnienie regjonalizmu gospodarczego i administracyjnego należy ustalić silniejsze centra, to jest ośrodki gospodarcze i kulturalne (osady, parafje), do ktorzch ciążą okoliczne wsie. Ośrodki te będą siedzibą gmin.

4) Z kwestją regjonalizmu łączy się kwestja racjonalnego podziału administracyjnego powiatu.

W szczególności nawet w wypadkach, gdy dotychczasowa duża wieś mogłaby utrzymać się jako gmina jednostkowa, wypaść może potrzeba przyłączenia do niej małych okolicznych wsi (gmin karłowatych), które jako gminy w żadnym razie zachowane być nie mogą.

5) Sharmonizowanie podziału terytorjalnego na gminy wiejskie z całością podziału terytorjalnego powiatu, a więc z granicami miast i granicami powiatów. Stąd zajść może potrzeba uwzględnienie już z góry pewnej korektywy

w granicach miast i powiatu ze względu na reformę gminną.

6) Wygoda ludności i potrzeby administracji publicznej muszą być ze sobą pogodzone:

a) względy komunikacyjne. Poszczególne wsie nie mogą być zbyt oddalone od siedziby urzędu gminnego,

b) sprawy bezpieczeństwa publicznego. Posterunki P. P. Rejony ich mogą nie pokrywać się z obszarami gmin, ale nie mogą się krzyżować granice jednych z granicami drugich. A więc gmina może obejmować więcej niż rejon jednego posterunku policji i naodwrót rejon posterunku może obejmować dwie gminy i t. p.,

c) wszystkie jednak zagadnienia, związane z wygodą ludności i potrzebami administracji muszą być podporządkowane pierwszym dwum podstawowym kryterjom, to jest zasadzie naturalności i zasadzie samowystarczalności.

7) Specjalne względy miejscowo-terenowe, społeczno-polityczne i inne. W każdym razie żadne z nich nie mogą dominować. Nie można sprawy nowej geografji gminy zbyt indywidualizować, zwłaszcza byłoby wprost niedopuszczalne podporządkowywanie ogólnych kwestyj, o których mowa w p. 1 do 4 zjawiskom nietrwałym, przejściowym.

Więc n. p. względy narodowościowe mogą mieć ważne znaczenie, ale tylko na terenach, gdzie występują w sposób jaskrawszy, natomiast konfiguracja społeczno-polityczna nie może decydować o nowej geografji gminnej, bowiem jest zjawiskiem płynnem i przejściowem.

159.

Okólnik Nr. 66

z dnia 12 lipca 1933 r.

(AA. 5. b. 11) o stosowaniu przepisów prawa o stowarzyszeniach do spółdzielni.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Uzupełniając wskazówki, udzielone okólnikiem Nr. 23 z dn. 11 marca 1933 r. w sprawie, wymienionej w nagłówku, w związku z podniesionemi następnie przez P.P. Wojewodów wątpliwościami, udzielam niniejszem następujących wyjaśnień w zakresie interpretacji przepisów prawa o stowarzyszeniach, odnoszących się do spółdzielni.

Nadzór nad oddziałami spółdzielni.

W myśl art. 12 ustawy o spółdzielniach z dn. 29.X.1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 733) spółdzielnie mogą otwierać oddziały, które podlegają osobnemu zgłoszeniu do sądu rejestrowego, w którego okręgu oddział ten się znajduje, przyczem obowiązuje zgłoszenie wszystkich danych, jakie ustawa powyższa nakazuje zgłosić przy rejestracji centrali spółdzielni.

Według zaś prawa o stowarzyszeniach z dn. 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) bezpośrednią władzą nadzorczą nad stowarzyszeniami, jak również nad spółdzielniami w zakresie ich działalności kulturalnej, jest powiatowa władza administracji ogólnej.

Z zestawienia powyższych przepisów wynika, że właściwą władzą nadzorczą w stosunku do oddziału spółdzielni, jako jednostki w pewnej mierze samodzielnej, a działającej na pewnym ograniczonym terenie, jest ta powiatowa władza administracji ogólnej, na której obszarze działania mieści się siedziba danego oddziału. Tej więc władzy przysługuje prawo żądania od oddziału spółdzielni danych, przewidzianych w art. 12 prawa o stowarzyszeniach, a to analogicznie do uprawnień, jakie jej przysługują w stosunku do oddziałów stowarzyszeń zwykłych w myśl art. 41 prawa o stowarzyszeniach i jakie w stosunku do centrali spółdzielni przysługują powiatowej władzy administracji ogólnej właściwej dla miejsca siedziby centrali spółdzielni.

Rozwiązanie spółdzielni.

W związku z zapytaniami, czy przewidziana w art. 17 prawa o stowarzyszeniach możność rozwiązania spółdzielni w razie, gdy działalność jej została skierowana do przestępstwa albo zagraża bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu, oznacza całkowite rozwiązanie spółdzielni, czy też tylko przerwanie jej działalności kulturalnej, wyjaśnia się, że ponieważ w danym wypadku ma się do czynienia z jedną osobą prawną, której władze z natury rzeczy odpowiedzialne są za całokształt jej działalności, a przepis prawa wyraźnie mówi *o rozwiązaniu zrzeszenia*, nie zaś o przerwaniu części działalności tego zrzeszenia, nie może więc być mowy o żadnem częściowem rozwiązywaniu niektórych tylko agend spółdzielni, lecz rozwiązaniu podlega cała spółdzielnia na mocy decyzji właściwego Sądu Okręgowego, powziętej na wniosek powiatowej władzy administracji ogólnej. Potwierdzenie takiego stanowiska znajdujemy także w brzmieniu przepisu art. 11 ust. 1, który tylko wyrazom „rozwiązanie się", użytym w art. 13 nadaje znaczenie także przerwania części działalności stowarzyszenia, nie wspominając o „rozwiązaniu" z art. 17.

Zgłaszanie rozpoczęcia działalności kulturalnej przez spółdzielnie nie mające tego uprawnienia w statucie.

Podniesione zostało również zagadnienie, czy spółdzielnia, zamierzająca rozpocząć uprawianie działalności kulturalnej, a nie mająca tego uprawnienia w statucie, może uczynić to tylko przez zgłoszenie tego zamiaru do władzy administracyjnej, czy też musi uprzednio odpowiednio zmienić dotychczasowy statut, zarejestrowany w sądzie.

W związku z tem wyjaśniam, że o zezwolenie (wyraźne lub milczące) powiatowej władzy administracji ogólnej na rozpoczęcie działalności kulturalnej (art. 13 prawa o stowarzyszeniach) mogą ubiegać się tylko te spółdzielnie, których statut zarejestrowany we właściwym trybie przewiduje możność prowadzenia takiej działalności. Wynika to stąd, że prawo o stowarzyszeniach zajmuje się spółdzielniami, czyli zrzeszeniami, istniejącemi na zasadzie specjalnej ustawy, tylko w granicach kwestji zastosowania do nich nadzoru administracyjnego, związanego w pewnych wypadkach z ograniczeniem ich uprawnień, a nie może dotykać takich kwestyj, jak samo nadawanie tych uprawnień, co jest właśnie rzeczą ustawy specjalnej, na której podstawie zrzeszenia te swój byt prawny opierają.

Postępowanie w razie wydania zakazu uprawiania działalności kulturalnej.

W wypadkach, gdy w myśl artykułów 11 i 14 prawa o stowarzyszeniach został przez powiatową władzę administracji ogólnej wydany zakaz uprawiania działalności kulturalnej przez spółdzielnię, winna władza ta odpis decyzji swojej, wydanej z zachowaniem przepisów postępowania administracyjnego, przesłać właściwemu sądowi rejestrowemu, w którym spółdzielnia została zarejestrowana. Należy ograniczyć się w stosunku do sądu wyłącznie do czynności powyższej, nie występując np. z wnioskiem o zmianę statutu spółdzielni, ,a pozostawiając do uznania sądu wysnucie w swoim zakresie dalszych konsekwencyj prawnych z faktu wydania omawianej decyzji przez władzę administracyjną.

Termin podania do wiadomości władzy składu zarządu spółdzielni.

Przewidziany w art. 13 ust. 2 prawa o stowarzyszeniach termin 2-tygodniowy dla podania do wiadomości władzy składu zarządu w zastosowaniu do spółdzielni liczyć należy od chwili faktycznego rozpoczęcia działalności kulturalnej przez spółdzielnię, która w myśl postanowień tegoż artykułu uzyskała prawo prowadzenia tej działalności.

Zakres działalności kulturalnej spółdzielni.

W zacytowanym na wstępie okólniku poprzednim Nr. 23/1933 wyjaśnione zostało, co należy rozumieć pod działalnością kulturalną spółdzielni w rozumieniu art. 11 prawa o stowarzyszeniach, a jakie rodzaje tej działalności pod pojęcie to nie podpadną i w związku z tem nie będą podlegały obowiązkowi zgłoszenia władzom administracyjnym w myśl tegoż artykułu.

Ponieważ niektóre spółdzielnie usiłują pod ciągnąć pod pojęcie działalności kulturalnej i objąć swoim zakresem działania takie zadania, jak np. zawiązywanie straży ogniowych lub przyciąganie członków do wszelkiego rodzaju sportu, wyjaśnia się niniejszem, że powyższe zadania nie dadzą się pomieścić w ramach działalności mającej „na celu podniesienie poziomu kulturalnego swych członków", którą dopuszcza ustawa o spółdzielniach (art. 1 ust. 2). Należy bowiem wziąć pod uwagę, że zasadniczym celem spółdzielni jest cel gospodarczy, a tylko drogą gospodarczej pomocy ukulturalnienie swych członków. Postanowienie więc art. 1 ust. 2, jako noszące charakter wyjątku w ustawie, poświęconej działalności gospodarczej, musi być interpretowane zwężająco zgodnie z podstawowemi zasadami interpretacji norm prawnych, czyli pod postanowienie to nie można podciągać takich form działalności, które charakterem swym ściśle mu nie odpowiadają. A zatem powstawanie straży ogniowych i stowarzyszeń sportowych (jak wogóle i innych zrzeszeń nie noszących zasadniczo charakteru gospodarczego) w trybie ustawy o spółdzielniach należy uznać za niedopuszczalne. Stanowisko to odpowiada treści i duchowi ustawy, wypływając z zasad, na których została ona oparta, a które znalazły swój wyraz w debacie sejmowej w czasie uchwalania omawianej ustawy i w głosowaniu (p. stenogram 179 posiedzenia Sejmu Ustawodawczego z dn. 28 października 1920 r. str. 15 — 16.

Wskazówka ogólna co do korzystania z uprawnień.

Udzielając powyższych wskazówek co do stosowania odnośnych przepisów prawa o stowarzyszeniach do spółdzielni uważam za konieczne podkreślić, że przy korzystaniu z uprawnień, jakie prawo daje władzom administracji ogólnej w stosunku do spółdzielni, należy liczyć się zawsze z gospodarczym charakterem tych zrzeszeń i mieć na uwadze, że przymusowe przerwanie działalności spółdzielni może spowodować zakłócenie życia gospodarczego, a w niektórych wypadkach również dotkliwe szkody materjalne dla zrzeszonych (np. przy spółdzielniach mieszkaniowych, spożywczych, kredytowych i t. p.). To też środki nadzoru, mające charakter represji, winny być w odniesieniu do spółdzielni stosowane w sposób nader oględny i stopień ich wymiaru powinien być ściśle uzależniony od całokształtu okoliczności każdej konkretnej sprawy.

160.

Okólnik Nr. 67

z dnia 19 lipca 1933 r.

(SG. 71/9/15) w sprawie utworzenia powiatowych urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

Do

P. P. Wojewodów.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 28.III.1933 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 253) — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministerstwem Sprawiedliwości, zarządza co następuje:

1) W myśl art. 46 wymienionej na wstępie ustawy urzędy rozjemcze, powstałe na podstawie uchylonego tą ustawą rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23-go sierpnia 1932 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw kredytowych małej własności rolnej (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 653), stały się automatycznie z mocy prawa powiatowemi urzędami rozjemczemi w rozumieniu nowej ustawy. Istniejące dotychczas urzędy rozjemcze mają funkcjonować nadal przy powiatowych związkach samorządowych. Dotychczasowe obowiązki powiatowego związku samorządowego w stosunku do powiatowego urzędy rozjemczego pozostają niezmienione.

2) Wobec tego, że ustawa włączyła do terytorjalnego zakresu działania powiatowego urzędu rozjemczego również miasta wydzielone, przeto urzędy rozjemcze, jakie zostały zorganizowane w takich miastach ulegają likwidacji.

W związku z rozszerzeniem terytorjalnego zakresu działania może powstać potrzeba mianowania dalszych członków powiatowego urzędu rozjemczego, zamieszkałych w miastach wydzielonych. W tym wypadku ma zastosowanie tryb postępowania, przewidziany w art 18 wspomnianej ustawy, w myśl którego wydziały powiatowe mają obowiązek porozumieć sie co do osób kandydatów z właściwym wojewódzkim komitetem do spraw finansowo-rolnych, a następnie przedstawić listę kandydatów prezesowi właściwego sądu okręgowego z wnioskiem o nominację, mając przytem na uwadze, że wymienieni kandydaci powinni być osobami cieszącemi się powszechnem zaufaniem miejscowych sfer rolniczych oraz przemysłowo-handlowych

3) W myśl art. 45 powołanej ustawy nadzór nad działalnością urzędów rozjemczych w zakresie administracyjnym sprawuje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, którzy pełnienie tegoż poruczył Centralnemu Biuru do Spraw Finansowo-Rolnych zarządzeniem z dnia 9.V.1933 r., przesłanem do wiadomości P. P. Wojewodom oraz wszystkim urzędom rozjemczym przy piśmie Min. Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 12. V. r. b. Nr. SR. 1129.

4) Wysokość i sposób poboru opłat zostały ustalone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych wydanem w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z dnia 10 czerwca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 343).

Na podstawie art. 41 powołanej na wstępie ustawy i § 12 wymienionego wyżej rozporządzenia w sprawie opłat w postępowaniu przed urzędami rozjemczemi, potrąca się na rzecz delegatur do spraw finansowo-rolnych 20% od ogólnej sumy wpływów brutto powiatowych urzędów rozjemczych.

Potrąceń dokonywać będzie powiatowy urząd rozjemczy pierwszego każdego miesiąca za miesiąc ubiegły, a najpóźniej w pięć dni potem przekaże odnośną kwotę do Państwowego Banku Rolnego na rachunek Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych. Terminy te powinny być ściśle przestrzegane.

Obowiązek dokonywania wyżej wymienionych potrąceń ustalony został okólnikiem Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych (Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych) z dnia 22.VI.1933 r. Nr. F. R. 1368 z terminem od 1 czerwca 1933 r. Zaległe od tej daty potrącenia w wysokości 20% całkowitych swych wpływów przekaże każdy powiatowy urząd rozjemczy w terminie jak najkrótszym.

Równocześnie z przekazywaniem tych kwot, (zaległych oraz przekazywanych co miesiąc), powiatowy urząd rozjemczy prześle do Centralnego Biura do Spraw Finansowo Rolnych pismo, zawiadamiające: o okresie, którego dotyczy wpłata, o wysokości całkowitych wpływów za dany okres i o wysokości i dacie wpłaty.

5) Normy, dotyczące zwrotu wydatków członków urzędów rozjemczych, wynagrodzenia sekretarzy tychże urzędów oraz sposób dokonywania wymienionych wydatków zostały określone zarządzeniem Pana Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydanem w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z dnia 2 czerwca 1933 r. i winny być ściśle przestrzegane. Zarządzenie to zostało przesłane do wszystkich powiatowych urzędów rozjemczych łącznie z wyżej powołanym okólnikiem Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych (Centralne Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych) z dnia 22.VI.1933 r. Nr. F. R. 1368.

Podając powyższe do wiadomości i stosowania Ministerstwo Spraw Wewnętrznych z naciskiem podkreśla, że gospodarkę omawianych urzędów rozjemczych powinna cechować daleko idąca oszczędność, przyczem powinny one dążyć do bezwzględnego utrzymania zasady samowystarczalności.

Ewentualne deficyty miesięczne mogą być pokrywane jedynie w uzyskanych nadwyżek przyszłych okresów miesięcznych, w żadnym zaś razie nie mogą one być pokrywane z funduszów powiatowych związków samorządowych, a zatem ewentualne nadwyżki, posiadane już

ne dzień 1 czerwca r. b. i późniejsze nie mogą być użytkowane na inne cele, nie mające nic wspólnego z działalnością urzędów rozjemczych, a powinny być przechowywane jako rezerwa kasowa. Po stwierdzeniu deficytu w danym miesiącu należy w przyszłych okresach miesięcznych zastosować jak najdalej idącą kompresję wydatków, aby w ten sposób można było pokryć deficyty poprzednich okresów miesięcznych.

Równocześnie tracą moc obowiązującą: okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych wydany w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 19.X. 1932 r. Nr. 124 łącznie ze statutem wzorowym o opłatach oraz okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 11.III 1933 r. Nr. 22.

161.

Okólnik Nr. 68

z dnia 25 lipca 1933 r.

(Wojsk. B. 2b/8/2) o przedłużeniu odroczenia służby wojskowej studentom VIII semestru na okres ukończenia prac dyplomowych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z wątpliwością, czy studentom VIII semestru może być udzielane przedłużenie odroczenia służby wojskowej na okres ukończenia przez nich prac dyplomowych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu się z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że wymienione przedłużenie odroczenia studjującym zarówno w kraju, jak i zagranicą na wydziałach, podanych w § 255 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, mogą być udzielane jednak w granicach wieku lat 25. Osoby, o których wyżej mowa, ubiegające się o powyższe przedłużenie odroczenia służby wojskowej, powinny przedstawiać zaświadczenia uczelni, odpowiadające wymaganiom, określonym w § 247 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Pismo okólne z dn. 3.X.1932 r. Nr. Wojsk. B. 2 b/5/3 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 16 z 1932 r. poz. 201) uchyla się.

162.

Okólnik Nr. 69

z dnia 31 lipca 1933 r.

(GL. 65-1/9) w sprawie korespondencji urzędów zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej z władzami i urzędami krajowemi.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach, P. Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych.

Prezydjum Rady Ministrów okólnikiem Nr. 16 z dn. 27 IV. b. r. (Nr. 55-15/1) powiadomiło wszystkie Ministerstwa, iż Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydało zarządzenie z dnia 14 marca 1933 r. w sprawie korespondowania urzędów zagranicznych R. P. z władzami i urzędami oraz z osobami prywatnemi w kraju treści następującej:

„Korespondancja urzędów zagranicznych R. P. z osobami prywatnemi, jak również z instytucjami publicznemi i prywatnemi oraz z władzami i urzędami w kraju, nie wyłączając władz centralnych, winna się odbywać bezpośrednio z pominięciem Ministerstwa Spraw Zagranicznych we wszystkich sprawach indywidualnych, polegających na wykonywaniu obowiązujących przepisów.

W szczególności urzędy zagraniczne R. P. będą kierowały:

a) dokumenty stanu cywilnego, otrzymane w drodze międzynarodowej wymiany metryk — do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

b) Wyciągi z rejestrów karnych, nadesłane przez władze w kraju urzędowania — do Ministerstwa Sprawiedliwości.

c) Wnioski o wydobywanie dokumentów stanu cywilnego — do władzy administracyjnej I instancji, o wydobywanie innych dokumentów — do władzy, powołanej do wystawienia odnośnych dokumentów,

d) Dokumenty do legalizacji — do tego urzędu, który jako pierwszy powołany jest do legalizacji, przyczem w piśmie, skierowanem do tego urzędu należy nadmienić, do jakich jeszcze innych władz dokument winien być przesłany do superlegalizacji".

Powyższe podaje w uzupełnieniu okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 66 z dn. 25.IV.1931 r. w sprawie korespondencji zagranicznej władz administracji ogólnej i władz samorządowych (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3, poz. 107) — do wiadomości i przestrzegania z tem, że również Panom, jak i podległym władzom i urzędom służy w sprawach indywidualnych a w szczególności wyżej w zarządzeniu Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dn. 14.III.1933 r. wymienionych — prawo bezpośredniej korespondencji z urzędami zagranicznemi Rzeczypospolitej Polskiej z pominięciem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, o ile istniejące umowy i przepisy (jak np. rozporządzenie z dn. 29.XII. 1932 r. w sprawie doręczenia pism sądowych osobom zamieszkałym zagranicą (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 974) nie przewidują innej drogi.

Wyjątek stanowi również korespondencja przeznaczona dla urzędów zagranicznych R. P. na terytorjum Związku Socjalistycznych Republik Sowieckich, którą zgodnie z cytowanym okólnikiem Nr. 66 z dn. 25.IV.1931 r. należy nadal przesyłać za pośrednictwem Ekspedytu kurjer-

skiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, adresując kopertę jak następuje:

„Do Ministerstwa Spraw Zagranicznych *w Warszawie* dla Ambasady (Poselstwa, Konsulatu) R. P. w . . . . “.

Poza tem wszelkie polecenia, wydawane urzędom zagranicznym przez władze krajowe, dotyczące perjodycznego informowania władz krajowych przez te urzędy w pewnych konkretnych sprawach winny być kierowane do Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Wydział Osobowy).

Jest to konieczne z uwagi na kontrolę pracy urzędów podległych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych.

W związku z tem postanowienia części I okólnika Nr. 66 z dn. 25.IV.1931 r. o tyle ulegają *zmianie*, że prawo bezpośredniego znoszenia się z urzędami zagranicznemi Rzeczypospolitej Polskiej przysługuje odtąd nietylko władzom i urzędom w okólniku Nr. 66 wymienionym, lecz również i innym władzom, urzędom a nawet instytucjom, jednak tylko o tyle, o ile korespondencja ta prowadzona jest w sprawach indywidualnych, polegających na wykonywaniu obowiązujących przepisów i o ile specjalne przepisy nie stanowią inaczej.

MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
Nr. GL. 65-1/9

Warszawa, dn. 31 lipca 1933 r.

P. Szefowi Gabinetu Ministra, P. P. Dyrektorom Departamentów I — IV, P. P. Szefom Biur i Naczelnikom Wydziałów, P. P. Urzędnikom Min. Spraw Wewn. (referującym).

Podaję do wiadomości i stosowania z tem, że ulega zmianie przepis § 164 Regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w tym kierunku, iż korespondencja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z placówkami Rzeczypospolitej zagranicą odbywa się bezpośrednio z pominięciem Ministerstwa Spraw Zagranicznych we wszystkich sprawach *indywidualnych, polegających na wykonywaniu obowiązujących przepisów* o ile istniejące umowy i przepisy nie przewidują innej drogi.

163.

Okólnik Nr. 70
z dnia 25 lipca 1933 r.
(GB. 15-7/22) o potrąceniach na Fundusz Pracy.

Do
P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Prezydjum Rady Ministrów na skutek wystąpień poszczególnych władz centralnych w sprawie potrąceń opłat na Fundusz Pracy—pismem z dnia 5 lipca r. b. Nr. 70-53/33, wystosowanem do Ministerstwa Skarbu wyjaśniło, co następuje:

Do podstawy obliczenia opłat, przewidzianych w art. 15 ustawy o Funduszu Pracy, należy wliczać poza sumą, bez uwzględnienia jakichkolwiek potrąceń, każdorazowo przypadającego do wypłaty uposażenia służbowego i stałego wynagrodzenia za najemną pracę (§ 2 rozp. Prezesa Rady Ministrów z 31.III.1933 r. Dz. U. R. P. Nr 22, poz. 176) — również całkowity dochód, wynikający ze stosunku pracy, a w szczególności:

I.

Należy potrącać opłaty na Fundusz Pracy od:

1) wynagrodzeń za godziny nadliczbowe, zapomóg, remuneracyj, nagród i wszystkich innych wynagrodzeń niestałych (jednorazowych),

2) wynagrodzeń za godziny nadliczbowe, wypłacanych Prezesom Izb Skarbowych z kredytu, przekazanego z D. P. M. S.; ryczałtów, wypłacanych urzędnikom kontroli skarbowej; wynagrodzeń za doręczenie upomnień egzekucyjnych; należności, wypłacanych robotnikom, zajętym przy zwózce zasekwestrowanych ruchomości i uporządkowaniu składnic; wynagrodzeń woźnych za dyżury w dni świąteczne (pismo Izby Skarbowej w Brześciu n/Bugiem),

3) a) wynagrodzeń, wypłacanych szoferom za godziny nadliczbowe na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 4.II.1925 r.,

b) dodatków specjalnych do uposażeń, wypłacanych Prezesom i Wiceprezesom Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu na mocy uchwały Rady Ministrów z dnia 20.V.1930 r.,

c) nagród pieniężnych perjodycznych oraz od premij w Biurze Powszechnych Spisów,

d) rent ofiar wybuchu prochowni w Witkowicach — jednakże ponad 59 zł. — zgodnie z ust. 2 art. 15 ustawy o Funduszu Pracy,

e) wynagrodzeń lekarzy pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, pobierających wynagrodzenie ryczałtowe miesięczne oraz od takich samych lekarzy, pobierających wynagrodzenie jednostkowe na podstawie przedkładanych miesięcznych rachunków

(pismo Min. Spraw Wewnętrznych),

4) wynagrodzeń za dodatkową pracę

(pismo Min. Spraw Zagranicznych),

5) dodatków funkcyjnych dla inspektorów pracy

(pismo Min. Opieki Społecznej),

6) a) wynagrodzeń sił zastępczych i pomocniczych dziennie płatnych,

b) wynagrodzeń posłańców, sprzątaczów i palaczów, opłacanych przez kierownictwo urzędów i agencyj pocztowych, z opłacanych ryczałtów,

c) wynagrodzeń doręczycieli przesyłek ekspresowych i telegramów, płatnych dziennie z kredytów rzeczowych,

d) wynagrodzeń robotników sezonowych,

linjowych w kolumnach technicznych, robotników chwilowo zatrudnionych przy składach teletechnicznych i kandydatów na monterów,

e) wynagrodzenia siły pomocniczej, wypłacanego z ryczałtu manipulacyjnego, przyznawanego kierownikowi urzędu pocztowego,

f) wynagrodzenia za niewykorzystany urlop sił zastępczych,

g) wynagrodzeń za nocną służbę, za służbę w ambulansach pocztowych, za konwój poczt, od tantjemy za szybkość pracy na aparatach telegraficznych,

h) stałych wynagrodzeń za radjospecjalność i stałych „specjalnych zapomóg" (dawniej dodatek budowlany),

i) osobistych wynagrodzeń pośredników i agentów pocztowych,

j) wynagrodzeń posłańców za piesze przenoszenie ładunku pocztowego do dworców kolejowych lub urzędów pocztowych,

k) uposażeń wypłacanych inwalidom, zatrudnionym w urzędach pocztowych

(pismo Min. Poczt i Telegrafów),

7) dodatku mieszkaniowego oraz innych dodatków, przyznanych na podstawie ustawy uposażeniowej (kresowego, funkcyjnego, nauczycielskiego)

(pismo Najwyższej Izby Kontroli Państwa),

8) a) wynagrodzeń za prace ustawodawcze,
b) wynagrodzeń za doręczenie wezwań

(pismo Min. Sprawiedliwości),

9) a) dodatkowych wynagrodzeń wykładowców w szkołach i na kursach wojskowych,

b) dodatkowego uposażenia oficerów i szeregowych zawodowych w marynarce wojennej podczas zaokrętowania

(uchwała Rady Ministrów z dn. 21.I.1924 r.),

(pismo Min. Spraw Wojskowych),

10) wynagrodzeń za ciągnienie

(pismo Generalnej Dyrekcji Loterji Państwowej),

11) od wszelkich uposażeń bez względu na minimum — gdyż ustawa o Funduszu Pracy nie przewiduje żadnego minimum.

II.

Nie należy potrącać opłat na Fundusz Pracy od:

1) a) nagród, wypłacanych urzędnikom akcyzowym i funkcjonarjuszom Policji za wykrycie przekroczeń skarbowych,

b) diet w czasie podróży służbowych i przeniesień oraz ryczałtów na przeniesienia,

c) diet członków komisyj szacunkowych i rzeczoznawców

(pismo Izby Skarbowej w Brześciu n/Bugiem),

2) strawnego, wypłacanego funkcjonarjuszom Policji woj. śląskiego na mocy uchwały Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1928 r.

(pismo Min. Spraw Wewnętrznych),

3) a) zasiłków instalacyjnych,

b) zapomóg, wypłacanych bezrobotnym emigrantom,

c) zryczałtowanych diet, kosztów podróży oraz ryczałtów, które poza kosztami podróży i dietami, obejmują również pokrycie innych wydatków jak np. wydatków biurowych

(pismo Min. Spraw Zagranicznych),

4) zryczałtowanych kosztów podróży urzędników, powołanych w charakterze delegatów do wykonywania nadzoru i kontroli nad instytucjami ubezpieczeń społecznych

(pismo Min. Opieki Społecznej),

5) „odpraw", wypłacanych pracownikom kontraktowym i prowizorycznym przy ich zwalnianiu

(pismo Min. Rolnictwa i Reform Rolnych),

6) dodatków reprezentacyjnych

(pismo Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej),

7) a) płac, przysługujących wojskowym, powołanym do ćwiczeń lub do służby wojskowej zarządzeniem Rady Ministrów (art 74 ustawy o uposażeniu),

b) jednorazowej kwoty na wyekwipowanie i dodatku na uzupełnienie wyekwipowania (art. 91 ustawy o uposażeniu),

c) należności za ochotnicze loty ćwiczebne (rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6.III.1928 r. Dz. U. R. P. 27/28, poz. 246),

d) od żołdu szeregowych niezawodowych wraz ze wszystkiemi dodatkami

(pismo Min. Spraw Wojskowych),

8) zwrot opłat szkolnych nie należy zaliczać do podstawy obliczenia.

Ponadto Prezydjum Rady Ministrów wyjaśniło:

A) Opłaty na Fundusz Pracy należy uiszczać jedynie od uposażeń i wynagrodzen, których tytuł powstał od dnia 1 kwietnia r. b. t. j. od czasu wejścia w życie ustawy, natomiast nie należy potrącać opłat od wynagrodzeń i uposażeń zaległych z przed 1 kwietnia, a wypłacanych po dniu 31 marca r. b.

B) Obowiązkowi uiszczania opłat na Fundusz Pracy podlegają wszyscy pracownicy, zatrudnieni czasowo czy sezonowo i opłacani w stosunku do liczby przepracowanych dni lub godzin, za wyjątkiem niestale zatrudnionych w rozumieniu art. 7 ustawy o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby z dnia 19 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 272).

C) Zgodnie z p. 1 § 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 326) świadczenia pobierane w naturze podlegają opłatom na Fundusz Pracy.

D) Od uposażeń robotników, obok opłat na Fundusz Pracy, należy również potrącać nadal opłaty na Fundusz Bezrobocia

E) Administrację domu emigracyjnego we Lwowie należy obciążać opłatami, przewidzianemi w art. 26 ustawy o Funduszu Pracy.

Podając powyższe na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu z 15.VII r. b. Nr. D. III.

12232/6/33 do wiadomości i stosowania, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, że do dodatków reprezentacyjnych w rozumieniu niniejszego wyjaśnienia (cz. II p. 6) należą m. in. dodatki, wypłacane ze Skarbu Państwa P.P.: Wojewodom, Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy, Wicewojewodom, Wicekomisarzowi Rządu m. st. Warszawy oraz Starostom (okólnik Nr. 211 z 1929 r. i pismo okólne Nr. AB. 585 z 1926 r. Zb. Zarz, M. S. Wewn. str. 157 i 1541).

VII.

Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

164.

Pismo Nr. AA. 16 b. 3

z dnia 28 czerwca 1933 r.

w sprawie właściwości władz do wydawania zarządzeń o zajęciu druków zagranicznych.

Do

P. P. Wojewodów: w Białymstoku, Kielcach Lublinie, Łodzi, Nowogródku, Brześciu n/B., Warszawie, Wilnie i Łucku oraz Pana Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Jakkolwiek obowiązujący okólnik Nr. 3 z dn. 3.I.1924 r. Nr. BC. 51/24 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1248) wyraźnie określa właściwość władz i postępowanie w sprawach nakładania aresztu (zajęcia) na druki zagraniczne. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych coraz częściej otrzymuje od wojewódzkich i powiatowych władz administracji ogólnej już to druki zagraniczne z wnioskiem o ich zajęcie na zasadzie art. 33 dekretu prasowego z dn. 7.II.1919 r. (Dz. P. P. Nr. 14, poz. 186), jak też wnioski o sprostowanie względnie uzupełnienie zarządzeń Ministerstwa w tych sprawach w błędnem przekonaniu, iż wyłącznie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na zasadzie art. 33 dekretu jest uprawnione do wydawania zarządzeń o zajęciu druków zagranicznych.

Celem uniknięcia zbytecznej korespondencji w każdej poszczególnej sprawie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, co następuje:

1) W myśl art. 27 dekretu prasowego i art. 1 rozporządzenia wykonawczego Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 12.II.1919 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 12, poz. 138) nakładanie aresztu na pojedyncze druki (zajęcie) należy do zakresu działania powiatowych władz administracji ogólnej, a na obszarze m st. Warszawy do kompetencji P. Komisarza Rządu (rozp. Min. Spraw Wewnętrznych z dn. 7.VIII.1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 685), bez względu na to, czy to są druki krajowe czy też zagraniczne, lecz z tem ograniczeniem, iż odnośne zarządzenia wymagają zatwierdzenia władz sądowych (art. 28 dekretu).

2) Na zasadzie art. 33 dekretu również Ministrowi Spraw Wewnętrznych przysługuje prawo zarządzania aresztu poszczególnych druków *zagranicznych* rozpowszechnionych w Państwie, lecz bez ograniczenia, zawartego w art. 28 dekretu. Z uwagi na to, że zarządzenia Min. Spraw Wewnętrznych o zajęciu druków zagranicznych byłyby stale opóźnione zwłaszcza w stosunku do czasopism zagranicznych, przeto w praktyce wydają je i niezwłocznie wykonują przy pomocy organów policyjnych tylko władze, sprawujące bezpośredni nadzór nad drukami, t. j. powiatowe władze administracji ogólnej (Komisarjat Rządu m. st. Warszawy), natomiast Min. Spraw Wewnetrznych na zasadzie art. 33 dekretu wydaje jedynie zarządzenia o odebraniu drukom zagranicznym *debitu pocztowego.*

3) Niezależnie od władz administracji ogólnej także władze sądowe i prokuratorskie są uprawnione do wydawania zarządzeń o zajęciu wszelkich druków tak krajowych, jak i zagranicznych na zasadzie art. 153 K. P. K, a także i art. 158 — 161 K. P. K, jeśli chodzi o zajęcia druków w urzędach pocztowych, telegraficznych i kolejowych. Ponieważ obowiązujące przepisy K. P. K. nie zakreślają władzom sądowym i prokuratorskim żadnych terminów do wydania zarządzeń o zajęciu druków, przeto powiatowe władze administracji ogólnej powinny zasadniczo same nakładać areszt na druki na zasadzie art. 27 dekretu, przesyłając właściwym władzom prokuratorskim względnie sądowym jedynie odpisy tych zarządzeń wraz z pojedyńczemi egzemplarzami zajętych druków, celem stwierdzenia tych zarządzeń przez władze sądowe po myśli art. 28 dekretu prasowego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. P. Wojewodów o podanie niniejszego pisma do wiadomości powiatowych władz administracji ogólnej i dopilnowanie, aby czynności, związane z nakładaniem aresztu na druki zwłaszcza na druki zajęte w urzędach pocztowych, kolejowych i celnych, były możliwie szybko i sprawnie załatwiane.

165.

Pismo Nr. GB. 16/20

z dnia 3 lipca 1933 r.

o dietach i kosztach podróży aplikantów sądowych, delegowanych do urzędów adm. ogólnej.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Nawiązując do ostatniego ustępu okólnika swego z dnia 4 marca 1933 r. Nr. 19, Ministerstwo oznajmia, że zgodnie z § 22 ust. 2 rozporządzenia o aplikantach (Dz. U. R. P.

z 1932 r. Nr. 95, poz. 825) — w razie przydzielenia aplikanta do urzędu administracji ogólnej, położonego poza siedzibę danego sądu okręgowego przysługuje aplikantowi zwrot kosztów przejazdu oraz diety *za czas przejazdu* według zasad i norm, zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 17.IX.1927 r. o należnościach za podróże służbowe (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 71, poz. 651).

Należności powyższe winny być pokrywane z kredytu, jakim dysponuje Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu) w Dz. 2 § 3 poz. 1 „Podróże służbowe" budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

166.

Pismo Nr. GL. 85g-18

z dnia 4 lipca 1933 r.

w sprawie części V Skorowidza Ustawodawstwa Polskiego w opracowaniu Romana Hausnera.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, iż równocześnie przesłano do wszystkim starostom powiatowym i grodzkim po 1 egzemplarzu Części V Skorowidza Ustawodawstwa Polskiego w opracowaniu Romana Hausnera Dyrektora Departamentu w Min. Spr. Wewn.

Część V Skorowidza jest dalszym ciągiem części poprzednich tego wydawnictwa, zaleconych do użytku władz i urzędów rządowych i samorządowych zarządzeniem Min. Spr. Wewn. z 30 września 1929 r. Nr. OJ. 213/2, z 3 marca 1931 r. Nr. OJ. 213/1 i z 26 września 1931 r. Nr. OJ. 213/6. Stosownie do powyższych zarządzeń, których odpis dołącza się zechce Pan Wojewoda (P. Komisarz Rządu) przypomieć urzędom podległym jako też pozostającym pod nadzorem Pana Wojewody władzom i urzędom komunalnym celowość używania Skorowidza Ustawodawstwa Polskiego.

167.

Pismo Nr. GB. 21-33

z dnia 5 lipca 1933 r.

o opłatach stemplowych od podań.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 1 lipca r. b. Nr. D. V. 27277/5/33 oznajmiło, co następuje:

„Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu, że w ostatnim czasie niektóre urzędy państwowe — w związku z wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych (Dz. U R. P. Nr. 62, poz. 580) — stosują w zakresie opłat stemplowych od podań pewną procedurę, która nietylko jest niezgodna z obowiązującem prawem, ale nadto powoduje zgoła zbyteczne zwiększenie pracy. Procedura ta jest następujące:

Urząd państwowy, załatwiwszy podanie mimo nieuiszczenia opłaty stemplowej i wezwawszy jednocześnie petenta, by uiścił opłatę stemplową w ciągu dwóch tygodni (art. 152 ustęp przedostatni ustawy z dnia 1.7.1926 r. o opłatach stemplowych Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 41 poz. 413 i § 180 rozporządzenia wykonawczego z dnia 10.X.1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 842), następnie, po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu dwutygodniowego, wystosowuje do urzędu skarbowego, w którego okręgu mieszka petent, wniosek o zarządzenie przymusowego ściągnięcia opłaty. Do pisma, zawierającego ten wniosek, jest załączony odpis wezwania, które otrzymał petent (wzór 12 do powołanego § 180); w temże piśmie zaznacza urząd, że „załączone wezwanie dojrzało do egzekucji". Takie ujęcie miało ten skutek, że urzędy skarbowe żądały zastosowania procedury, przewidzianej w §§ 13 i 14 powołanego rozporządzenia, a mianowicie sporządzenia tytułu wykonawczego.

Powyższa procedura jest sprzeczna z postanowieniami, zawartemi w ustępie ostatnim powołanego § 180 rozporządzenia wykonawczego. W myśl tych postanowień urząd, do którego wniesiono podanie ma, w razie bezskutecznego upływu terminu dwutygodniowego, jedynie zaopatrzeć drugi egzemplarz wezwania w adnotację: „Opłaty do dnia . , ... nie uiszczono" oraz w podpis i pieczęć urzędu i następnie przesłać ten egzemplarz wezwania, *bez dalszego pisma*, właściwemu urzędowi skarbowemu. „Wierzycielem w rozumieniu powołanego rozporządzenia Rady Ministrów (§ 5 tego rozporządzenia) nie jest w przypadkach, o których mowa, ten urząd, do którego wniesiono podanie ale urząd skarbowy, który w myśl §-u 180 powołanego rozporządzenia wykonawczego został zawiadomiony o nieuiszczeniu opłaty i który na skutek tego zawiadomienia zapisuje daną należność do swej księgi bierczej".

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania.

Pismo niniejsze należy przechować w starostwach łącznie z instrukcją o sposobie prowadzenia ksiąg rachunkowych i gospodarczych w sposób podany w okólniku Nr. 1 z 1932 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 1 z 1932 r.).

168.

Pismo Nr. SS. 32/16/3

z dnia 6 lipca 1933 r.

o oznakach i pieczęciach urzędowych samorządu terytorjalnego.

Do

P. P. Wojewodów.

Na skutek zapytania jednego z P. P. Wojewodów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że w pieczęciach urzędowych gmin wiejskich i miejskich obok nazwy ustawowej władzy względnie urzędu gminnego powinna być umieszczona nazwa danej gminy w drugim przypadku.

W powyższym kierunku ulega sprostowaniu względnie zmianie okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 14.III.1933 r. Nr. 24 (Nr. SS. 60/10/3) (ust. 16-ty, p. 1), 2) i 3).

169.

Pismo Nr. SS. 43/78/2

z dnia 10 lipca 1933 r.

o przekazaniu składek przez b. Kasę Emerytalną Pracowników Samorządowych Powiatowym Funduszom Emerytalnym.

Do

P. P. Wojewodów województw centralnych i wschodnich (w Białymstoku, Warszawie, Łodzi, Kielcach, Lublinie, Wilnie, Nowogródku, Brześciu n/B. i Łucku).

Wobec nieporozumień, wynikających przy przekazywaniu kwot, zebranych na rzecz poszczególnych pracowników uprzednio ubezpieczonych w b. Kasie Emerytalnej Pracowników Samorządowych, a obecnie podlegających ubezpieczeniu w Powiatowych Funduszach Emerytalnych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia co następuje:

Indywidualne kwoty, przekazane za poszczególnych pracowników, ubezpieczonych w b. Kasie Emerytalnej, a obecnie ubezpieczonych w Powiatowych Funduszach Emerytalnych, winny ulec następującemu podziałowi:

1° 3/5 zebranej sumy, jako suma wpłacona do Kasy Emerytalnej przez pracodawcę, winna być zaliczona na ogólny dochód funduszu emerytalnego, w którym pracownik jest zatrudniony w chwili rozrachunku

2° pozostałe 2/5 zebranej kwoty, winny być użyte na pokrycie 2,5%-wej składki, przewidzianej w § 46 wzorowego statutu emerytalnego. Przyczem lata za które pracownik opłacał składki do Kasy Emerytalnej, winny być zaliczone w całości, niezależnie od tego, czy na ten cel wystarczy zebrana kwota, czy też nie.

W razie natomiast gdyby zebrana kwota przewyższała sumę, potrzebną na pokrycie wyżej wspomnianej 2,5%-wej składki, to należy ją zaliczyć na pokrycie bieżących 4%-wych składek emerytalnych, przewidzianych w § 3 statutu wzorowego.

170.

Pismo Nr. Pers. 901/34

z dnia 11 lipca 1933 r.

o wykonaniu ust. 2 art. 8 ustawy z dnia 14 marca 1933 r. o likwidacji mienia byłych rosyjskich kas emerytalnych i przezorności.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Nawiązując do ostatniego ustępu pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 19 maja 1933 r. Nr. Pers. 901/34 w sprawie likwidacji mienia byłych rosyjskich kas emerytalnych i przezorności Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że co do trybu zgłaszania roszczeń do Komisji Likwidacyjnej do spraw byłych rosyjskich kas emerylnych oraz dowodów, podlegających przedstawieniu przy zgłaszaniu tych roszczeń wyżej wymieniona Komisja pismem z dnia 1 lipca 1933 r. Nr. 797/K. L./Em./33 wyjaśniła co następuje:

Zgłoszenia roszczeń Skarbu Państwa do wkładów emerytalnych, złożonych przez osoby, pozostające w służbie państwowej polskiej, a których okres służby rosyjskiej, opłacany składkami emerytalnemi, został zaliczony do wysługi emerytalnej powinny być dokonane przez to Ministerstwo, któremu dany pracownik podlega.

Uwzględniając trudności, mogące wyniknąć przy obliczaniu i ustalaniu wysokości wkładów emerytalnych poszczególnych pracowników, Komisja Likwidacyjna, posiadająca w składzie swego biura osoby dokładnie obeznane ze statutami i przepisami byłych rosyjskich kas emerytalnych i przezorności, gotowa jest przyjąć na siebie w każdym poszczególnym wypadku obliczenie i ustalenie wysokości wkładów emerytalnych podlegających przejęciu przez Skarb Państwa.

Do wykonania powyższej pracy. o ile dany pracownik nie złoży wyciągu z rachunku osobistego odnośnej kasy emerytalnej, należy, przesłać do Komisji Likwidacyjnej następujące dokumenty:

1) zaświadczenie o przebiegu służby rosyjskiej, a o ile chodzi o pracowników byłej kolei Warszawsko-Wiedeńskiej i Nadwiślańskiej, — wyciąg ze znajdujących się w Ministerstwie Komunikacji akt rosyjskich o przebiegu służby tego pracownika,

2) dowód, stwierdzający uczestnictwo w kasie emerytalnej lub przezorności ze wskazaniem daty początkowej tego uczestnictwa,

3) metrykę ślubu (o ile ślub był zawarty w okresie przed 1 stycznia 1917 r.) i zaświadczenie, że żona w dniu 1 stycznia 1917 r. znajdowała się przy życiu.

4) dokument, stwierdzający, że dany pracownik w dniu 1 stycznia 1918 r. pozostawał w służbie (dekret zwolnienia lub jakikolwiek inny dokument, potwierdzający okoliczność, że w dniu 1 stycznia 1918 r. odnośny pracownik był jeszcze w służbie), względnie dowód, że w czasie wojny nie był ewakuowany i nie wyjeżdżał do Rosji.

Roszczenia Skarbu Państwa, z tytułu wkładów emerytalnych osób, pobierających zaopatrzenie emerytalne ze Skarbu Państwa, będą zgłoszone przez Ministerstwo Skarbu (Wydział Emerytur i Rent).

Funkcjonarjusze państwowi prowizoryczni i pracownicy kontraktowi, jako nieuprawnieni do zaopatrzenia emerytalnego z funduszów Skarbu Państwa, powinni zgłaszać swe roszczenia indywidualnie w trybie ustawy z dnia 14 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 146).

Celem umożliwienia Ministerstwu Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwom: Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych, Opieki Społecznej, Komunikacji tudzież Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zgłoszenia roszczeń Skarbu Państwa do wkładów emerytalnych, złożonych przez podległych Panom mianowanych na stałe funkcjonarjuszów państwowych z etatów wyżej wymienionych Ministerstw, zechcą Panowie stosownie do wskazówek, zawartych w powyższem piśmie Komisji Likwidacyjnej, zarządzić zebranie i przesłanie właściwym Ministerstwom w terminie do dnia 15 sierpnia 1933 r. wyciągów z rachunków osobistych odnośnych kas emerytalnych wszystkich tych mianowanych na stałe podległych Panom funkcjonarjuszów państwowych, którzy zgłosili lub zgłoszą pozostanowione w odnośnych kasach wkłady emerytalne.

W razie nieposiadania przez zgłaszających pozostawione wkłady wyciągów z rachunków osobistych lub też nieobejmowania przez te wyciągi wkładów z ostatnich okresów służby, należy zażądać i przesłać właściwym Ministerstwom dowody, wskazane wyżej w punktach od 1 do 4. — Wyciągów z akt rosyjskich, znajdujących się w Ministerstwie Komunikacji, wskazanych w punkcie 1, o ile odnośny funkcjonarjusz ich nie posiada, można nie żądać. Zażądają je w razie potrzeby od Ministerstwa Komunikacji właściwe Ministerstwa.

Wraz z dowodami wyżej wymienionemi należy w terminie do dnia 15 sierpnia 1933 r. nadesłać właściwym Ministerstwom odpisy ostatnich polskich pism nominacyjnych tych funkcjonarjuszów państwowych, których dowody w myśl powyższego zostaną przesłane, a nadto odpisy złożonych przez nich deklaracyj w sprawie zrzeczenia się w myśl art. 84 ustawy emerytalnej na rzecz Skarbu Państwa praw, nabytych z tytułu uczestnictwa w rosyjskich kasach emerytalnych.

Wszystkie nadsyłane odpisy winny być należycie uwierzytelnione.

171.

Pismo Nr. GB. 48/19-8

z dnia 14 lipca 1933 r.

o znaczkach pocztowych do opłaty przesyłek urzędowych.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego) i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Poczt i Telegrafów pismem z 13.VII. r. b. Nr. PW. 400/40 oznajmiło, że równocześnie zarządziło wysłanie bezpośrednio no urzędów wojewódzkich narazie części zapasu zapotrzebowanego znaczków pocztowych do opłaty przesyłek listowych zwyczajnych i poleconych; reszta znaczków zostanie przesłana w późniejszym czasie.

Przy obliczaniu potrzebnych zapasów Ministerstwo Poczt i Telegrafów uwzględniło tak zapotrzebowanie dla władz i urzędów państwowych jak i zapotrzebowanie dla instytucyj samorządu terytorjalnego zgłoszone przez związki komunalne w związku z zarządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 28.II.1933 r. L. SS. 19/1/1.

Z otrzymanego zapasu należy przeto pewną część przydzielić instytucjom samorządu terytorjalnego, występującym w poruczonym zakresie działania.

Do korzystania ze znaczków pocztowych poza tem uprawnione są: a) urzędy stanu cywilnego w ścisłem tego słowa znaczeniu, t. j. prowadzące wyłącznie tylko rejestracją stanu cywilnego i b) inne urzędy i osoby (np. urzędy parafjalne), które stosownie do obowiązujących przepisów prowadzą rejestrację stanu cywilnego w poruczonym zakresie działania.

W związku z tem należy i tym urzędom oraz osobom również przydzielić pewną ilość znaczków pocztowych do opłacania listów urzędowych, pouczając zarazem urzędy i osoby wymienione pod b), aby na przesyłkach, wysyłanych przez nie jako urzędy stanu cywilnego i opłacanych urzędowemi znaczkami pocztowemi, zaznaczały wyraźnie swój charakter urzędu stanu cywilnego przez umieszczanie na kopercie adnotacji tej treści: „Sprawa urzędowa, dotycząca aktów stanu cywilnego“.

172.

Pismo Nr. Pers. 207/19

z dnia 20 lipca 1933 r.

o zawiadamianiu Biura Personalnego o nieobecności na służbie urzędników i funkcjonarjuszów niższych.

Do

P. P. Dyrektorów Departamentów, Szefów Biur i Naczelników Wydziałów w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

W rozwinięciu postanowienia § 9 ustępu 2 regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, nakładającego na bezpośredniego przełożonego obowiązek zawiadamiania Biura Personalnego o nieobecności na służbie w danym dniu podwładnego urzędnika, zarządzam, co następuje:

1. O nieobecności urzędnika, bezpośrednio podległego dyrektorowi departamentu lub szefowi biura — kartę służbową z zawiadomieniem wysyła dyrektor departamentu względnie szef biura.

2. O nieobecności urzędnika, przydzielonego do wydziału, zawiadamia Biuro Personalne naczelnik wydziału.

3. O nieobecności urzędnika, przydzielonego do kancelarji (nie wyłączając rejestratur departamentowych i wydziałowych), a także o nieobecności na służbie funkcjonarjusza niższego zawiadamia Biuro Personalne naczelnik wydziału ogólnego.

4. Zawiadomienie wysyła się *w każdym dniu nieobecności*, chociażby nieobecność trwać miała czas dłuższy — z wyjątkiem, przewidzianym w punkcie 5. W zawiadomieniu podaje się powód nieobecności lub też zaznacza, że powód niewiadomy.

5. Nie podlega zawiadomieniu Biura Personalnego nieobecność, spowodowana załatwianiem spraw urzędowych (konferencje, podróże służbowe, delegacje), a także nieobecność z powodu urlopu, o ile urlop w danym dniu, czy w danych dniach *był uprzednio zarejestrowany w Biurze Personalnem.*

6. Biuro personalne prowadzi podwójną rejestrację nieobecnych: kalendarzową i osobistą. Pierwsza winna dać odpowiedź na pytanie: którzy funkcjonarjusze Ministerstwa, byli w danym dniu nieobecni na służbie, — druga wykazać wszystkie dni nieobecności danego funkcjonarjusza.

7. Na podstawie rejestru nieobecych Biuro Personalne przesyła w dniu 25 każdego miesiąca Wydziałowi ogólnemu wykaz imienny tych wszystkich funkcjonarjuszów kontraktowych Ministerstwa, którzy podlegają postanowieniom rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 323) i byli nieobecni na służbie w czasie od dnia 25 ubiegłego miesiąca do dnia 24 danego miesiąca — z wyszczególnieniem dni i wymienieniem powodu nieobecności, a to w związku z postanowieniem art. 19 ust. 2 powołanego rozporządzenia z dnia 16 marca 1928 r.

173.

Pismo Nr. SS. 16/2/15

z dnia 21 lipca 1933 r.

o wprowadzeniu w życie nowej ustawy samorządowej (łączenie z gminami zbiorowemi niektórych gmin 1896 r.).

Do

P. P. Wojewodów w Krakowie, Stanisławowie, Tarnopolu i Lwowie.

Jeden z P. P. Wojewodów zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o wskazówki co do trybu postępowania w razie konieczności włączenia do gmin zbiorowych w charakterze gromady tych gmin, rządzących się ustawą 1896 r., które nie miałyby pozostać nadal jako samodzielne gminy.

Wątpliwość uzasadniona była założeniem, że postanowienie ustępu 2 art. 102 nowej ustawy, mówiąc o „dotychczasowych gminach wiejskich", nie pozwala na włączenie do gminy zbiorowej w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych (art. 103) gmin, niepodniesionych do rzędu miast, a zatrzymujących charakter samoistnych gmin w myśl ust. 5 art. 82.

Łączy się z tem zagadnienie nadania poszczególnym gminom ustroju gminy wiejskiej czy gromady w drodze, przewidzianej art. 33 nowej ustawy.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że przepisy ust. 5 art. 82 dotyczą tylko tych *gmin* (poniżej 3.000 ludności) posiadających historyczne nazwy miast i miasteczek, które pozostaną nadal samodzielnemi gminami. Stąd, — co do nich wogóle nie zaistnieje kwestja włączania ich do gmin zbiorowych. Będą one stanowiły gminy w ustroju wiejskim z uprawnieniami finansowemi gmin miejskich oraz zatrzymają tytuły „miast" i „miasteczek".

Gminy poniżej 3.000 ludności, które z tych, czy innych powodów będą musiały ulec włączeniu do gmin zbiorowych, tem samem przestaną istnieć w dotychczasowym charakterze samodzielnych gmin, a więc ma do nich zastosowanie ust. 4, a nie ust. 5 art. 82 nowej ustawy. W wypadku, gdy gminy te posiadają historyczne nazwy „miast" i „miasteczek", musi im być przed włączeniem do gmin zbiorowych nadany ustrój gromady w myśl art. 33 ustawy.

Gminy z r. 1896 poniżej 3.000 ludności i bez tytułów historycznych „miast", czy „miasteczek" o ile nie mają nadal istnieć, jako samodzielne jednostki samorządowe, nie podle-

gają stosowaniu procedury przewidzianej art. 33 nowej ustawy, a natomiast w myśl przepisów art. 102 ust. (2); gminy te mogą być łączone z gminami zbiorowemi.

Równocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że ust. 2 art. 102 odnosi się tylko do *dotychczasowych* gmin wiejskich, w wypadkach zaś łączenia we wspólne gminy dotychczasowych gmin wiejskich z gminami, do których zastosuje się art. 33 ustawy samorządowej właściwą podstawą prawną jest nie art. 103 nowej ustawy, lecz ustawa z 22.IX.1922 (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 770) zmieniona art. 105 nowej ustawy samorządowej. W tym przypadku wypadnie utworzyć gminę zbiorową bez miasta, czy miasteczka, a następnie znieść dane miasto i włączyć je do gminy jako gromadę. Akty te w praktyce mogą następować po sobie bezpośrednio bez niepotrzebnej zwłoki.

174.

Pismo Nr. GL. 47/1/9

z dnia 25 lipca 1933 r.

o dołączaniu uzasadnień do projektów prawodawczych — (§ 121 Regulaminu Min. Spraw Wewn.).

P. Szefowi Gabinetu Ministra, P. P. Dyrektorom Departamentów I — IV, P. P. Szefom Biur, P. P. Naczelnikom Wydziałów, P. P. Urzędnikom (referującym) Min. Spr. Wewnętrznych.

W uzupełnieniu postanowienia punktu 1 § 121 Regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz zarządzenia Ministerstwa z dn. 4.II. 1928 r. Nr. OL. 262/1/28 podaję do wiadomości i ścisłego stosowania, przyczem podkreślam że część *ogólna* uzasadnienia powinna omawiać istotę samej sprawy (problemu) i wyjaśniać potrzebę wydania danej normy, zaś *szczegółowa* część powinna w miarę potrzeby podawać objaśnienia postanowień poszczególnych rozdziałów, artykułów, czy też paragrafów projektu.

PREZES RADY MINISTRÓW
Nr. 55-7/4
Warszawa, dnia 13 lipca 1933 r.

Okólnik Nr. 25

Do

Pana Ministra Spraw Wewnętrznych.
w Warszawie.

Okólnikiem z dnia 21 stycznia 1928 r. Nr. 1172 Prezes Rady Ministrów zwrócił uwagę P. P. Ministrów na konieczność dołączania do wszystkich projektów ustawodawczych wyczerpujących uzasadnień i zaznaczył, że w razie braku uzasadnienia projekty będą zwracane w celu uzupełnienia.

W okólniku z dnia 1 maja 1933 r. Nr. 1-4/12 w sprawie prac legislacyjnych Rządu podkreślona została konieczność jak najstaranniejszego opracowywania projektów, co implicite mieści w sobie również uzupełnianie ich dokładnem uzasadnieniem.

Z uwagi na to, że brak uzasadnienia, bądź też uzasadnienie zbyt ogólnikowe niejednokrotnie nie pozwala zorjentować się należycie w istocie poruszanych problemów oraz potrzebie wydania projektowanych przepisów i utrudnia Ministerstwom zajęcie zdecydowanego stanowiska w toku uzgadniania międzyministerjalnego, proszę P. P. Ministrów o zarządzenie ścisłego przestrzegania cytowanego na wstępie okólnika, przyczem zaznaczam, że uzasadnienie projektu winno się składać z części ogólnej, wprowadzającej w istotę sprawy, a w miarę potrzeby również z części szczegółowej, zawierającej wyjaśnienia poszczególnych postanowień.

PREZES RADY MINISTRÓW
(—) *J. Jędrzejewicz*

175.

Pismo Nr. GL. 47/10

z dnia 25 lipca 1933 r.

o korekcie projektów legislacyjnych (§ 130 Regulaminu Min. Spraw Wewn.).

P. Szefowi Gabinetu Ministra, P. P. Dyrektorom Departamentów I — IV, P. P. Szefom Biur, P. P. Naczelnikom Wydziałów, P. P. Urzędnikom Min. Spraw Wewn. (wszystkim).

Okólnik P. Prezesa Rady Ministrów podaję w uzupełnieniu § 130 Regulaminu Min. Spraw Wewn. do wiadomości i ścisłego stosowania z tem, że sprawdzający projekt referenci, jak również urzędnicy kancelaryjni, sprawdzający czystopisy winni zaniedbań w tym względzie, pociągani będą do odpowiedzialności służbowej.

PREZES RADY MINISTRÓW
Nr. 55-21/1.
Warszawa, dn. 13 lipca 1933 r.

Okólnik Nr. 28

Do

Pana Ministra Spraw Wewnętrznych.
w Warszawie.

W ostatnich czasach zachodziła niejednokrotnie potrzeba prostowania błędów w rozporządzeniach P. P. Ministrów, ogłaszanych w Dzienniku Ustaw R. P., bądź w Monitorze Polskim.

Jest rzęczą oczywistą, że publikowanie mylnego tekstu, który musi ulec prostowaniu, powoduje w danym zakresie nieład prawny, utrudnia zorjentowanie się w obowiązujących przepisach, podrywa autorytet ogłaszanych aktów, a w pewnych przypadkach może narazić Skarb Państwa na straty.

Wobec tego proszę P. P. Ministrów o zwrócenie uwagi na konieczność najstaranniejszego opracowywania tekstu aktów, przeznaczonych do publikacji i wydanie zarządzeń, którebу zapewniły skuteczną kontrolę tekstu przed publikacją, a zarazem, w nawiązaniu do rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 25 sierpnia 1926 r. (Monitor Polski Nr. 203, poz. 578), podkreśliły osobistą odpowiedzialność odnośnych urzędników za jego poprawność.

PREZES RADY MINISTRÓW
(—) J. Jędrzejewicz

176.

Pismo Nr. Wojsk. G/23/2

z dnia 28 lipca 1933 r.

o kwaterach stałych, obniżenie czynszów za mieszkania wynajęte na kwaterunek stały.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zauważyło, że czynsze płacone przez zarządy gminne za mieszkania wynajmowane na cele kwaterunku stałego w myśl art. 12 ustawy z dn. 15.VII.1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 681) są zbyt wysokie w stosunku do obecnych cen komornego, które to ceny wskutek większego zaofiarowania mieszkań, a zmniejszonego zapotrzebowania ich znacznie spadły w porównaniu do lat ubiegłych.

Pogląd ten podziela również Ministerstwo Spraw Wojskowych oraz Dyrekcja Funduszu Kwaterunku Wojskowego, które to władze są narówni z gminami zainteresowane w zmniejszeniu sum nadwyżkowych ponad stawki taryfowe. Gdy bowiem czynsze w niektórych miejscowościach są niekiedy wyższe od stawki taryfowej o 100%, to pokrycie w myśl art. 13 ustawy z dn. 15.VII.1925 r. różnicy wymaga wydatkowania przez Skarb Państwa (budżet Min. Spraw Wojskowych), Fundusz Kwaterunku Wojskowego i gminy wysokich sum ze szkodą dla innych działów, a szczególnie dla budowy domów nowych (Fundusz Kwaterunku Wojskowego).

Wobec powyższego zechce Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu m. st. Warszawy) zalecić, aby podległe Panu Wojewodzie zarządy gminne spowodowały jak najdalej idące obniżenie czynszów, co zresztą niektóre magistraty już czynią, zarówno za mieszkania już dawniej wynajęte przy sposobności odnawiania umów, bądź też drogą wypowiadania najmu, jak i za mieszkania wynajmowane świeżo przy zawieraniu umów nowych.

Okólnik niniejszy wiąże się z okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 2 z dn. 13.I.1933 r. Nr. Wojsk. G/24 przyczem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca szczególną uwagę na dyrektywy zawarte w ustępie drugim na str. 2 tego okólnika, do których w akcji obniżenia czynszów należy się stosować.

VIII.
Nowe książki i czasopisma.

A. Zalecone do użytku

177.

„Skorowidz Ustawodawstwa Polskiego", część V — Roman Hausner.

Opuściła prasę część V „Skorowidza Ustawodawstwa Polskiego" (za czas od 1 stycznia 1931 do 1 stycznia 1933 r.), w opracowaniu Romana Hausnera Dyrektora Departamentu w Min. Spr. Wewn.

Skorowidz obejmuje przepisy ogłoszone w następujących publikacjach urzędowych: *w Dzienniku Ustaw, Monitorze Polskim, Dzienniku Ustaw Śląskich, Dziennikach urzędowych Ministerstw:* Komunikacji, Poczt i Telegrafów, Opieki Społecznej, Rolnictwa i Reform Rolnych, Skarbu, Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Spraw Zagranicznych *oraz w zbiorach okólników* innych ministerstw.

Część V Skorowidza jest dalszym ciągiem części poprzednich tego wydawnictwa, zaleconych do użytku władz i urzędów rządowych i samorządowych zarządzeniem Min. Spr. Wewn. z 30 września 1929 r. Nr. OJ. 213/2, z 3 marca 1931 r. Nr. OJ. 213/1 i z 26 września 1931 r. Nr. OJ. 213/6. Stosownie do powyższych zarządzeń, zaleca się wymienione wydawnictwo do użytku władz administracji ogólnej i urzędów komunalnych.

Cena Części V (wraz ze szczegółowym skorowidzem alfabetycznym) 14 zł., nadto na koszta opakowania i przesyłki poleconej 2 zł. — razem 16 zł.

Do nabycia u autora: Warszawa, skrzynka pocztowa 611, Konto P. K. O. Nr. 45354.

Wysyłka za zaliczeniem pocztowem lub uprzedniem nadesłaniem należytości.

Części poprzednie Skorowidza (na wyczerpaniu). Cena Cz. I — 15 zł., Cz. II — 12 zł., Cz. III — 16 zł., Cz. IV — 16 zł.

B. Interesujące administrację spraw wewnętrznych.

178.

„Wojskowy Przegląd Prawniczy" — kwartalnik pod red. mjr. Dr. Kazimierza Sarnickiego.

Departament Sprawiedliwości Ministerstwa Spraw Wojskowych wydaje od kilku lat kwartalnik p. t. „Wojskowy Przegląd Prawniczy", będący organem fachowego sądownictwa wojskowego.

Czasopismo to, postawione na wysokim poziomie fachowym, omawia zagadnienia nietylko z dziedziny sądownictwa wojskowego, ale ponadto zajmuje się szeregiem kwestyj, wiążących się z kompetencją wielu działów administracji cywilnej, w szczególności w sprawach poboru wojskowego, przygotowania obrony Państwa, świadczeń wojennych, militaryzacji niektórych działów administracji na wypadek wojny i t. p.

Obok szeregu artykułów o charakterze teoretycznym i naukowym wydawnictwo posiada bogaty dział informacyjny, na który, między innemi, składają się opinje Departamentu Sprawiedliwości Min. Spraw Wojskowych, bibljografja, przegląd czasopism i orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego, Sądu Najwyższego i Najwyższego Sądu Wojskowego w zakresie interesującym administrację spraw wojskowych.

Z powyższych względów „Wojskowy Przegląd Prawniczy" może zainteresować w znacznym stopniu urzędy administracji ogólnej, powołane w szerokim zakresie do wykonywania szeregu przepisów z dziedziny spraw wojskowych i obrony Państwa na wypadek wojny.

Adres redakcji: Warszawa, Ministerstwo Spraw Wojskowych, Departament Sprawiedliwości, pokój 318, tel. 995-90.

Cena prenumeraty 5 zł. kwartalnie (P. K. O. Nr. 17165).

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Trębacka 11.